

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด ภาควิชาภาษาไทย

สารนิพนธ์
ของ
สมิหระ ศรีพันดร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2553

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด ภาควิชาภาษาไทย

สารนิพนธ์
ของ
สมิหรา ศรีพันดร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

บทคัดย่อ
ของ
สมิหระ ศรีพันดร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2553

สมิหรา ศรีทันดร. (2553). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา แสงวงศ์ดี.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อ
การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน
คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและ
การวัดประเมินผล 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ คือ การตั้งจุดประสงค์
การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดประเมินผล
จำแนกตามตัวแปร อายุ ชั้นยศและสังกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนายทหารนักเรียน ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม
จำนวน 92 คน เลือกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เก็บข้อมูลได้
ร้อยละ 93.48 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
(Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ
อาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน
ในระดับมากทุกด้าน

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษา
ต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ พบว่า นายทหารนักเรียนที่
มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามชั้นยศ พบว่า นายทหารชั้นประทวนกับนายทหารชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สื่อการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามสังกัด พบว่า นายทหารนักเรียนที่เข้ารับการอบรมในสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF FOREIGN LANGUAGE INSTRUCTION OF TEACHERS
IN LANGUAGE CENTERS, MINISTRY OF DEFENCE

AN ABSTRACT
BY
SAMIRA SRITHUNDORN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2010

Samira Srithundorn. (2010). *A Study of Foreign Language Instruction of Teachers in Language Centers, Ministry of Defence*. Master Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Dr. Thasana Swaengsakdi.

The purposes of this research were: 1) to study the opinions of students officers towards foreign language instruction of teachers in Language Centers, Ministry of Defence in 5 aspects, i.e. identifying teaching objectives, identifying content, managing teaching and learning activities, using instructional media, and measuring and evaluating; 2) to compare the opinions of the students officers towards the foreign language instruction of the teachers in Language Centers, Ministry of Defence in the 5 aspects classified by age levels, rank levels, and the units under which the Language Centers belong. The samples for this research consisted of 92 student officers in Language Centers, Ministry of Defence, selected by stratified random sampling. The response rate was 93.48%. The instrument used for gathering data was a checklist and a 5-level rating scale questionnaire with Cronbach's alpha reliability of .96. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way Analysis of Variance, and post-hoc Scheffé's tests.

The research findings were as follow.

1. The opinions of the student officers in Language Centers, Ministry of Defence towards foreign language instruction of the teachers in Language Centers, Ministry of Defence, in overall, were at the high level. When considered individual aspects, every aspect was at the high level.

2. When compared the opinions of the student officers towards the foreign language instruction of the teachers in Language Centers, Ministry of Defence, in overall, classified by age levels, it was found that they had significantly different opinions at .05 level. When considered individual aspects, they had significantly different opinions at .05 level in the aspects of identifying content, managing teaching and learning activities, using instructional

media, and measuring and evaluating; had no different opinions in the identifying teaching objectives aspect.

3. When compared the opinions of the student officers towards the foreign language instruction of the teachers in Language Centers, Ministry of Defence, in overall, classified by rank levels, it was found that the commissioned student officers and non-commissioned student officers had no different opinions. When considered individual aspects, they had significantly different opinions at .05 level in the using instructional media aspect; had no significant different opinions in the identifying teaching objectives aspect.

4. When compared the opinions of the student officers towards the foreign language instruction of the teachers in Language Centers, Ministry of Defence, in overall, classified by the units under which the Language Centers belong, it was found that they had significantly different opinions at .05 level. When considered individual aspects, they had significantly different opinions at .05 level in the aspects of identifying content, managing teaching and learning activities, instructional media, and measuring and evaluating; had no different opinions in the identifying teaching objectives aspect.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา
สังกัด ภาควิชาภาษาไทย ของ สมิหรา ศรีทันดร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี แสงศักดิ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี แสงศักดิ์)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่อุทิศเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ
ตรวจปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อคิด รวมถึงเอาใจใส่และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้ตลอดมา ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานิธิ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ อาจารย์
ดร.สมชาย เทพแสง และอาจารย์ ดร.นิติย์ ใจจรันตนาภิรักษ์ คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์
ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานิธิ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ และอาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์
รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภาภักดิ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำสารนิพนธ์ให้
ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญ และสละเวลาอันมีค่าในการ
ตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสมบูรณ์และมีคุณภาพ นอกจากนี้
ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ และขอบคุณเจ้าหน้าที่ รวมถึงนายทหารนักเรียน ศูนย์ภาษา สังกัด
กระทรวงกลาโหม ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มารดา บิดา ตลอดจนทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มี
ส่วนให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่า หรือคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่พระคุณของมารดา บิดา อีกทั้ง
ทั้งคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เรือเอกหญิง สมิหรา ศรีทันดร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
นโยบายการจัดการเรียนการสอน กระทรวงกลาโหม.....	14
นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม.....	14
นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงกลาโหม.....	19
ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม.....	21
ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม.....	22
สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย.....	22
ศูนย์ภาษา กองทัพบก.....	24
ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ.....	27
ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ.....	28
หลักการสอนภาษาอังกฤษ.....	30
การสอนภาษาต่างประเทศ.....	34
เทคนิคการสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
แนวคิดการจัดการเรียนการสอน.....	55
หลักการจัดการเรียนการสอน.....	55
องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน.....	57
การตั้งจุดประสงค์การสอน.....	60
การกำหนดเนื้อหา.....	62
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	65
การใช้สื่อการสอน.....	74
การวัดประเมินผล.....	80
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ.....	94
อายุ.....	94
ชั้นยศ.....	95
สังกัด.....	96
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	97
งานวิจัยในประเทศ.....	97
งานวิจัยต่างประเทศ.....	101
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	103
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	103
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	106
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	136
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	136
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	136
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	137
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	137
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	137
สรุปผลการวิจัย.....	138
อภิปรายผล.....	140
ข้อเสนอแนะ.....	151
บรรณานุกรม.....	153
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	166
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	168
ภาคผนวก ค สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	174
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ.....	183
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	185

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	36
2 องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	59
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	104
4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานนายทหารนักเรียน.....	110
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน.....	111
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการตั้งจุดประสงค์การสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ.....	112
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ.....	114
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ.....	115
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ.....	117
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการวัดประเมินผล จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ.....	119
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	122
13 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ.....	124
14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกตามอายุ.....	124
15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ.....	125
16 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกตามอายุ.....	126
17 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามอายุ	126
18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นยศ...	127
19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสังกัด....	128
20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสังกัด.....	129
21 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยรวม จำแนกตามสังกัด	131
22 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกตามสังกัด	132
23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสังกัด.....	133
24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกตามสังกัด.....	134
25 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามสังกัด.....	135

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 โครงสร้างศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม.....	21
3 การจัดโครงสร้างภายในของ ศภษ.ทบ.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กองทัพไทย มีภารกิจที่สำคัญยิ่งในการจัดเตรียมกำลังกองทัพไทย การป้องกันราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับกำลังพลของกองทัพให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล นโยบาย ความมั่นคงแห่งชาติ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนา กำลังพลให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถและเสริมสร้างทัศนคติในความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทั้งปลูกฝังอุดมการณ์ของความรักชาติ (กองทัพไทย. 2551: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ไม่แน่นอน ซับซ้อนและยากต่อการคาดการณ์ ในขณะที่กลไกและความสัมพันธ์ของระบบต่างๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้งและมีการพึ่งพากันมากขึ้น (วินัย ภัททิยกุล, พลเอก. 2551: 14) ซึ่งในการป้องกันประเทศให้เกิดประสิทธิภาพแต่ประหยัดทรัพยากรของชาติจะเกิดขึ้นได้ก็โดยใช้ระบบความร่วมมือและความสัมพันธ์กับต่างชาติ เช่น ยุทธศาสตร์การป้องกันร่วม รวมถึง การฝึก การใช้ยุทธโศปกรณ์ร่วมกัน (เจตนารมณ์ของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงกลาโหม... 2551: 10) โดยส่วนใหญ่จะเป็นความร่วมมือในรูปแบบการฝึกร่วมและผสมทางทหาร เช่น การฝึกคอบร้าโกลด์ (COBRA GOLD) ซึ่งเป็นการฝึกทางทหารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาค กองทัพไทยและกองกำลังสหรัฐฯ ภาคพื้นแปซิฟิก (USPACOM) ร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดการฝึกในประเทศไทยเป็นประจำทุกปี มีประเทศเข้าร่วม จำนวน 10 ประเทศ ประกอบด้วย ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส อินเดีย ญี่ปุ่น แคนาดา เกาหลีใต้ ฟิจิ มาเลเซีย เนปาล และเยอรมนี (กรมยุทธการทหาร. 2551: 33-34) นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่ระดับสูงทางทหาร และการแลกเปลี่ยนที่นั้ศึกษาของกำลังพล รวมทั้งมีการจัดการประชุม/สัมมนาแลกเปลี่ยนข่าวกรองทางทหาร (*ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหม... 2551: 29*) ในความร่วมมือระหว่างประเทศกระทรวงกลาโหมได้เสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี (Bilateral and Multilateral Cooperation) กับมิตรประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศอื่นๆ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศมาโดยตลอด เพื่อลดความหวาดระแวง สร้างความไว้วางใจ สร้างสันติภาพและความสงบสุข (วินัย ภัททิยกุล, พลเอก. 2551: 30)

กระทรวงกลาโหมจึงได้เตรียมความพร้อมของบุคลากร (Men) โดยกำลังพลของกระทรวงกลาโหมต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ ความสามารถที่หลากหลายและทันสมัย มิใช่แต่ในด้านการทหาร (แนวทางการเตรียมความพร้อม... 2551: 23) สอดคล้องกับพระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ความว่า ” ...การป้องกันรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ หน้าที่ ทั้งนี้เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว เป็นงานที่กว้างขวาง ละเอียดลึกซึ่ง เกี่ยวพันถึงบุคคล ถึงงานและถึงสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้วยเหตุนี้ ท่านทั้งหลายนอกจากจะมีความรู้ความชำนาญทางด้านการทหารแล้ว ยังจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้วิชาการต่างๆ ให้กว้างขวาง ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และจิตวิทยา รวมทั้งติดตามสถานการณ์ต่างๆ อย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดความรู้รอบตัว ความรู้รอบนี้ จะทำให้ท่านรู้ทัน คือรู้ทันคน รู้ทันงาน และรู้ทันโลก สามารถคิดวินิจฉัยและปฏิบัติการในทุกที่ ทุกแห่ง ทุกสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง ทันต่อที่ และมีประสิทธิภาพ ” (ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส. 2550: 572) ซึ่งกำลังพลจากทุกส่วนราชการที่ขึ้นตรงกับกระทรวงกลาโหม จะได้รับการพัฒนาโดยการเข้ารับการศึกษาทางวิชาการ และการฝึกศึกษาทางทหารตามแนวทางรับราชการเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้มีคุณวุฒิ คุณสมบัตินี้ ตรงตามหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนครองตำแหน่งสูงขึ้นเป็นลำดับไป โดยโครงสร้างทางการศึกษาของกองทัพไทย แบ่งได้ 2 โครงสร้าง คือ การศึกษาเพื่อผลิตกำลังพลและการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล การศึกษาเพื่อผลิตกำลังพล เช่น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนทางการทหารจะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการโดยอัตโนมัติและในส่วนของการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพล ซึ่งแบ่งเป็นการศึกษาในประเทศ เช่น การศึกษา ณ สถานศึกษาในกองทัพ การศึกษาที่หน่วยขึ้นตรงดำเนินการเอง การศึกษา ณ สถานศึกษาทางราชการนอกกองทัพและการศึกษาในต่างประเทศ เช่น การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาฝึกอบรม-ฝึกงานสถานศึกษาทางทหาร การประชุมสัมมนา การดูงาน ตรวจเยี่ยมและสังเกตการณ์ทางการทหาร เป็นต้น ดังนั้น ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัยของกระทรวงกลาโหม จะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการในหน่วยงานนั้นๆ ได้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการของเหล่าทหาร ซึ่งมีทั้งที่เป็นสายวิชาการโดยตรงและหลักสูตรพิเศษต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาทางทหารระดับสูงตลอดจนการศึกษาทางพลเรือนในสาขาวิชาที่ทางราชการต้องการด้วย

จากสภาพการณ์และภารกิจดังกล่าวข้างต้น ภูมิความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของกำลังพลในกองทัพจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยจะเห็นได้จากนโยบายด้านการศึกษากระทรวงกลาโหม ให้มีการ “ สนับสนุน ส่งเสริม กำลังพลของกองทัพ...พัฒนาการใช้คอมพิวเตอร์ และภาษาต่างประเทศ ” (นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม. 2545: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

นอกจากนี้ ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน “ให้มีการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษให้ครบทั้ง 4 ทักษะ “ (สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการเรื่องแนวโน้มการพัฒนาการศึกษา... 2542) รวมถึงในด้านการปรับปรุงและจัดระบบการศึกษา “ให้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ โดยให้ผู้เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรต่างๆ ได้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามความเหมาะสม และมีความสำคัญต่อทางราชการ” (กองทัพไทย. 2551: 3)

การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่นำพาผู้เรียนไปสู่จุดหมายของการจัดการศึกษา (พรพิมล ประสงค์พร. 2547: บทนำ) ในแต่ละเหล่าทัพจึงมีหน่วยงานที่ให้การอบรมด้านภาษาแก่กำลังพลภายในเหล่าทัพของตนเอง คือ กองทัพบกจะมีศูนย์ภาษา กองทัพบกให้การอบรมด้านภาษาแก่กำลังพลกองทัพบก กองทัพเรือจะมีศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ ให้การอบรมด้านภาษาแก่กำลังพลกองทัพเรือ กองทัพอากาศจะมีศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศให้การอบรมด้านภาษาแก่กำลังพลกองทัพอากาศ สำหรับกำลังพลกองบัญชาการทหารสูงสุด และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จะสามารถเข้ารับการอบรมภาษาได้จากสถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด (ต้องตา ศิลอุดม, ร้อยเอกหญิง. 2548: 3) กองบัญชาการทหารสูงสุด ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกองบัญชาการกองทัพไทย (พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551. 2551: 49) นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ยังมีศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เพื่อการฝึกอบรมภาษาเฉพาะทางอีกด้วย

การเรียนภาษาต่างประเทศ ไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาที่ดี ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษา การจัดการเรียนการสอนภาษาจึงควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) (กรมวิชาการ. 2546: 1) ทั้งนี้การสอนภาษาต่างประเทศมีรูปแบบการฝึกฝนและทำกิจกรรมที่หลากหลายที่ใช้กันอยู่ในโลก แต่การนำมาปฏิบัติจริงในห้องเรียนมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เรื่องจำนวนนักเรียน ความถนัดของครู เป็นต้น (ปราณี กุลละวณิชย์. 2551: 18)

กระบวนการเรียนการสอนภาษานั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อทักษะและความสามารถใช้ภาษาของผู้เรียน (เขาวลัทธิ อภิชิตวาลลภ; และคณะ. 2551: 116) ซึ่งอาภรณ์ ใจเพียง (2550: 6-9) สรุปว่า องค์ประกอบของการสอน สามารถวิเคราะห์แยกย่อยเป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย ครูหรือผู้สอน หรือวิทยากร , นักเรียน หรือ ผู้เรียน , หลักสูตร หรือสิ่งที่จะสอน และองค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอนที่จะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์และเป็นส่วนเสริมให้การสอนมีประสิทธิภาพ และมีคุณค่าแก่ผู้เรียน มี 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับพระราชาธิราชของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความว่า “...สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้อันสำคัญยิ่งทั้งด้านวิชาการและด้านสังคม เพราะเป็นที่ที่บุคคลจะต้องมาอยู่ร่วมกันเพื่อศึกษาหาความรู้และฝึกฝนอบรมตนในด้านต่างๆ ผู้ให้การศึกษาทุกฝ่าย ทุกระดับจึงต้องสำนึกตระหนักถึง หน้าที่ความรับผิดชอบของตน แล้วพยายามจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถของบุคคลให้ครบทุกด้าน...” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2551: 16)

จากผลการประเมินการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ระดับ 2 และระดับ 3 สถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด ปีงบประมาณ 2550 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เห็นว่า อาจารย์บางท่านไม่ได้เตรียมตัวก่อนเข้าสอน เนื้อหาต่อชั่วโมงมากเกินไปไม่สอดคล้องกับเวลา เนื้อหาไม่ทันสมัย ต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน เมื่อจบแต่ละเล่ม ไม่มีการสรุปประเด็นสำคัญ รวมถึงควรมีการฝึกฝนทักษะการพูดและการฟังให้มากขึ้น ควรเพิ่มการทดสอบแบบปากเปล่า และควรเพิ่มการดูงาน/ ทัศนศึกษานอกจากนี้ การประเมินการฝึกอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ระดับ 2 ระดับ 3 และระดับ 4 สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ปีงบประมาณ 2551 ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงตำรา สื่อการสอน เทคโนโลยีที่ใช้ในการสอน ห้องเรียน รวมถึงควรมีห้องสมุดทางภาษาสำหรับการค้นคว้าด้วยตนเอง และเปิดการสอนแบบระบบเครือข่าย (E-learning) เป็นต้น

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อที่จะเข้าใจสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุง ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาทักษะทางภาษาของกำลังพลในกองทัพให้มีประสิทธิผลและเพิ่มประโยชน์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล จำแนกตามตัวแปร อายุ ชั้นยศและสังกัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งผู้บังคับบัญชา อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เน้นภาษาอังกฤษของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ นายทหารนักเรียน จำนวน 115 คน ของศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ศูนย์ 1 สถาบัน ได้แก่ ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ปีงบประมาณ 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ นายทหารนักเรียน ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 92 คน ได้มาโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม เป็นชั้นในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 นายทหารนักเรียน

1.1.1 อายุ

1.1.1.1 น้อยกว่า 30 ปี

1.1.1.2 30-40 ปี

1.1.1.3 มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

1.1.2 ชั้นยศ

1.1.2.1 ชั้นประทวน

1.1.2.2 ชั้นสัญญาบัตร

1.1.3 สังกัด

1.1.3.1 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

1.1.3.2 กองบัญชาการกองทัพไทย

1.1.3.3 กองทัพบก

1.1.3.4 กองทัพเรือ

1.1.3.5 กองทัพอากาศ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์

ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ

2.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน

2.2 การกำหนดเนื้อหา

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 การใช้สื่อการสอน

2.5 การวัดประเมินผล

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

นิตยสารศัพท์เฉพาะ ในงานวิจัยเรื่องนี้ มีดังนี้

1. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียน หมายถึง ความเข้าใจและความรู้สึกของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญและช่วยให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ หมายถึง ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของอาจารย์ในศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน ได้แก่

2.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน หมายถึง การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับนักเรียน การกำหนดสิ่งให้ผู้สอนต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ ซึ่งจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งในด้านพุทธิพิสัย (ความรู้ ความคิด) ด้านทักษะพิสัย (ความสามารถในการปฏิบัติ) และด้านจิตพิสัย (ความรู้สึกรัก เจตคติ)

2.2 การกำหนดเนื้อหา หมายถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่จะสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน จากเนื้อหาง่ายไปยาก จากสิ่งที่เกิดก่อนสู่สิ่งที่เกิดภายหลัง จากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย จากสิ่งที่อยู่ใกล้ไปสู่สิ่งที่ไกลตัว ซึ่งต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและครอบคลุมพื้นฐานเดิมของผู้เรียน รวมถึงเป็นข้อเท็จจริง มีหลักการและเหตุผล

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การเลือกใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย เป็นขั้นตอนไม่ซับซ้อน และจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รวมถึง การกำหนดกิจกรรมมีความยืดหยุ่นตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

2.4 การใช้สื่อการสอน หมายถึง การนำวัสดุอุปกรณ์ และนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยการใช้เทคโนโลยี สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งพิมพ์ หรือสิ่งธรรมชาติรอบตัว

2.5 การวัดผลประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลจากความเข้าใจในการใช้ภาษาของนักเรียนด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน มีการประเมินครบ 3 ลักษณะคือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินผลภายหลังเรียน ประเมินทั้งภาคปฏิบัติ ภาคความรู้ และเจตคติ โดยเครื่องมือวัด และการประเมินผลที่หลากหลาย

3. **ศูนย์ภาษา** หมายถึง ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม แบ่งเป็น 4 ศูนย์ 1 สถาบัน ได้แก่ ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับข้าราชการทหาร สังกัด กระทรวงกลาโหม

4. **อาจารย์** หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษแก่ผู้เข้ารับการอบรมด้วยวิธีการต่างๆ ในศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย อาจารย์ภายในซึ่งรับราชการทหาร และอาจารย์ภายนอกซึ่งมีทั้งที่เป็นพลเรือนและข้าราชการทหารที่เกษียณอายุราชการ รวมถึงอาจารย์ชาวต่างประเทศ

5. **นายทหารนักเรียน** หมายถึง ข้าราชการทหารที่เข้ารับการอบรมในศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม 5 ศูนย์ โดยแบ่งเป็น นายทหารชั้นประทวนและนายทหารชั้นสัญญาบัตร

6. **อายุ** หมายถึง อายุของนายทหารนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ น้อยกว่า 30 ปี, 30-40 ปี และมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

7. **ชั้นยศ** หมายถึง ตำแหน่งทางทหารของนายทหารนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ นายทหารชั้นประทวน และนายทหารชั้นสัญญาบัตร

8. **สังกัด** หมายถึง สังกัดของศูนย์ภาษา กระทรวงกลาโหมที่นายทหารนักเรียนกำลังเข้ารับการอบรม ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยอาศัยแนวคิดของ อามรณี ใจเที่ยง (2550: 6-9) ซึ่งสรุปว่า กระบวนการที่จะทำให้เกิดเป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน, การกำหนดเนื้อหา, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล ซึ่งวัฒนาพร ระบุทุกซ์ (2542: 12-14) กล่าวถึง การจำแนกบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรประกอบด้วย การเตรียมตัวเองของครู, การเตรียมแหล่งข้อมูล, การเตรียมกิจกรรมการเรียน, การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการเตรียมการวัดและประเมินผล และบรรเทา กิตติศักดิ์ (2543: 20) กล่าวถึง บทบาทของครูผู้สอนในเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ การกำหนดเนื้อหาและวิธีสอน ได้แก่ กำหนดจุดประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์การสอน วิธีการวัดและประเมินผล วิธีการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจากสื่ออุปกรณ์ที่กำหนด รวมทั้งการวัดประเมินผล

ตนเอง การจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2551: 204) สรุปว่า องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับระบบการเรียนการสอนที่แท้จริง ประกอบด้วย

- 1) ลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญา อัตราการเรียนรู้ ลักษณะการเรียนรู้และประสบการณ์เดิม
- 2) จุดประสงค์ของการสอน
- 3) เนื้อหาสาระที่จะสอน
- 4) การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การเตรียมสภาพแวดล้อมและการสร้างความสนใจ
- 5) ดำเนินการสอน ได้แก่ การเลือกกลวิธีการสอน การเลือกกิจกรรมการสอนและการเลือกสื่อการเรียนการสอน
- 6) กิจกรรมสร้างเสริมทักษะ
- 7) กิจกรรมสนับสนุน
- 8) การควบคุมและตรวจสอบ
- 9) สัมฤทธิ์ผลของการสอน
- 10) การปรับปรุงแก้ไข

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของอาภรณ์ ใจเที่ยง วัฒนาพร ระบุทุกข์ บรรเทา กิตติศักดิ์ และทิศนา ขัมมณี ซึ่งเป็นองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผล โดยกำหนดเป็นตัวแปรตาม

สำหรับตัวแปรอิสระ ผู้วิจัยศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยสอบถามนายทหารนักเรียนจำแนกตามอายุ ชั้นยศและสังกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อายุ

ต้องตา ศิลุดม, ร้อยเอกหญิง (2548: 61) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษในสถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด พบว่า เพศ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อปัจจัยด้านหลักสูตรและผู้สอนแตกต่างกัน อายุ มีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร ผู้สอน และสถานที่ สถานภาพ มีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร สถานที่และความสะดวกในการเดินทาง ระดับการศึกษาที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อปัจจัยด้านผู้สอนแตกต่างกัน

วีระชัย พลับไธต (2549) ได้ศึกษาเรื่องระบบการปรับย้ายแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารการเงินของกองทัพบก: ศึกษากรณีการเงินทหารบก ผลการศึกษาพบว่า กองทัพบกมีการพัฒนาระบบการพิจารณาบุคลากรให้เลื่อนครองยศ และครองตำแหน่งสูงขึ้นมาตลอดโดยยึดหลักความรู้ความสามารถ ความอาวุโส ประสบการณ์และความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานพบว่า นายทหารสัญญาบัตรที่มี เพศ อายุ และระดับชั้นยศต่างกัน ให้ความสำคัญต่อระบบการปรับย้ายแต่งตั้งแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. ชั้นยศ

นิวัติชัย ถนอมธรรม (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก สำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3: กรณีศึกษาหน่วยในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก

มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก จำแนกตามสถานที่ทำงาน ชั้นยศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่มีต้นนโยบายทั่วไป 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการพัฒนาเพื่อความทันสมัย ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านผู้เข้ารับการศึกษา และด้านอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ทหารประจำการที่มีสถานที่ทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และทหารประจำการที่มีชั้นยศต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01

พันตำรวจโท เลอพงษ์ เรืองวานิช (2544) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพและความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ความยุติธรรมในหน่วยงาน สวัสดิการในการทำงาน ความพึงพอใจต่องานและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตามตัวแปรในประเภทของการปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีการปฏิบัติงานและระดับชั้นยศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานสายตรวจต่างกันและเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานสายตรวจไม่ต่างกัน

3. สังกัด

ศจีมาศ พรหมเวช (2544) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ผลการศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงกลาโหมแต่ละแห่ง พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงาน ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศและด้านระบบการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร

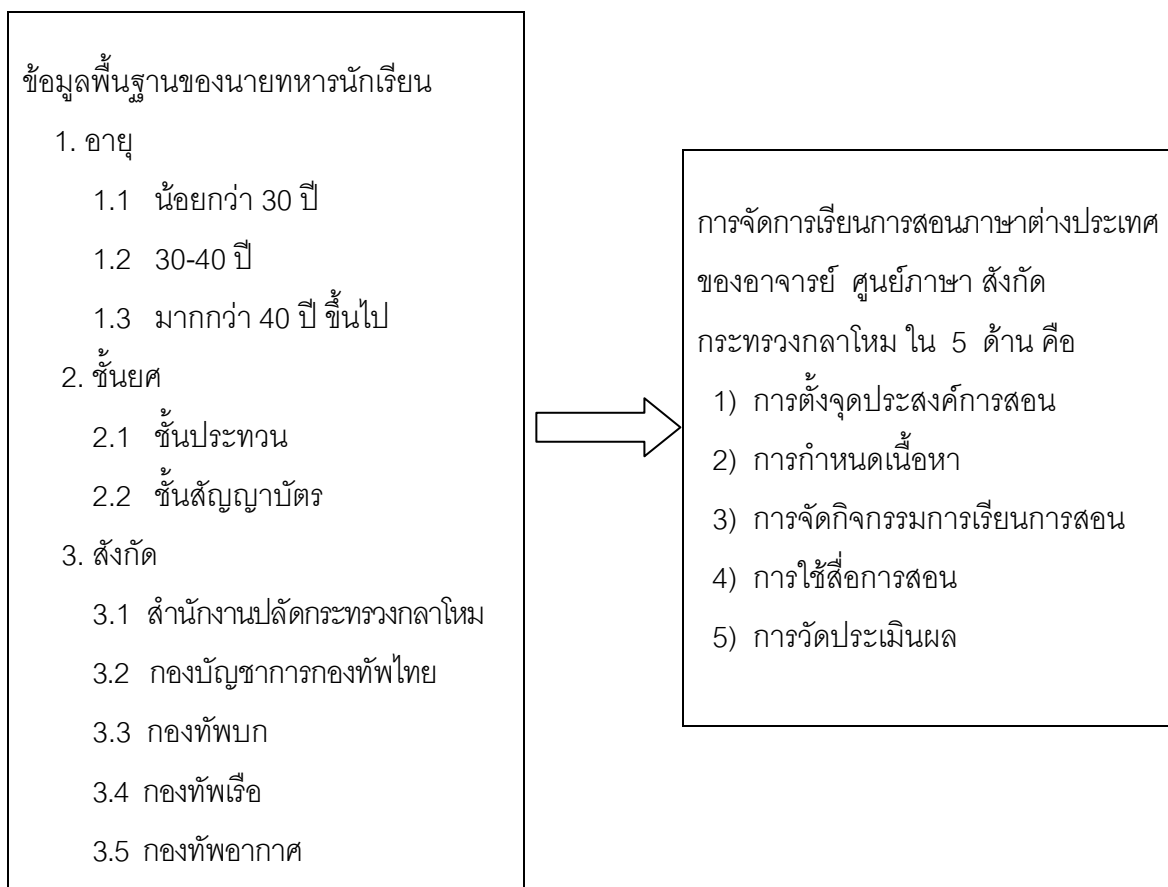
และการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 และผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กิตติเชษฐ์ ธนาพรชัยพงษ์, นวาทรี (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรกองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบด้าน อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ระดับรายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ ส่วนราชการที่สังกัด ที่แตกต่างกันให้ผลในการรับรู้ต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกัน และในด้านความคิดเห็น องค์ประกอบด้าน อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ ประเภทของนายทหารสัญญาบัตร และส่วนราชการที่สังกัดที่แตกต่างกันให้ผลความคิดเห็นต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกัน

จากแนวคิดตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย มีดังนี้

1. นายทหารนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นายทหารนักเรียนที่มีชั้นยศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นายทหารนักเรียนที่เข้ารับการอบรมในสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอ
ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. นโยบายการจัดการเรียนการสอน กระทรวงกลาโหม
 - 1.1 นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม
 - 1.2 นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงกลาโหม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม
 - 2.1 ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวง
กลาโหม
 - 2.2 สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย
 - 2.3 ศูนย์ภาษา กองทัพบก
 - 2.4 ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
 - 2.5 ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
3. หลักการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.1 การสอนภาษาต่างประเทศ
 - 3.2 เทคนิคการสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
4. แนวคิดการจัดการเรียนการสอน
 - 4.1 หลักการจัดการเรียนการสอน
 - 4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน
 - 4.2.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน
 - 4.2.2 การกำหนดเนื้อหา
 - 4.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.2.4 การใช้สื่อการสอน
 - 4.2.5 การวัดประเมินผล

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

5.1 อายุ

5.2 ชั้นยศ

5.3 สังกัด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. นโยบายการจัดการเรียนการสอน กระทรวงกลาโหม

1.1 นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม

เพื่อให้กำลังพล กระทรวงกลาโหม มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติภารกิจที่กองทัพมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ แผนพัฒนากองทัพ ตลอดจนสามารถปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงของประเทศร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนได้ทุกมิติ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 146/36 ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2536 เรื่อง นโยบายพัฒนาการศึกษาของกำลังพล และให้ส่วนราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม ดำเนินการด้านการศึกษาดังต่อไปนี้ (คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 220/45. 2545. 1-6)

เจตนารมณ์

1. กองทัพต้องการกำลังพลที่มีคุณลักษณะรักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น สามารถแก้ปัญหาของงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความเป็นผู้นำ สามารถเสียสละได้แม้กระทั่งชีวิตเพื่อประเทศชาติและราชบัลลังก์ มีวินัยมีจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ กล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ยอมรับของประชาชน และดำรงตนอยู่ในหลักธรรมของศาสนา

2. พัฒนากองทัพให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน การบริหารจัดการทางความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มุ่งพัฒนาระบบการศึกษาและหลักสูตรให้สามารถสร้างกำลังพลของกองทัพให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยเป็นหลัก พร้อมทั้งส่งเสริมกำลังพลให้มีการศึกษาสูงขึ้นตามความสามารถของแต่ละ

บุคคลและพิจารณาให้มีการรับรองวุฒิการศึกษาในสาขาวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐและเอกชน ตามความเหมาะสม รวมทั้งมีความเป็นสากลสามารถทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศได้

4. การบริหารจัดการศึกษา ยึดถือความร่วมมือระหว่างเหล่าทัพ การใช้ทรัพยากรและความชำนาญทางวิชาการร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึง การแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการ และการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานศึกษาอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและต่างประเทศ

5. เพื่อจัดการศึกษาของกองทัพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กองทัพต้องการ และให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

6. เพื่อนำผลการศึกษาของกำลังพลทุกหลักสูตรมาพิจารณาประกอบในการเลื่อนยศ เลื่อน ตำแหน่ง และจัดการกำลังพลให้ตรงกับความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งให้พิจารณาสนับสนุนผู้ที่ ปฏิบัติหน้าที่ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของกองทัพ ได้ดำรงตำแหน่งที่ก้าวหน้าต่ออาชีพ รับราชการอย่างสมเกียรติและฐานะ

7. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กำลังพลที่มีความรู้ความสามารถได้หมุนเวียนปฏิบัติหน้าที่ครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษาของกองทัพ

นโยบาย

นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม แบ่งเป็น 6 จุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.1 ให้มีการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กำลังพลของกองทัพ มีอุดมการณ์และคุณลักษณะของทหารอาชีพ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความเป็นผู้นำเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นคนดี มีวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม

1.2 ให้พัฒนารูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนากำลังพลให้ เป็นผู้ที่มีสติปัญญา มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็นพึ่งตนเองได้ สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และมีความอดทน อดกลั้น เป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

1.3 ให้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษากำลังพล กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จ การศึกษาในแต่ละหลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป พร้อมทั้งรายงานผลการ ดำเนินงานตามแผนงานดังกล่าวทุกสิ้นปีงบประมาณ

1.4 สนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมกับการ เปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี หลักนิยมทางทหาร วิชาการทหาร และระบบการศึกษาที่ ได้มาตรฐาน สามารถนำไปเทียบโอนหน่วยการเรียนกับสถานศึกษาของพลเรือนทั้งในประเทศและ ต่างประเทศได้ โดยเน้นการให้ความรู้ ประสบการณ์ และการฝึกอบรมที่ต้องนำไปใช้ในการยุทธธรรม การยุทธผสม และการปฏิบัติการทางทหารอื่นที่ไม่ใช่สงคราม

2. การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

2.1 การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรบริหารแนวใหม่ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของกำลังพลแต่ละคน มีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลและหน่วยงานทั้งในและนอกองค์กร ส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลในทุกระดับให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างการทำงานที่แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและลดขั้นตอนการปฏิบัติตลอดจนกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น

2.2 สนับสนุน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพของกำลังพลให้รักการเรียนรู้ การทำงานเป็นหมู่คณะ มีความคิดที่สมเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์ รวบรวมแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

2.3 สนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการการใช้กำลังพลของกองทัพ ให้สามารถสร้างผู้นำที่รับฟังความคิดที่แตกต่างและหลากหลายของผู้อื่น มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเป็นผู้มีความคิดอย่างเป็นระบบเชิงบูรณาการ

2.4 สนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังพลของกองทัพมีขีดความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแสวงหาความรู้และสามารถจัดทำฐานข้อมูลที่มีอยู่เข้าสู่ระบบอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศ

2.5 สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาระบบสำนักหอสมุดและแหล่งรวบรวมความรู้ที่ทันสมัย มีระบบสืบค้นข้อมูล สร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศพร้อมทั้งพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองให้สามารถเชื่อมโยงกันทั้งระบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของกำลังพล

3. การจัดระบบการศึกษา

3.1 ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการให้การศึกษแก่กำลังพลด้วยการจัดให้มีระบบการศึกษาที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับแผนพัฒนากองทัพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว รวมถึงแนวทางการปฏิบัติด้านการศึกษาอื่นๆ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.2 ให้มีการจัดการศึกษาในระดับพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการผลิตและหลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ทั้งหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ และหลักสูตรอื่นๆ ของกองทัพให้แก่กำลังพล คำนึงถึงประโยชน์ที่กำลังพล และหน่วยจะได้รับโดยให้ความ

สำคัญกับความรู้ด้านการทหาร ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย การสืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมและศาสนา ในเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีคุณค่า

3.3 ให้ปรับปรุงระบบการศึกษาตามแนวทางรับราชการ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงขึ้น เพื่อให้กำลังพลของกระทรวงกลาโหมมีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานหน่วยในระดับที่สูงขึ้นได้และมีมาตรฐานเดียวกัน

3.4 ให้คำนึงถึงมาตรฐานทางทหาร ความเป็นสากลในด้านการศึกษาและการเทียบโอนผลการศึกษาระหว่างสถาบันที่จัดการศึกษาในสาขาเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ทั้งในและนอกกองทัพ เพื่อประโยชน์ในการเทียบโอนผลการศึกษา

3.5 ให้จัดระบบการศึกษาสำหรับผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการทุกระดับโดยคำนึงถึงเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร หลักนิยมทางทหารของกองทัพไทย และความสามารถในการยุทธร่วม ยุทธผสม รวมทั้งการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่จะต้องประสานการปฏิบัติทั้งสามเหล่าทัพ และมีตรประเทศ

3.6 พิจารณาจัดให้มีระบบคลังสมองของหน่วยและสถานศึกษาในระดับที่เหมาะสม โดยระดมความคิดจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ความรู้ทางยุทธศาสตร์ และหลักนิยมของกองทัพไทยอย่างต่อเนื่อง

4. การบริหารการศึกษา

4.1 จัดให้มีหน่วยรับผิดชอบงานของสภาการศึกษาวิชาการทหารกระทรวงกลาโหม เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษากระทรวงกลาโหม วิเคราะห์ วิจัย และรับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาเฉพาะทาง การเทียบโอนหน่วยการศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับใบประกอบอาชีพครู อาจารย์ของกองทัพ รวมทั้งการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 สนับสนุน ส่งเสริมให้สร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในกองทัพ นอกกองทัพ ในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ อาจารย์ นักวิชาการ หลักสูตร งานวิจัย และทุนการศึกษา-วิจัย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา และวิชาการของกองทัพ

4.3 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีความพร้อม และสามารถจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกิจการทหาร ความมั่นคง และการบริหารทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศและการพัฒนาศักยภาพของกำลังพล

4.4 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีความคล่องตัวในการบริหารด้านวิชาการงานกำลังพล การเงิน และให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยอย่างเหมาะสม

4.5 ให้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมชัดเจน และมีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับของสถานศึกษา โดยจัดให้มีระบบการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อคุณภาพของการบริหารงาน และการจัดการศึกษา

4.6 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีกระบวนการผลิต การพัฒนาและดำรงรักษาครู อาจารย์ นักวิชาการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ปฏิบัติงานอยู่ในกองทัพได้ยาวนาน และมีระบบการประเมินค่ากำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาที่ชัดเจน เป็นธรรม และมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม

4.7 สนับสนุน ส่งเสริมให้เฝ้าหาความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย การบริหารงานวิจัยในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย และการสร้างเสริมความรู้ในสาขาต่าง ๆ ตามภารกิจ เพื่อการพัฒนาหน่วยงาน กองทัพ และประเทศชาติ

5. คุณภาพการศึกษา

5.1 เร่งรัดดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษา กระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพา) ที่ 36/44 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2544 และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อกำกับดูแลและดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย

5.2 ให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากระทรวงกลาโหม ทุกชั้นตอน เน้นการประสานงาน การมีส่วนร่วมของกำลังพลทุกฝ่าย และให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก ในเวลาที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

5.3 ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี พร้อมทั้งเสนอแนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาต่อไปต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีการเผยแพร่ข้อมูลและกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ไม่เป็นความลับของทางราชการต่อสาธารณชน

5.4 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในกองทัพและนอกกองทัพ เพื่อติดตามความก้าวหน้าด้านการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมมือช่วยเหลือ และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล

5.5 ให้จัดทำระเบียบการจัดและการประเมินผลการศึกษาในแต่ละหลักสูตรให้เป็นไปตามระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน และให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่ครอบคลุมด้านสติปัญญา เจตคติ ทักษะ และบุคลิกภาพ

6. การใช้ประโยชน์จากการศึกษา

6.1 สนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังพลเข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรต่างๆ ในสถานศึกษาของกองทัพ นอกกองทัพ ในประเทศและต่างประเทศ โดยพิจารณาถึงความรู้ความสามารถความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาต่อ ตามโอกาสและความเหมาะสม เพื่อที่จะได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานให้กองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ให้ใช้ความรู้ตามวุฒิการศึกษาและผลการศึกษากำลังพลในการบรรจุลงในตำแหน่งหรือ มอบหมายงานในหน้าที่ เพื่อให้กำลังพลสามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษา และเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานและกองทัพ

6.3 สนับสนุน ส่งเสริมให้ข้าราชการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย ตำราทางวิชาการที่ผลิตออกมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและกองทัพ

6.4 สนับสนุน ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ให้มีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการและมีความเจริญในอาชีพที่เท่าเทียมกับกำลังพลอื่นๆ โดยจัดให้มีระบบการหมุนเวียนกำลังพลอย่างเหมาะสม

6.5 ส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีด้านการทหารที่มีขีดความลับของทางราชการทหารแก่สถานศึกษานอกกองทัพและภาคเอกชน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติต่อไป

สรุปว่า นโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม มีเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและยกระดับการศึกษาของกำลังพล ให้มีความรู้ด้านการทหาร รวมทั้งวิชาการในสาขาอื่นๆ โดยมีมาตรฐานทางวิชาการเทียบเท่าหรือสูงกว่า การศึกษาของภาครัฐหรือภาคเอกชน และเกิดความร่วมมือและมีการบูรณาการด้านการศึกษา มีองค์ความรู้ที่สอดคล้องประสานและมีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงการมีระบบการศึกษาที่มุ่งไปสู่การเตรียมความพร้อมด้านกำลังพล ให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงกลาโหม

เพื่อให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม และผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงกลาโหมต้องการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กระทรวงกลาโหม ออกคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 36/44 ลง 20 มี.ค.44 เรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสถาบันของกระทรวงกลาโหม ดังนี้ (คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 36/44. 2544: 2)

1. เร่งรัดการให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ และรักษามาตรฐานการศึกษาของกระทรวงกลาโหมอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อบริหารและกำกับดูแลงานด้านมาตรฐานการศึกษา
2. ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม สามารถสร้างกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการขึ้นเป็นการภายใน
3. ให้สถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม นำรูปแบบ และวิธีการในการประกันคุณภาพการศึกษาที่กระทรวงกลาโหมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยปรับปรุงหรือพัฒนาได้ตามความเหมาะสม
4. ดำเนินการให้แต่ละสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหม กำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงกลาโหมให้เป็นรูปธรรม
5. ให้ส่วนราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด และเหล่าทัพที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกำลังพล แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละสถาบันการศึกษา
6. ให้มีรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของแต่ละสถาบันการศึกษาไปตามลำดับขั้นต่อคณะกรรมการที่กระทรวงกลาโหมได้แต่งตั้งขึ้นของทุกสิ้นปีการศึกษา
7. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานสถาบันการศึกษาในกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานนอกกระทรวงกลาโหม ในกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษานั้นจะนำมาซึ่งการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงกลาโหม ให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์โดยทั่วไป และพร้อมรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอก
8. ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลและกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาของกระทรวงกลาโหมต่อสาธารณชน

สรุปว่า นโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษากระทรวงกลาโหมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานภายในสถาบันการศึกษาของกองทัพให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตและพัฒนากำลังพลได้ตรงตามมาตรฐานที่กองทัพต้องการ รวมถึงให้มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงกลาโหมตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 220 / 45 ลง 20 ก.ค.45

2. ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศแก่กำลังพลภายในแต่ละเหล่าทัพ แบ่งการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศออกเป็น 5 ศูนย์ คือ ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาอากาศ ดังภาพประกอบ 2

กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defence)

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

ที่มา: สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย. (2551). *Commander Officers' Regional English Language Seminar V ณ กรุงเทพฯ*. (เอกสารประกอบการประชุม). ไม่ปรากฏเลขหน้า.

2.1 ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา ดังนี้ (Wandee Tosuwan, Maj. 2551: Online)

ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2538 ซึ่งเป็นผลมาจากการสัมมนาพร้อมไทย-ออสเตรเลีย เรื่อง การจัดการวิจัยและพัฒนาทางทหาร ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ.2535 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ด้านการวิจัยและพัฒนาได้พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถทางภาษาอังกฤษด้านการวิจัยและพัฒนาให้กว้างขวางมากขึ้น มีพื้นที่ 150 ตารางเมตร แบ่งเป็นห้องเรียนขนาด 20 ที่นั่ง 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาด 16 ที่นั่ง 1 ห้อง พื้นที่จัดเป็นส่วนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และห้องพักอาจารย์ 1 ห้อง

การเรียนการสอนที่ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียน ทางศูนย์ภาษาเปิดหลักสูตรอย่างน้อย 2 หลักสูตรต่อปี คือ หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักวิจัย ระยะเวลา 180 ชั่วโมง มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา จากทั้งสามเหล่าทัพ เพื่อให้เรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น โดยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์หลายสาขา เช่น อิเล็กทรอนิกส์ ดาวเทียม เลเซอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศจรวด และเรือรบ

ในส่วนของอาจารย์ผู้สอน เป็นกำลังพลจากกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม อาจารย์ชาวต่างชาติและผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ นอกจากนี้ สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม ได้จัดพื้นที่ไว้สำหรับการอ่าน การฟัง การพูด และการฝึกทักษะด้วยวีดิทัศน์ โดยจัดแบบฝึกหัดการอ่านไว้พร้อมสำหรับผู้ที่สนใจการอ่าน การทำแบบฝึกหัดและสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยตนเอง

2.2 สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย

เกิดจากดำริของ พล.อ.อ.ทวี จุลละทรัพย์ เสนาธิการทหาร ขณะตรวจเยี่ยมกรมข่าวทหารเมื่อเดือน มีนาคม 2509 ซึ่งต่อมาเมื่อ 10 กรกฎาคม 2510 ได้มีคำสั่ง กองบัญชาการทหารสูงสุดที่ 229/2510 ให้จัดตั้ง สถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด (Supreme Command Language Institute) ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย (Royal Thai Armed Forces Language Institute) เป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย ให้กรมยุทธศึกษาทหาร (กรมการศึกษาวิจัยในสมัยนั้น) เป็นหน่วยควบคุมกำกับดูแล ควบคุมนโยบายการศึกษา และ กรมข่าวทหาร

ดำเนินงาน โดยที่เป็นหน่วยซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษ สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย จึงไม่มี อัตรากำลังพลประจำ แต่มีเจ้ากรมข่าวทหาร เป็นผู้อำนวยการ สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย และรองเจ้ากรมข่าวทหาร เป็นรองผู้อำนวยการ สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย กองวิจัย และพัฒนาข่าวกรอง ได้รับผิดชอบดำเนินงาน สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ระหว่าง พ.ศ.2510-2514 ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกองการภาษาต่างประเทศขึ้นเมื่อ พ.ศ.2515 สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย จึงถูกโอนมาให้อยู่ในความดูแลของกองการภาษาต่างประเทศ นับตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย เดิมตั้งอยู่ที่ชั้น 6 อาคารกรมข่าวทหาร หลังศาลาว่าการกระทรวงกลาโหม ก่อนที่จะย้ายมายังที่ตั้งปัจจุบัน ณ เลขที่ 242 ถ.พระราม 5 เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ.2530

หลักสูตรที่สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ดำเนินการสอนประกอบด้วย หลักสูตรภาษาอังกฤษ และ หลักสูตรภาษาครอบครัว โดยหลักสูตรภาษาอังกฤษแบ่งออกเป็น หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ซึ่งมีอยู่ 6 ระดับ ใช้หลักสูตรและตำราของ Defense Language Institute English Language Center ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ และหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับ ใช้หลักสูตรและตำราของ Defence International Training Centre ของศูนย์ภาษา กระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย

โดยปกติในแต่ละปีงบประมาณสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย จะเปิดสอน หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน 2 ชั้นเรียน (ระดับนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน) ระยะเวลาประมาณ 3 เดือน (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย 1 ชั้นเรียน (ระดับนายทหารสัญญาบัตร) จะเปิดเมื่อมีจำนวนผู้เข้าเรียนครบตามเกณฑ์ (มีนาคม-พฤษภาคม) สำหรับหลักสูตรภาษาครอบครัว สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย เคยเปิดสอน หลักสูตรภาษาเวียดนาม พ.ศ. 2524 (จำนวน 16 นาย) ภาษาจีนกลาง พ.ศ. 2531(จำนวน 10 นาย) ภาษาญี่ปุ่น พ.ศ. 2532 (จำนวน 11 นาย) รวมทั้งหลักสูตรภาษาพม่าและหลักสูตรภาษาเขมร โดยส่วนใหญ่แล้วสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ได้เปิดสอนหลักสูตรภาษาพม่าและหลักสูตรภาษาเขมรสลับกันไปในแต่ละปีงบประมาณเป็นระยะเวลาประมาณ 6 เดือน (มีนาคม-สิงหาคม)

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2524-2537 สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ได้เปิดหลักสูตร ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ชั้นต้นและชั้นกลาง และหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย มีผู้เข้ารับการศึกษาและสำเร็จหลักสูตรจำนวนทั้งสิ้น 980 นาย และเริ่มใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน แผนใหม่ (New ALC) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2538 เป็นต้นมา

สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ยังได้รับมอบหมายภารกิจต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทดสอบวัดผลความรู้ทางภาษาอังกฤษ สำหรับข้าราชการสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและข้าราชการจากเหล่าทัพที่มีสอบชิงทุนของกองบัญชาการกองทัพไทยเพื่อสมัครฝึก/ ศึกษา หากได้รับการพิจารณาจัดสรรทุนการศึกษา หรือไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศ โดยจะมีการทดสอบ ECL (English Comprehension Level) ประมาณเดือนธันวาคมของทุกปี

2. ทดสอบเฉพาะตามคำร้องขอจากกรมยุทธศึกษาทหาร (สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ในปัจจุบัน) ด้วยการทดสอบใช้แบบทดสอบ Placement Test (ALCPT) ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ หรือ แบบทดสอบ Australian Defence Force English Language Profiling System (ADFELPS) ของกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย

3. ให้บริการฝึกฟังเทปภาษาอังกฤษแก่ข้าราชการสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและจากต่างเหล่าทัพที่สนใจจะฟื้นฟูทักษะในด้านการฟัง ทุกวันพุธ เวลา 13.30 น. ที่ห้องปฏิบัติการทางภาษา กรมข่าวทหาร ถ.แจ้งวัฒนะ และสถาบันภาษา ถ.พระราม 5

การเรียนการสอนของสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นการปูพื้นฐานภาษาอังกฤษทั่วไปให้กับผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ควบคู่ไปกับเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและชีวิตทางทหารแบบอเมริกันและออสเตรเลีย (49 ปี กรมข่าวทหาร. 2552: 44-45)

2.3 ศูนย์ภาษา กองทัพบก

ศูนย์ภาษา กองทัพบก มีภารกิจให้การศึกษารายวิชาภาษาต่างประเทศ และภาษาท้องถิ่นแก่บุคคลตามความต้องการและนโยบายของกองทัพบก รวมทั้งคำแนะนำ กำกับด้านการศึกษารายวิชาภาษาต่างประเทศ และท้องถิ่น ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยทหารทุกระดับ โดยมีการจัด ประกอบด้วย 2 กอง และ 2 แผนก คือ กองภาษาสากล, กองภาษาประเทศเพื่อนบ้านและท้องถิ่น, แผนกเตรียมการและประเมินผล และแผนกอุปกรณ์การศึกษา งานในหน้าที่ ได้แก่ การเปิดการศึกษารายวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ศูนย์ภาษา กองทัพบก. 2551: 1-17)

1. หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน 18 สัปดาห์ เปิดอบรมให้กับกำลังพลที่กรมยุทธศึกษาทหารบก ได้ทำการสอบคัดเลือกไว้เพื่อเตรียมตัวไปศึกษาดูงาน หรือฝึกงาน ณ ต่างประเทศ

2. หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย 18 สัปดาห์ เปิดอบรมให้กับกำลังพลได้รับทุนตาม โครงการต่าง ๆ เพื่อเตรียมตัวไปศึกษาดูงาน หรือฝึกงาน ณ ประเทศออสเตรเลีย, อังกฤษ และ นิวซีแลนด์

3. หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร 4 สัปดาห์ เปิดอบรมให้กับผู้บังคับหน่วยของผู้บังคับหน่วย ตั้งแต่ระดับกองพันขึ้นไป ผู้ปฏิบัติงานด้านฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายเสนาธิการ

4. หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับเตรียมการฝึกซ้อม/ผสมระหว่างประเทศ (คอบร้าโกลด์) 6 สัปดาห์ เปิดอบรมให้กับนายทหารที่เข้ารับการฝึกซ้อม/ผสม ในตำแหน่งฝ่ายอำนวยการ, ฝ่ายเสนาธิการ ระดับกรม, กองพล และกองทัพ, ผู้บังคับหน่วยระดับกองร้อยขึ้นไป, ล่าม และนายทหารติดต่อ

5. หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนายทหารประทวน 12 สัปดาห์ เปิดการอบรมให้กับนายทหารประทวนในกองทัพบก เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องคำศัพท์ต่างๆ ไป และทางทหาร

6. หลักสูตรครูสอนภาษาอังกฤษ และ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษา 8 สัปดาห์ เปิดอบรมให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ครูสอนภาษาของโรงเรียนเหล่า-หน่วย และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกองทัพบก

7. ภาควิชาภาษาประเทศใกล้เคียงและภาษาท้องถิ่น 10 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรภาษาเวียดนาม จีนกลาง เขมร พม่า มาเลเซีย กะเหรี่ยง มอญ ไทยใหญ่ มลายูท้องถิ่น (ยาวิ) และว้า ทุกหลักสูตรมีระยะเวลาการศึกษา 44 สัปดาห์ เปิดทำการสอนเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ในภาษานั้นๆ ได้นำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งสามารถเป็นครูสอนภาษานั้นๆ ในหน่วยทหารได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังมีศูนย์ทดสอบภาษาเพื่อการให้บริการด้านวิชาการ และสื่อการเรียนการสอน การดำเนินงานของศูนย์ทดสอบภาษา จัดตั้งเมื่อ 21 ต.ค.41 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้กับกำลังพลกองทัพบก จัดเป็นศูนย์ทดสอบภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้ที่ขอทุนไปศึกษาตามโครงการช่วยเหลือทางทหาร เป็นส่วนแนะนำการทดสอบภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ที่เดินทางไปศึกษาต่างประเทศในระดับปริญญาโท - เอก เตรียมการไว้รองรับการสอบคัดเลือก เป็นการทดสอบให้กับโรงเรียนเสนาธิการทหารบก และวิทยาลัยเสนาธิการทหารบก และเพื่อให้หน่วยและเหล่าสายวิทยาการ มีการทดสอบประเมินผลเป็นอย่างมาตรฐาน

สำหรับโครงสร้างหน่วยงานภายในของศูนย์ภาษา กองทัพบก มีรายละเอียดดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 การจัดโครงสร้างภายในของ ศภษ.ทบ.

ที่มา: ศูนย์ภาษา กองทัพบก. (2551, 29 สิงหาคม). ระเบียบว่าด้วย การอำนวยการ
การปกครอง และการบังคับบัญชาผู้เข้ารับการศึกษา หรืออบรม พ.ศ.2551: 1

2.4 ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

ศูนย์ภาษา เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกรมยุทธศึกษาทหารเรือ มีภารกิจดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาภาษาต่างประเทศและภาษาท้องถิ่นให้กับข้าราชการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่างๆ ตามความต้องการและนโยบายของกองทัพเรือ มีประวัติและภารกิจ ดังนี้ (ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. 2551: 1-5)

ประวัติการจัดตั้งหน่วย ในช่วงเวลาของสงครามเวียดนาม กองทัพเรือได้รับความช่วยเหลือทางทหารจาก กระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ในด้านการฝึกอบรมบุคลากร ด้วยการให้กองทัพเรือจัดส่งข้าราชการไปศึกษาและอบรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามโครงการ MAP (Military Assistance Program) ซึ่งภายหลังเปลี่ยนเป็นโครงการ IMET (International Military Education and Training Program) โดยในระยะแรกกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ได้ส่งเจ้าหน้าที่ชาวอเมริกันมาช่วยฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการที่เตรียมตัวจะไปศึกษา ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และต่อมากองทัพเรือมีความประสงค์ที่จะให้โครงการสอนภาษาอังกฤษแก่ข้าราชการที่จะไปศึกษา อบรม ณ ต่างประเทศ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และได้ผลตามความมุ่งหมายของทางราชการ จึงได้จัดตั้งศูนย์ภาษาขึ้นเมื่อ พ.ศ.2508 ตามคำสั่งกองทัพเรือที่ 293/2508 ลง 3 พ.ย.08 โดยใช้ชื่อหน่วยในขณะนั้นว่า

“ศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษของกองทัพเรือ” และให้อยู่ในความควบคุมของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ

ศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษเมื่อแรกตั้งนั้นยังไม่มีอัตรากำลังพลประจำหน่วยกองทัพเรือและกรมยุทธศึกษาทหารเรือได้ลงคำสั่งให้ข้าราชการไปช่วยราชการที่ศูนย์ฝึกอบรมภาษาอังกฤษตลอดมา และเมื่อ 15 มี.ค.17 กระทรวงกลาโหมจึงอนุมัติให้มีอัตราเฉพาะกิจ และเปลี่ยนชื่อหน่วยเป็น “ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ”

สถานที่ตั้ง เนื่องจากในระยะแรก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เป็นหน่วยที่ไม่มีอัตราเฉพาะกิจ จึงยังไม่มีที่ทำการเป็นของตนเอง ได้อาศัยอาคารไม้ของโรงเรียนนายเรือ (ต่อมาถูกรื้อถอนและสร้างเป็นอาคารคอนกรีตของนักเรียนนายเรือ) เป็นที่ทำการชั่วคราว และใช้เครื่องช่วยการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ แต่เนื่องจากสภาพอาคารไม่เหมาะสมที่จะติดตั้งเครื่องฝึกภาษา และสถานที่ตั้งขณะนั้นไม่สะดวกแก่การคมนาคม ทำให้ไม่สามารถหาครูชาวต่างประเทศไปทำการสอนได้ ดังนั้น กองทัพเรือจึงอนุญาตให้ใช้บ้านพักรับรองของกองทัพเรือ บริเวณทุ่งมหาเมฆ เลขที่ 160 ซอยเมฆสวัสดิ์ ถนนศรีบำเพ็ญ เป็นที่ตั้งของศูนย์ภาษาฯ ตั้งแต่ 26 ธ.ค.08 เป็นต้นมา โดยได้ปรับปรุงอาคารบ้านพักรับรองดังกล่าวให้มีห้องเรียนได้ถึง 6 ห้อง และมีห้องฝึกภาษา 2 ห้อง

ต่อมาปริมาณงานตามภารกิจของศูนย์ภาษาฯ เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะนอกจากจะต้องอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการที่จะไปศึกษา ดูงาน และฝึกงาน โดยทุน MAP และทุนกองทัพเรือแล้ว ยังมีการฝึกอบรมภาษาแก่กำลังพลที่จะไปรับเรือต่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการทดสอบความรู้

ภาษาอังกฤษให้แก่ข้าราชการกองทัพเรือตามที่หน่วยต่างๆ ขอรับการสนับสนุนมา ทำให้ตัวอาคาร ศูนย์ภาษา ที่ทุ่งมหาเมฆมีสภาพแออัด และนอกจากนั้นยังอยู่ห่างไกลจากหน่วยราชการอื่นๆ ของ กองทัพเรือทำให้ไม่สะดวกในการติดต่อราชการและการรักษาความปลอดภัยอีกด้วย ประกอบกับมติที่ ประชุมของทุกเหล่าทัพในที่ประชุมที่ศูนย์วิจัยและพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด เมื่อ 21 มิ.ย.17 โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธาน ให้ยกเลิกหลักการรวมศูนย์ภาษาของแต่ละเหล่าทัพเข้า ด้วยกันโดยสิ้นเชิง จากเหตุผลต่างๆ กองทัพเรือ จึงดำเนินการย้ายศูนย์ภาษาฯ มาอยู่ ณ ที่ทำการ ปัจจุบัน บริเวณซอยยุทธศึกษา (ปัจจุบันเป็นซอยวงเดม 3) ถนนวงเดม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ ตั้งแต่ 22 เม.ย.18 ซึ่งปัจจุบันอาคารนี้สามารถจัดห้องเรียนได้ 7 ห้อง และห้องปฏิบัติการทางภาษา 5 ห้อง งานของศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

1. ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

- 1.1 ผู้ได้รับทุนศึกษาต่างประเทศ
- 1.2 ผู้ไปปฏิบัติราชการต่างประเทศ
- 1.3 พัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษของข้าราชการ
- 1.4 อบรมระยะสั้นสำหรับภารกิจเฉพาะ

2. ฝึกอบรมภาษาต่างประเทศอื่นๆ และภาษาเพื่อนบ้าน

3. การจัดการสอบภาษาอังกฤษให้แก่หน่วยต่างๆ ในกองทัพเรือเพื่อจัดอันดับหรือคัดเลือก

ข้าราชการไปศึกษา อบรม สัมมนา และดูงาน ณ ต่างประเทศ

4. สนับสนุนครูช่วยสอนภาษาอังกฤษให้แก่หน่วยงานต่างๆ ในกองทัพเรือ

5. จัดทำ Website และกำลังดำเนินการจัดทำ English Language Course Online

(E-Learning) ในระบบ Internet ของกองทัพเรือเพื่อให้ข้าราชการได้พัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

2.5 ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ศูนย์ภาษาของกองทัพอากาศอยู่ในความควบคุมของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีประวัติ และภารกิจ ดังนี้ (คณะกรรมการปรับปรุง เว็บไซต์ ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. 2551: online)

ศูนย์ภาษา มีหน้าที่ให้การฝึกศึกษาภาษาต่างประเทศแก่กำลังพลของกองทัพอากาศโดยมี ผู้อำนวยการศูนย์ภาษาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ แผนกแผนกการศึกษา มีหน้าที่วางแผนประสานงาน และกำกับดูแลการศึกษาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด จัดทำโครงการและงบประมาณการศึกษาประจำปี โครงการศึกษา 5 ปี ขออนุมัติหลักสูตร เปิดการศึกษา จัดกำลังพลเข้าศึกษา แต่งตั้งผู้บรรยายและผู้ฝึก ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร วัดผลและประเมินผล ตลอดจนรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เกี่ยวกับการศึกษา กองภาษา มีหน้าที่ อำนวยการ และสอนภาษาต่างประเทศให้แก่กำลังพลของ

กองทัพอากาศโดยมีหัวหน้ากองภาษาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ แผนกอุปการณการศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอความต้องการ เบิก เก็บรักษา แจกจ่าย ให้บริการใช้และซ่อมบำรุงอุปการณการศึกษา เครื่องช่วยฝึกศึกษา ตำรา และวัสดุทัศนูปกรณ์ จัดการเรียนการสอนโดยยึดนโยบายด้านการศึกษากองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ ตามแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ คือ

1. สร้างแรงจูงใจให้ใช้ภาษาอังกฤษควบคู่กับภาษาไทยในทุกโอกาส
2. สร้างทัศนคติและค่านิยม โดยการรณรงค์ให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษควบคู่กับภาษาไทย
3. การเข้าศึกษาและการวัดผลผู้สำเร็จการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศให้นำผลการสอบความรู้ความสามารถในด้านภาษาอังกฤษมาร่วมพิจารณาด้วย
4. ให้โรงเรียนนายเรืออากาศ, โรงเรียนจ่าอากาศ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ พัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ ตลอดจนส่งเสริมให้ไปสอบโทเฟิลโดยทุนกองทัพอากาศ หรือทุนส่วนตัว
5. ให้ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนบางวิชาในสถานศึกษาของกองทัพอากาศและให้จัดชั่วโมงการสอนที่ต้องพูดภาษาอังกฤษเท่านั้น ห้ามใช้ภาษาไทย
6. ส่งเสริมการพูด การอ่านหนังสือ หรือเอกสารภาษาอังกฤษเป็นประจำ
7. จัดการฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้กับข้าราชการกองทัพอากาศทุกระดับ
8. จัดให้มีการทดสอบความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษของข้าราชการ ทอ.ตามห้วงระยะเวลา
9. จัดให้มีการจำหน่ายชุดการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองในระดับต่างๆ แก่กำลังพลกองทัพอากาศในราคาถูกลง
10. จัดให้มีรายการภาษาอังกฤษในสื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของกระทรวงกลาโหมนั้น ในแต่ละสังกัดจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้การฝึกอบรมด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ กล่าวคือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เพื่อการฝึกอบรมภาษาเฉพาะทาง กองบัญชาการกองทัพไทย มีสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ สำหรับกำลังพลกองบัญชาการกองทัพไทย และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม หรือเหล่าทัพตามคำร้องขอ นอกจากนี้ กองทัพบกจะมีศูนย์ภาษา กองทัพบก เพื่อการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศแก่กำลังพลกองทัพบก กองทัพเรือจะมีศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ สำหรับการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศแก่กำลังพลกองทัพเรือ และกองทัพอากาศจะมีศูนย์ภาษากองยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศแก่กำลังพลกองทัพอากาศ

3. หลักการสอนภาษาอังกฤษ

วีระชัย ไชยวงศ์ (2543: 17) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาของตนเองและภาษาต่างประเทศจะพบว่า เด็กทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนภาษาของตนเองได้ แต่เด็กบางคนเท่านั้นที่จะสามารถเรียนภาษาต่างประเทศและได้รับความสำเร็จ เมื่อศึกษาวิธีการเรียนของภาษาทั้ง 2 ลักษณะนี้ ก็จะพบว่า มีสภาพการณ์ที่แตกต่างกันมาก ในการเรียนภาษาแม่ นั้นเด็กเรียนจากบุคคลแวดล้อม ได้รับการฝึกฝนตลอดเวลา มีผู้พูดให้ฟังเป็นตัวอย่าง เด็กพูดตาม มีผู้ชี้แจงแก้ไขอยู่รอบด้าน แต่การเรียนภาษาต่างประเทศนั้น เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง เด็กเรียนจากทุกๆ อย่างจากห้องเรียน สภาพการณ์มิได้เป็นไปโดยธรรมชาติ แต่ถ้าศึกษาสังคมที่ให้ภาษาหลายภาษา ก็พบว่าเด็กที่เติบโตในสังคมมาเช่นนั้นสามารถเรียนรู้ภาษาเหล่านั้นทุกภาษาในเวลาเดียวกัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การที่เด็กเรียนภาษาต่างประเทศได้ไม่เหมือนกับภาษาของตน เพราะเด็กไม่ได้เรียนตามธรรมชาติ แต่ต้องอาศัยส่วนประกอบอื่น ๆ อันได้แก่ ครู สื่อการเรียนนานาชนิด และสภาพแวดล้อมภายในห้อง

นันทิยา แสงสิน (2543: 83) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ครูผู้สอนต้องสามารถสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การสอนทักษะฟัง การสอนทักษะการพูด การสอนทักษะอ่าน และการสอนทักษะเขียน ซึ่งผู้สอนแต่ละคนจะใช้เทคนิคและวิธีสอนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ได้มากที่สุด

เบญจวรรณ พงศ์มีฆวาน (2544: 2) กล่าวว่า ในด้านแนวการสอนภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมเริ่มการสอนไว้ เป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งเน้นหน้าที่ทางภาษา (Function) ของโครงสร้างต่าง ๆ ของภาษา เพื่อให้ได้ประโยชน์ในการสื่อความหมายในแต่ละสถานการณ์ เน้นนักเรียนให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกพูดมากขึ้นในการฝึกจะใช้กิจกรรมต่าง ๆ หลากหลายชนิดเข้ามาช่วยในการดำเนินการสอน จะเน้นกิจกรรมกลุ่ม เพราะจะทำให้ให้นักเรียนกล้าพูดกล้าแสดงออกมากขึ้น นักเรียนจะภูมิใจที่ตนสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้บ้าง ทำให้ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 31-34) ได้ให้แนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์ การฝึกการสอนประโยค และเน้นความถูกต้องในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริง ผู้เรียนจะต้องสื่อความหมายให้อ่านเข้าใจว่า ผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแสดงออกทางภาษา โดยใช้สถานการณ์เข้าช่วย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมายให้เข้าใจ มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคม มิใช่ยึดความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวดังที่เคยปฏิบัติ และกล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าห้องเรียนในทุกกระดับ ในทุกวิชา ต้องเป็น

สถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางภาษา ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสพูดอภิปราย อธิบาย และที่สำคัญก็คือต้องส่งเสริมให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจในการเรียนจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะถาม และแสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้ ทักษะการพูดจะพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้ ก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกในปริมาณที่เพียงพอ และการส่งเสริมที่ถูกต้อง และที่สำคัญที่สุดก็คือ ทักษะในการพูดที่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ผู้เรียน เรียนรู้การใช้ภาษาอย่างถูกต้องมาจากการฟังนั่นเอง

ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ (2546: 41) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษโดยธรรมชาติว่าประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน มีผสมผสานกันอยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มแรกจะเน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ อัตราส่วนของการใช้เวลาสอนแต่ละทักษะอาจแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่าเนื้อหาในแต่ละบทเรียน จะเน้นไปในทักษะใด ทักษะฟังเป็นทักษะแรกของมนุษย์ ต้องใช้เวลาในการพัฒนาให้คุ้นเคยกับเสียง สำหรับทักษะพูดมีความจำเป็นมากในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อน เกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ส่วนทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนก็เช่นเดียวกัน นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาพบว่า ทักษะทั้งสองจะเป็นทักษะทางภาษาที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก นักเรียนสามารถอ่านสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น ถ้านักเรียนมีความสามารถในทักษะการเขียนดี และถ้านักเรียนมีความสามารถในทักษะการอ่านอีก ทักษะการเขียนของนักเรียนก็จะดีตามไปด้วย

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 8-10) ได้แบ่งบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามผู้ใช้และวัตถุประสงค์ของการใช้ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สอง (Teaching of English as a Second Language) เป็นภาษาอังกฤษในการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา การจัดการเรียนการสอนจึงเน้น 4 ทักษะไปพร้อม ๆ กัน
2. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเสริม (Teaching of English as an Additional Language) เป็นการใช้ภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูดที่ได้เรียนภาษาแตกต่างกัน ซึ่งพบในประเทศที่ใช้ภาษามากกว่า 2 ภาษา การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นทั้ง 4 ทักษะไปพร้อม ๆ กัน
3. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเพื่อการสื่อสารในวงกว้าง (Teaching of English as a Language of Wider Communication) เป็นการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อระหว่างประเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางในการแสวงหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการติดต่อด้านการค้า เน้นการใช้ทักษะการอ่านมากกว่าทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน
4. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (Teaching of English as a Foreign Language) เป็นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งในสถานศึกษา ซึ่งมีการใช้ค่อนข้างน้อย การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นวรรณคดีและวัฒนธรรมชั้นสูง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540: 124-128) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบท การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความซับซ้อน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. วิธีสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) มีขั้นตอนการสอนที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language) การเสนอเนื้อหา จะเน้นที่การให้นักเรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสม กับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา

1.2 ขั้นการฝึก (Practice/Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียน ฝึกใช้ภาษาที่ เพิ่มเรียนรู้ใหม่

1.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/Free Practice) เป็นขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นตอนหนึ่งของการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ ต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยที่ผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางและช่วยผู้เรียนสร้างความเคยชิน ดังต่อไปนี้

1.3.1 ครูควรพูดภาษาอังกฤษในห้องเรียน

1.3.2 กระตุ้นให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษ

1.3.3 ครูควรแนะนำข้อผิดพลาดของผู้เรียนและช่วยแก้ไขให้ผู้เรียนใช้ ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง

1.3.4 ครูควรให้หนึ่งโครงสร้างต่อการสอนหนึ่งคาบ ครูต้องพยายามให้ ผู้เรียนรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง สอนทีละเรื่อง เมื่อผู้เรียนเข้าใจดีแล้วจึงขึ้นเรื่องใหม่

1.3.5 พยายามให้ผู้เรียนทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อเพิ่มพูนทักษะ การฟัง การอ่าน และการเขียน

1.3.6 ครูควรหาแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนให้มากที่สุด

1.3.7 ครูควรเตรียมแผนการสอนล่วงหน้า

1.3.8 สื่อแบบเรียนที่ใช้สอน ครูไม่ควรสอนเฉพาะในสื่อแบบเรียนอย่างเดียว ควรนำความรู้จากแหล่งอื่น ๆ ที่ไปค้นคว้ามาสอนเพิ่มเติมด้วย

2. การใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการจัด การเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการสอนจึง ควรมีความหมายหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2541: 81) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ลักษณะการเรียนการสอน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้จากสิ่งควมและ สิ่งแวดล้อม
2. วิธีการสอน ใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน
3. บทบาทของครู ลดบทบาทในการเป็นแม่แบบของการใช้ภาษา เป็นผู้นำในการใช้ นวัตกรรมทางภาษามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูและนักเรียนร่วมมือกันและปรึกษาหารือร่วมกัน ในการทำกิจกรรม
5. สื่อการเรียนการสอน เน้นสื่อประสมเกม แอปพลิเคชัน เสียง วิดีทัศน์ ของจริง และของ จำลอง
6. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ประเมินผลจากการทำงาน โดย ใช้ เครื่องมือหลาย ๆ แบบ ประเมินตรงตามจุดประสงค์ ประเมินเป็นระยะแบบต่อเนื่องและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 31) ได้กำหนดหลักการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษา ดังนี้

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. เนื้อหาที่ใช้มีพอสมควรเท่าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึก และถือเป็นหัวใจของการดำเนินการ สอน
4. การสอนยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. การสอนเน้นทักษะรวมมากกว่าทักษะเดียว (ทักษะสัมพันธ์) และเน้นพัฒนาการทาง ภาษา

สรุปได้ว่า หลักการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง พฤติกรรม หรือแนวปฏิบัติที่ครูใช้ในการ ถ่ายทอดความรู้ เนื้อหา ประสบการณ์และทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ให้เกิดกับผู้เรียน โดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้อย่างหลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความสามารถ ความถูกต้อง เหมาะสม ต้องส่งเสริมให้เด็กอยากเรียนรู้ อยากเห็น โดยคำนึงถึงบุคลิกภาพของครู กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดี

3.1 การสอนภาษาต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้สามารถนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เข้าใจความแตกต่างทาง การเมืองและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นพลเมืองโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศนอกจากนี้ ยังมีความเข้าใจและภาคภูมิใจ ในภาษาและวัฒนธรรมไทย และสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 12-14) การเรียนภาษาต่างประเทศ แตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการใน สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และการงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาได้ถูกต้องคล่องแคล่ว และเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษา ดังนั้นการเรียนภาษาที่ดีผู้เรียนจะต้องมีโอกาสให้ฝึก ทักษะการใช้ภาษาใช้มากที่สุดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนจึง ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการอย่างเหมาะสม การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึง ความสนใจและความถนัดตามความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล และจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 143) ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอน วิธีสอน และแนวคิด ทฤษฎี ซึ่งเป็นที่มา ของวิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของคำทั้งสามตามระดับชั้น วิธีสอนบางวิธีเป็น ที่นิยมใช้กันอยู่นาน บางวิธีถูกนำมาใช้เพียงช่วงเวลาหนึ่ง แล้วก็เสื่อมความนิยมไป การที่วิธีสอนแต่ละ วิธีไม่ได้รับความนิยมต่อเนื่อง มิใช่เพราะมีความล้มเหลวในการปฏิบัติจริงแต่มีสาเหตุมาจากการ เปลี่ยนแปลงด้านแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา ด้านภาษาศาสตร์ และด้านการศึกษาแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดในยุคสมัยต่างๆ ของนักปรัชญา นักจิตวิทยา และนักภาษาศาสตร์ ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ภาษาหลายแนวทางที่ได้พัฒนาไปหลายรูปแบบตามยุคสมัย จนถึงแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่มีลักษณะเด่นชัด คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) การจัดการเรียนการสอนภาษา ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ มีการนำภาษาไปใช้

ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมายโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสภาพสังคม ดังนั้น การจัดกระบวนการเรียนรู้จะมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาให้มากและให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ (Learning Strategies) ที่เหมาะสมกับวัยและระดับขั้นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นของตนเอง กลยุทธ์การเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ กลยุทธ์ในการสื่อสาร ทักษะการจำ ทักษะการถาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การประเมินตนเอง การวางแผนจัดการเรียนรู้ของตนเอง การใช้วิธีเรียนแบบต่างๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ ได้เหมาะสมกับตนเองตามระดับขั้น

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า วิธีสอนใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด และสมบูรณ์แบบที่สุดเพราะแต่ละวิธีต่างก็มีจุดดีและจุดด้อย ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษา วิวัฒนาการของทฤษฎี การเรียนรู้และวิธีสอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเข้าใจเหตุผลและมองเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องปรับเปลี่ยน และประยุกต์วิธีสอนของตนเพื่อสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาในแต่ละระดับขั้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและเกิดศักยภาพสูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน แนวคิดทฤษฎีและวิธีสอนต่างๆ ดังกล่าว ได้นำมาสรุปดังตาราง 1

ตาราง 1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

แนวคิดการจัดการเรียนรู	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษา และกระบวนการเรียนรู้	ทักษะทางภาษา และทักษะการเรียนรู้	การเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียน มีส่วนร่วม และได้รับการฝึกฝน	ประเมินผลตามสภาพจริง และใช้วิธีการที่หลากหลาย
เพื่อการสื่อสาร	ทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ด้าน	ภาษาในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ที่มีความหมาย ทักษะสัมพันธ์	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	ทักษะสื่อสาร ที่เน้นทั้งความคล่องแคล่วและความถูกต้อง
เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน	ทักษะและเนื้อหาวิชาชีพเฉพาะด้าน	วิชาการ วิชาชีพเฉพาะด้าน	ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ที่ภาระงานเป็นหลัก	เนื้อหาและทักษะเฉพาะด้าน
แบบบูรณาการ	การเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	ความรู้และทักษะวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์ เชื่อมโยงความรู้และทักษะจากวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา	การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การปฏิบัติงานกลุ่ม ผลการเรียนรู้
แบบร่วมมือ	ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและทักษะสังคม	ไม่ผูกพันกับเนื้อหา (Content-free) สามารถเลือกใช้เนื้อหาใดๆ ก็ได้	เน้นกระบวนการกลุ่ม และโครงสร้างลำดับ วิธีการในรูปแบบต่างๆ	ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ร่วมงาน
ที่เน้นเนื้อหาวิชาความรู้ต่างๆ (CBI)	ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	การเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตร	บูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน	ทักษะทางภาษาและเนื้อหาวิชา
แบบองค์รวม	การบูรณาการทักษะทางภาษากับบริบทสาระการเรียนรู้อื่นและการพัฒนาองค์รวม	เนื้อหาสาระที่มีความหมายกับ ผู้เรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วม วางแผน และการมีปฏิสัมพันธ์	การมีส่วนร่วมของผู้เรียน และ ผลการเรียนรู้

ตาราง 1 (ต่อ)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้	เป้าหมาย	เนื้อหา	วิธีสอน	การวัดและประเมินผล
จากการทำ โครงการ	การเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง การเชื่อมโยง องค์ความรู้กับ ชีวิตจริง	กิจกรรมต่างๆ ใน สถานการณ์จริง วิธีแสวงหาความรู้ และ การรวบรวม อย่างเป็นระบบ	การลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ และ งานศึกษาค้นคว้า ที่ทำร่วมกัน	การวางแผน การทำงาน ความรับผิดชอบ ผลสำเร็จของงาน
ที่เน้นภาระงาน	การลงมือปฏิบัติภาระ งานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จสมบูรณ์ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด ไว้	ใช้ภาระงาน เป็นหลัก โดย มุ่งฝึกเนื้อหาหรือ ทักษะทางภาษา เพื่อให้เกิดการ- เรียนรู้ที่คาดหวัง	ภาษาเพื่อ การสื่อสาร	ความสามารถทาง ภาษา ความสำเร็จ ของภาระงานที่ ปฏิบัติและการบรรลุ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
การสร้างองค์ ความรู้	การแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่ง กันและกัน	เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย รอบตัว	ใช้กลยุทธ์และกลวิธี หลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนมีโอกาสแสดง ความสามารถความ คิดเห็น	งานที่มอบหมายให้ ทำตามความ- แตกต่างของผู้เรียน
แบบ 4 MAT	พัฒนาการใช้สมองทั้ง ซีกซ้าย ซีกขวาและ การบูรณาการ ประสบการณ์	เนื้อหาความรู้จาก วิชาต่างๆ	เน้นการบูรณาการ ความรู้ใหม่เข้ากับ ประสบการณ์เดิม โดย เน้นประสบการณ์ตรง	ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน
การตอบสนอง ด้วยท่าทาง (TPR)	การฝึกการจำและ ปฏิบัติ	ประโยคคำสั่ง คำศัพท์ และ ไวยากรณ์	ครูเป็นต้นแบบ ในการออกคำสั่ง ให้ปฏิบัติตาม	การสังเกต การปฏิบัติตามคำสั่ง

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สรุปสาระสำคัญของแนวคิดต่างๆ ในการจัดการเรียน
การสอนภาษาอังกฤษ. หน้า 144-145.

3.2 เทคนิคการสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ฮาคูตะ และแม็คลาชลิน (พรชูลี อาชาวอรุณ. 2541: 75; อ้างอิงจาก Hakuta; & Mclaughlin. 1996) ในการสอนภาษาที่มีคุณภาพนั้น ควรใช้แนวทางภาษาทั้งมวล (Whole Language Approach) คือ ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวย แยกแยะบทเรียนให้ชัดเจน มีความสัมพันธ์กันทุกๆ ทักษะในการเรียนภาษา ภาษาที่ใช้ควรหลากหลายตามบริบททางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น ฯลฯ การเรียนไม่จำเป็นต้องมีการจัดเป็นขั้นตอนที่ตายตัว และไม่เน้นการแก้ไขความผิดพลาดของผู้เรียน แต่เน้นการรู้ภาษาให้นำไปใช้สื่อสารได้จริง แนวทางนี้ตรงข้ามกับแนวทางเชิงปัญญา (Cognitive Approach) ซึ่งครูไทยที่สอนภาษาอังกฤษคุ้นเคยและใช้กันอยู่ทั่วประเทศ คือ เน้นว่า ผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนเป็นผู้รับการฝึกฝน ทักษะทางภาษาต่างๆ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน แยกออกจากกันได้ การสอนควรสอนพูดก่อนอ่าน และอ่านก่อนเขียน ความผิดพลาดทุกอย่าง ต้องแก้ไขทันที และเน้นการพัฒนาทักษะต่างๆ

กูดแมน (ชนาธิป พรกุล; และทีศนา แซมมณี. 2544: 35-49; อ้างอิงจาก Goodman. 1982) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ 6 ประการ คือ

1. การเรียนภาษาต้องเรียนจากสิ่งที่เป็นจริงและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยเรียนไปพร้อมกันทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. การเรียนภาษาผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์จริง เพื่อให้เห็นกระบวนการการใช้ภาษาอย่างหลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ
3. การเรียนภาษาสามารถเรียนได้จากทุกที่ ทุกแห่ง และทุกวิชา
4. การเรียนภาษาต้องเกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนเอง โดยมีครูสนับสนุนและเป็นตัวอย่างของการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้อง
5. การเรียนภาษาต้องเป็นการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียนเพื่อการแก้ไขที่ถูกต้อง

6. การเรียนภาษาผู้เรียนสามารถตัดสินใจในการพิจารณาการใช้ภาษาด้วยตนเอง

กิงแกว อารีรักษ์ (2546: 120) ได้สรุปเทคนิคการสอนที่นิยมใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศที่ใช้สอดแทรกในวิธีสอน หรือขั้นตอนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้นและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ดังนี้

1. การฝึกเป็นกลุ่ม ใช้ในการให้พูดคำ หรือประโยคซ้ำตามแบบ การฝึกการออกเสียง
2. การทำงานคู่ / กลุ่ม ใช้ในการฝึกถาม - ตอบ การสำรวจข้อมูลหรือความเห็นในชั้นเรียน
3. การแสดงบทบาทสมมติ ใช้ในการเรียนและการฝึกสนทนา
4. ข้อมูลที่ขาดหายไป ใช้ในการฝึกการสื่อสาร
5. จินตนาการวาดและบรรยาย ใช้ในการสร้างสรรค์เรื่องราวโดยใช้ภาษาของตนเอง

6. การใช้ประโยคเทียบเคียง ใช้ในการสร้างประโยคโดยใช้โครงสร้างใหม่

7. เทคนิคอื่นๆ ได้แก่ ประโยคสลับที่ การเขียนตามคำบอก การบรรยายภาพให้วาดภาพตาม เกมการจับคู่คำ เกมบิงโก การตอบสนองด้วยท่าทาง การกระซิบ การรวมประโยคหรือเชื่อมโยงประโยค ตารางคำสำหรับใช้แทนที่

บัจจอร พานทอง (2550: 129) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านภาษาและสติปัญญาซึ่งจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ศาสตร์อื่นๆในอนาคต การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสติปัญญา ได้แก่

1. การเรียนรู้ภาษาจากวรรณกรรม ทำให้ผู้เรียนได้แบบอย่างภาษาที่หลากหลายเข้าใจวิธีการขึ้นต้นหรือสรุปเรื่อง ควรใช้ภาษารูปแบบไหน การอธิบายตัวละคร สภาพแวดล้อม องค์ประกอบหรือฉากต่างๆ ของเรื่อง การดำเนินเรื่อง การสร้างปมปัญหา การแก้ปัญหา สำนวนภาษา และคำศัพท์ที่น่าสนใจ ตลอดจนคติเตือนใจที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมนั้นล้วนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในอนาคตได้ทั้งสิ้น

2. ควรส่งเสริมให้รักการอ่าน โดยการจัดกิจกรรมการอ่าน หรือเล่าเรื่องที่น่าสนใจให้เด็กฟังเป็นประจำ หรืออาจเป็นกิจกรรมการอ่านหนังสือร่วมกันทั้งเด็กและพ่อแม่หรือครูได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ได้มีการซักถามโต้ตอบและอธิบายขยายความก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การคาดเดาความหมายของเนื้อความภาษาที่อ่านนั้นอยู่ตลอดเวลา หากทำเป็นกิจกรรมประจำเด็กจะเกิดความเคยชินและรักการอ่านในที่สุด

3. กิจกรรมการอ่านร่วมกัน (Shared Book Experience) และการช่วยเหลือด้านการอ่าน (Assisted Reading) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กเพื่อเสริมความรู้ด้านภาษาและรูปแบบภาษาการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการสังเกต การคิดวิเคราะห์จากการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) การตอบคำถาม การตั้งคำถาม ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กทั้งสิ้น

3.2.1 ทักษะการฟัง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 56) ได้กล่าวถึงการสอนทักษะการฟังไว้ว่า ควรมีการจัดเรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1. การฟังคำเดี่ยว ฟังวลี และประโยค ซึ่งอาจทำได้โดยให้แสดงออกในลักษณะต่างๆ กัน เช่น การปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม บอกทิศทางตามแผนที่ ทั้งนี้อาจให้สังเกตการเน้นหนักเบาในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

2. การฟังโดยพยายามเชื่อมโยงคำต่างๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมายเพื่อให้จำง่าย เช่น พยายามสร้างจินตนาการจากคำเป็นภาพซึ่งจะเป็นภาพที่สวยงามหรือเป็นภาพตลกก็ได้เพื่อให้จำสิ่งที่ฟังได้นานขึ้นและเกิดความสนใจที่จะฟังต่อไป

3. การฟังเนื้อเรื่องสั้นๆ ซึ่งอาจมีคำศัพท์และโครงสร้างที่รู้จักแล้ว โดยที่ผู้สอนให้สรุปเหตุการณ์ว่าใครทำอะไร ทำแล้ว หรือยังไม่ได้ทำหรือกำลังทำอยู่ หรือสรุปได้ว่าบุคคลในเรื่องมีอาชีพอะไร

4. การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่างๆ ควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ในชีวิตประจำวันและเป็นธรรมชาติ คือมีความเร็วปกติ ผู้พูดมีเพศ วัย อาชีพ สถานภาพทางสังคมและสำเนียงต่างๆ กัน เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับภาษาที่ใช้อยู่จริง

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 159) ซึ่งในการสอนทักษะการฟังนั้นครูผู้สอนจำเป็นจะต้องตั้งจุดประสงค์การสอนว่าต้องการให้ผู้ฟังได้อะไรจากการฟัง ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการฟังและชี้แนะการฟังที่ดีจากนั้น จึงกำหนดกิจกรรมการฟังที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ให้ผู้เรียนฝึกเพื่อจะได้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

หวง (Huang. 1993: 10-15) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การฟังภาษาที่ใช้ในสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ผู้เรียนจะได้เกิดความคุ้นเคยกับจังหวะโครงสร้าง และความต่อเนื่องของภาษา ดังนั้น การใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฟัง ในสถานการณ์จริง

2. ผู้สอนควรใช้สื่อที่มองเห็นได้ในการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ได้ฟัง โดยเฉพาะกับผู้เรียนในระดับต้น ตัวอย่างสื่อดังที่กล่าวมา ได้แก่ ภาพ แผนที่ แผนภูมิ หนังสือ สไลด์ หรือการวาดรูปบนกระดานดำ เป็นต้น

3. ผู้สอนควรให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้เรียนก่อนการฟังเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ สิ่งที่ได้ฟังมากขึ้น ทั้งนี้อาจทำได้โดยการแสดงรูปภาพ จัดให้มีการอภิปรายหรือคาดเดาสถานการณ์ ที่จะได้ฟัง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนให้ความสนใจในการฟังมากขึ้น

4. ผู้สอนควรอธิบายเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการฟังแก่ผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนเตรียมตัวฟังอย่างตั้งใจ และสามารถเลือกฟังเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ได้ โดย บางครั้งผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใส่ใจกับรายละเอียดที่ไม่จำเป็นหรือต้องเข้าใจคำศัพท์ทุกคำจากสิ่งที่ได้ฟัง

5. ผู้สอนควรให้ผู้เรียนทราบว่า การฟังเป็นทั้งการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผู้ฟัง ควรฟังอย่างตั้งใจเพื่อจะได้เข้าใจสิ่งต่างๆ ที่ผู้พูดสื่อออกมา ไม่ว่าจะเป็นภาษา น้ำเสียง ท่าทาง ล้วนมีความหมายทั้งสิ้น และผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักเทคนิคในการสนทนา เช่น การหยุด การสนทนา หรือการลา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ หน้าที่ของผู้สอนในการสอนฟังนั้น ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ การฟังอย่างหลากหลายและไม่ใช้เครื่องเล่นแถบเสียงเพียงอย่างเดียว ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ฝึกการฟัง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยผู้สอนควรทำให้การฟังนั้นมีความหมาย สำหรับผู้เรียนให้มากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังและปรับปรุงความสามารถในการฟังของพวกเขาช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและประสบความสำเร็จในการฟัง ไม่เน้นการทดสอบ แต่ควรประเมินความสามารถในการฟังของผู้เรียนในแง่ของการประสบความสำเร็จในการสื่อสาร

เฟรดเดอริกส์ (Fredericks. 1997: 202) ได้กล่าวถึง การพัฒนาการฟังทั่วไปและการพัฒนาการฟังที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ควรสร้างความกระตือรือร้นในการฟัง โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ รวมทั้งใช้อุปกรณ์การฟังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ
2. ควรสร้างอุปนิสัยในการฟังโดยใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้เกิดความสามารถในการฟังให้อยู่ในระดับที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ส่งเสริมกระตุ้นให้นักเรียนมีอิสระในการฟังภาษาอังกฤษหลังจากที่ได้เรียนในห้องแล้ว เช่น การพูดคุยกับชาวต่างชาติ หรือฟังภาษาอังกฤษจากสื่อต่างๆ เป็นต้น

กุตยา แสงเดช (2545: 132 -136) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษว่า เป็นการสอนฟังเสียงของคำ วลี เพื่อสังเกต แยกแยะ หรือเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และเป็นการฟังประโยค หรือเรื่องราว แล้วสามารถเข้าใจในสิ่งที่ฟังได้ นอกจากนี้ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่นำสู่การฟัง ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสิ่งที่คาดหวัง เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางหรือสถานการณ์ได้ชัดเจน และสามารถคาดหวังได้ก่อนที่จะฟัง
2. กิจกรรมระหว่างการสอน เป็นกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง โดยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติขณะกำลังฟังเรื่องนั้นๆ เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจยิ่งขึ้น กิจกรรมระหว่างการสอนฟังนั้นไม่ควรให้นักเรียนต้องเขียนมากนัก เพราะจะทำให้การฟังของนักเรียนขาดความเข้าใจที่สมบูรณ์ เพราะนักเรียนจะไปสนใจในสิ่งอื่นๆ กิจกรรมที่นำมาใช้ระหว่างการสอนการฟัง ได้แก่ การจับคู่ภาพ การเติมคำ การวาดภาพ หรือให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบกับสิ่งที่ฟัง
3. กิจกรรมหลังการฟัง เป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังที่จะทำอะไรบางอย่างภายหลังการฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจุดมุ่งหมายของการทำกิจกรรมนี้ก็เพื่อฝึกการใช้ภาษานั้นเอง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย และการตอบคำถามแบบปลายเปิด หรือแบบตัวเลือก

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 71-73) ตามธรรมชาติการใช้ภาษานั้น ทักษะการฟังและทักษะการพูดเป็นทักษะที่ใช้คู่กัน ฉะนั้นการแยกแบบทดสอบการฟังออกจากทักษะการพูด จึงดูเป็นการฝืนธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ตามผู้ฟังมีโอกาสที่จะต้องใช้ทักษะการฟังเพียงอย่างเดียว เช่น การฟังวิทยุ การฟังคำบรรยาย การฟังประกาศต่างๆ เป็นต้น และเนื่องจากทักษะการฟังเป็นทักษะรับสาร เช่นเดียวกับ ทักษะการอ่าน การสร้างแบบทดสอบของทั้งสองทักษะนี้จึงมีความคล้ายคลึงกัน

ประเภทของแบบทดสอบการฟัง ประกอบด้วย

1. แบบเลือกตอบ (Multiple Choice, True/False)
2. การตอบคำถามแบบสั้นๆ (Short Answer)
3. การถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการฟังในรูปแบบต่างๆ เช่น การเติมคำ หรือข้อมูลในแผนภูมิรูปภาพ การเติมคำลงในแบบฟอร์ม การลากเส้นแสดงทิศทางที่ได้จากการฟัง เป็นต้น
4. การจดบันทึกข้อความ (Note-Taking)
5. การเขียนตามคำบอกเฉพาะบางส่วน หรือ เฉพาะคำที่เว้นไว้ (Partial or Cloze Dictation)

ระดับขั้นความสามารถของทักษะการฟัง

1. ระดับกลไก

- 1.1 สามารถฟังคำแล้วบอกความแตกต่างและความเหมือนกันของคำที่ได้ยิน
- 1.2 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกประโยคที่ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
- 1.3 สามารถฟังคำแล้วเลือกคำที่มีเสียงสระพ้องกับคำที่ได้ยินคำแรก
- 1.4 สามารถฟังประโยคแล้วบอกระดับเสียงสูงต่ำในประโยคที่ได้ยิน
- 1.5 สามารถฟังคำแล้วบอกเสียงเน้นหนักในคำที่ได้ยิน
- 1.6 สามารถฟังเสียงคำศัพท์ 1 คำ เว้นเวลาสักครู่ให้ฟังเสียงคำศัพท์อีก 3 คำ แล้วให้ผู้เรียนเลือกว่า คำใดใน 3 คำ เหมือนคำศัพท์คำแรก

1.7 สามารถฟังคำศัพท์ 1 ชุด ประมาณ 5-10 คำ แล้วให้ผู้เรียนเลือกคำว่า คำใดเป็นภาษาอังกฤษ คำใดไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ฯลฯ

2. ระดับความรู้

- 2.1 สามารถฟังคำสั่งแล้วปฏิบัติตามได้ เช่น บอกทิศทางแล้วลากเส้นแสดงการเดินทางได้
- 2.2 สามารถฟังคำแล้วเลือกภาพตรงกับคำที่ได้ยิน
- 2.3 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกภาพที่ตรงกับประโยคที่ได้ยิน
- 2.4 สามารถฟังคำแล้วเลือกคำที่ได้ยินที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้
- 2.5 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกประโยคที่มีความหมายเช่นเดียวกับประโยคที่ได้ยิน ฯลฯ

3. ระดับการถ่ายโอน

- 3.1 สามารถฟังประโยคเกี่ยวกับเวลาแล้วตอบคำถามได้
- 3.2 สามารถฟังคำถามแล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสม
- 3.3 สามารถฟังประโยคแล้วเลือกคำที่เหมาะสมทั้งที่เติมลงในประโยคที่ได้ยิน
- 3.4 สามารถฟังคำสั่งแล้ววาดภาพตามคำสั่งได้
- 3.5 สามารถฟังประโยคแล้วตอบคำถามได้ถูกต้อง ฯลฯ

4. ระดับสื่อสาร

- 4.1 สามารถฟังเพลงแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญได้
- 4.2 สามารถฟังบทสนทนาแล้วสรุปเรื่องได้
- 4.3 สามารถฟังข้อความแล้วตอบคำถามสั้นๆ ได้
- 4.4 สามารถฟังข้อความแล้วเลือกภาพตามลำดับเหตุการณ์ได้
- 4.5 สามารถฟังบทสนทนาแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดการสนทนาได้ ฯลฯ

5. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์

- 5.1 สามารถฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายแฝงได้
- 5.2 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกสถานการณ์ที่เกิดเหตุการณ์ได้
- 5.3 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกชั้นทางสังคมของผู้พูดได้
- 5.4 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกอารมณ์ของผู้พูดได้
- 5.5 สามารถฟังบทสนทนาแล้วบอกจุดประสงค์ได้ ฯลฯ

สรุปได้ว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่ใช้กันมากและเป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอน เพราะผู้พูดจะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อนจึงจะสามารถโต้ตอบได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ทักษะอื่น ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ และจริงจังซึ่งทักษะการฟังของผู้เรียนอาจพัฒนาขึ้นได้ ถ้าได้รับการฝึกฝนที่ดี

3.2.2 ทักษะการพูด

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 54 - 55) กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอนทักษะฟัง-พูด ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีความรู้ในด้านการออกเสียง การเลือกความหมายและกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษา และสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์จริง กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีทักษะทางภาษาศาสตร์และทักษะทางการสื่อสาร

2. ครูควรเลือกเนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น ควรเน้นบทสนทนาที่ไม่เป็นทางการก่อนบทสนทนาที่เป็นทางการ ควรเป็นตัวอย่งของการใช้ภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน รู้จักว่าบทสนทนานี้ใครพูดกับใคร พูดเรื่องอะไร ที่ไหน อย่างไร

3. บรรยายภาคในการสอนทักษะฟัง-พูด ควรเป็นบรรยายภาคที่ไม่เครียด ผู้เรียนมีความสบายใจ และไม่กระดากอายที่จะพูด

4. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลวิธีที่จะพูดให้ผู้อื่นสนใจ เช่น การเริ่มต้นสนทนาการหยุดคิดระหว่างสนทนา การหยุดฟังคู่สนทนา การจบบทสนทนาอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 167) กล่าวว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้น ทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพต่างๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดนับว่าสำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้ เข้าใจ และยังช่วยให้การอ่าน และการเขียนเข้าใจง่ายขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ทักษะการพูดเป็นทักษะที่ซับซ้อน ต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากการเข้าใจแล้วจดจำเท่านั้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 21 - 22) กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาทักษะทางการพูดมีดังนี้

1. สร้างความเคยชินในการพูดภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน

1.1 ทุกครั้งเมื่อเข้าชั้นเรียน ผู้สอนควรเริ่มต้นด้วยการทักทายเป็น ภาษาอังกฤษด้วยรูปประโยคง่าย ๆ เพื่อเป็นการอุ่นเครื่องที่ดี เมื่อผู้เรียนสามารถพูดโต้ตอบ ด้วยประโยคง่ายๆ ได้ ก็จะมีกำลังใจและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออก กล้าพูดภาษาอังกฤษโดยไม่รู้ตัว

1.2 เมื่อออกคำสั่งให้ผู้เรียนทำอะไรก็ตาม ผู้สอนควรเลือกใช้คำสั่ง เป็นภาษาอังกฤษอย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับระดับชั้น หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยที่ไม่จำเป็น ซึ่ง จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนที่พูดไม่คล่องแคล่ว ช่วยให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น

1.3 ฝึกให้ผู้เรียนใช้คำ หรือกลุ่มคำ หรือประโยคภาษาอังกฤษที่จำเป็น

2. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ผู้สอนควรเลือกรูปประโยคที่เหมาะสมกับผู้เรียน เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น เพลง เกม การสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติ อาจเป็นสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดหรือผู้เรียนแต่งเอง เป็นต้น

3. สร้างความถูกต้องแม่นยำ

นอกจากการสร้างไม่เคยชินและสร้างความสนุกสนานแล้ว สิ่งที่คุณสอน มองข้ามไม่ได้ คือ ความถูกต้อง แม่นยำ ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ วิธีออกเสียง และสำเนียง มีความรู้เรื่องคำศัพท์และการนำภาษาอังกฤษไปใช้เป็นอย่างดี เพื่อจะเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่ผู้เรียน

4. สร้างบรรยากาศ

ผู้สอนต้องรู้จักสร้างบรรยากาศ เริ่มตั้งแต่ผู้สอนก้าวเข้าชั้นเรียน โดยใช้กิจกรรมและสื่อต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ มีการเคลื่อนไหว เพลิดเพลินสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นที่จะพูด ภาษาอังกฤษโดยอิสระ ไม่ต้องรอให้ผู้สอนบังคับ นอกจากนี้ ผู้สอน จะต้องรู้จักจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการฝึกพูดภาษาอังกฤษ

5. สร้างความมั่นใจ

ผู้สอนต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน นับตั้งแต่ก้าวแรกที่ ผู้สอนก้าวเข้าชั้นเรียน ด้วยบุคลิก ท่าทาง และน้ำเสียงที่น่าเชื่อถือและศรัทธา สร้างความเป็นกันเอง ให้คำชมเชยเมื่อผู้เรียนพูดได้ถูกต้อง และผู้สอนควรมีความอดทนคอยให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง เมื่อพบว่า ผู้เรียนมีปัญหาในการพูด ให้โอกาส ให้กำลังใจ ผู้สอนควรหลีกเลี่ยง บรรยากาศที่เคร่งเครียดเกินไปพยายามให้ผ่อนคลายมากที่สุด เพื่อสร้างเจตคติที่ดีของผู้เรียนต่อการพูดภาษาอังกฤษ

เฮดจ์ (Hedge, 2000: 271) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสอนพูดในห้องเรียนไว้ดังนี้

การพูดกับนักเรียนเกี่ยวกับภาษาพูด สิ่งที่จะต้องคำนึงก็คือ จะสอนเกี่ยวกับสิ่งใดและในระดับมากน้อยแค่ไหนที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการพูดภาษาอังกฤษ ในเรื่องดังกล่าวนี้ ครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถในด้านกลยุทธ์ (Strategic Competence) ในการใช้ภาษาด้วย เช่น จะสอนเกี่ยวกับเรื่องใดและสอนอย่างไร มีสิ่งที่ถือว่า เป็นกลยุทธ์อย่างง่าย ซึ่งอาจจะสอนได้ให้เห็นเด่นชัดต่อการเรียนในขั้นเริ่มต้นของการเรียนรู้ เช่น

1. วิธีเริ่มสนทนาเพื่อที่จะได้ฝึกพูดกับผู้เรียนอื่นที่เป็นเจ้าของภาษา
2. วิธีขอให้พูดซ้ำ การขอให้พูดช้าลง หรือ การขอให้พูดให้กระจ่างขึ้น เพื่อที่จะมีความเข้าใจในสิ่งที่ได้รับ
3. วิธีการตรวจสอบว่า คนอื่นมีความเข้าใจในสิ่งที่สนทนากัน เช่น OK? Do you follow me?
4. วิธีการรับข้อมูลเกี่ยวกับภาษา เช่น How do you pronounce this? How do you say that?
5. วิธีการรักษาบทสนทนาให้ดำรงต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น การใช้วลี Right, Yes หรือ I see.

ครูมีวิธีการสอนที่สามารถเลือกได้ 2 แบบเช่น แบบตรง (Direct Approach) และแบบอ้อม (Indirect Approach) สำหรับวิธีอ้อม คือวิธีที่ครูให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนาผ่านทาง การแสดงบทบาทสมมุติ (Role-play), ภาระงานที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา (Problem-Solving tasks) โดยให้

นักเรียนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมเหล่านี้ในชั้นเรียน สำหรับแนววิธีการสอนโดยตรง (Direct Approach) คือ การนำการวิเคราะห์ระบบที่จะเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการพูดและนำนักเรียนเข้าสู่โปรแกรมที่จะทำให้เกิดความตระหนักในการใช้และฝึกภาษา เช่น การฝึกใช้คำกล่าวเกริ่นในบทสนทนา (Gambits)

ไบเลย์ (Bailey. 2003: 54-56) ได้ให้ลักษณะของการสอนของการพูด ไว้ดังนี้

1. ให้ความตระหนักในเรื่องความแตกต่างระหว่างบริบทของการเรียนเป็นภาษาที่สอง หรือ การเรียนเป็นภาษาต่างประเทศ
2. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฟังความคล่องแคล่วและความถูกต้อง
3. ให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่จะพูดโดยใช้งานกลุ่มหรืองานคู่และจำกัดการพูดของครู
4. วางแผนภาระงานด้านการพูด ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการต่างๆ เช่น การทำให้กระจ่าง (Clarifying), การยืนยัน (Confirming) และการทำให้มั่นใจว่าคนอื่นเข้าใจความหมายของตน
5. ออกแบบกิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะและฝึกฝนในรูปแบบของการพูดแบบกิจกรรมสัมพันธ์ (Transactional Speech) และปฏิสัมพันธ์ (Interactional Speech)

สรุปได้ว่า ทักษะการพูด เป็นทักษะสำคัญที่ผู้สอนต้องสอนทักษะทางภาษา และทักษะทางการสื่อสารไปพร้อมกันโดยพยายามให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ สถานการณ์จริงโดยคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหา การสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการเรียนรู้สนุกสนาน ไม่ก่อให้เกิดความเครียด ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ ให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดตามโครงสร้างที่กำหนดไปจนถึงการพูดอย่างอิสระเพื่อสร้างความมั่นใจในการที่จะพูดสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

3.2.3 ทักษะการอ่าน

กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับหลายๆ สิ่ง ทั้งประสาทสัมผัส ด้านต่างๆ (Sensory) เช่น การมองเห็นสัญลักษณ์ (Printed Symbols) การสัมผัส การได้ยิน การรับรู้ (Perception) ของประสาทสัมผัสทั้งการรับรู้ภาพ (Visual Perception) และการรับรู้เสียง (Audio Perception) ที่ส่งไปยังสมอง การเรียงลำดับ (Sequential) เช่น การเรียงตัวอักษรจากซ้ายไปขวา บนลงล่าง รวมทั้งการเรียงคำในประโยค ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน (Experiential Background) การอ่านเป็นขบวนการคิด (Thinking) นอกจากนี้การอ่านยังเกี่ยวข้องกับจิตพิสัย (Affective Aspects) เช่น ความสนใจต่อสื่อที่อ่าน ทศนคติต่อการอ่าน (Burns; Roe; & Ross. 1988: 5-12)

สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532: 51) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ตัวอย่างในกิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

1. ให้คาดคะเนเรื่องที่อ่าน เป็นการกระตุ้นความรู้เดิมเพื่อให้สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน

2. ให้เดาความหมายของคำศัพท์ จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงรูปภาพ หรือการแสดงท่าทางกิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่

1. ให้ลำดับเรื่อง
2. เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
3. เติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง
4. เล่าเรื่องโดยสรุป

กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งมีกิจกรรม ดังนี้

1. แสดงบทบาทสมมติ
2. เขียนเรื่องหรือเขียนโต้ตอบ เช่น บทสนทนา แบบฟอร์ม เป็นต้น
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 178-179) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมในการสอนอ่าน ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) เป็นการสร้างแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งจะมีกิจกรรม เช่น การคาดคะเนเรื่องที่อ่าน การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพ เป็นต้น

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ เช่น การลำดับเรื่องจากการตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ (Strip Story) การเขียนแผนผังความสัมพันธ์ในเรื่อง (Semantic Mapping) การเติมข้อความลงในแผนผัง (Graphic Organizer) และการเล่าเรื่องโดยสรุป

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมอาจโยงไปสู่ทักษะอื่น เช่น การแสดงบทบาทสมมติ เขียนเรื่องหรือโต้ตอบจากจดหมาย พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

วิสาข์ จิตวิตร (2541: 52 – 57) ได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

1. ก่อนการอ่านข้อความหรือบทอ่านใดๆ ผู้อ่านควรทำนายข้อความหรือบทอ่านที่จะอ่านล่วงหน้าจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย รูปภาพ ตาราง หรือแผนภูมิ โดยใช้ความรู้ของตนที่มีอยู่ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เช่น จากหัวข้อเรื่อง Mr. Smith's House ผู้อ่านอาจทำนายได้ล่วงหน้าว่าเรื่องที่อ่านต่อไปอาจมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

-The number, location and size of rooms in Mr. Smith's House

-The members of Mr. Smith's family

2. ผู้อ่านควรรู้จักจุดประสงค์ในการอ่าน เช่น อ่านเพื่อหาข้อมูลบางอย่างโดยใช้เทคนิคการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (Scanning) กวาดสายตาอ่านข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาข้อความที่ต้องการ ทั้งนี้ ผู้เขียนอาจตั้งคำถามหรือปัญหาให้ผู้อ่านหาคำตอบก่อนที่จะอ่านข้อความ เพื่อให้ผู้อ่านมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน เช่น จุดประสงค์ของผู้อ่านในการอ่านเรื่อง Mr. Smith's House คือ อ่านเพื่อเติมข้อความลงในแผนผังบ้าน หรืออ่านเพื่อหาดูว่าเนื้อเรื่องที่ทำนายไว้เกี่ยวกับขนาดจำนวน ที่ตั้งของห้องต่างๆ ดังที่กล่าวไว้ในข้อ 1 นั้น มีอยู่ในข้อความที่อ่านหรือไม่โดยใช้การอ่านกวาด

3. การเดาความหมายของคำศัพท์จากข้อความในบริบท (Context) โดยผู้อ่านอาจจะอนุมาน (Infer) ความหมายของศัพท์ที่ได้จากคำที่มีความหมายคล้ายกัน คำที่มีความหมายตรงกันข้ามโครงสร้างของคำ และจากประสบการณ์ของผู้อ่าน

4. ผู้อ่านทราบความสัมพันธ์ของประโยคต่าง ๆ และโครงสร้างของย่อหน้าที่อ่าน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ไวยากรณ์ และคำที่ใช้เชื่อมประโยค เช่น สามารถเขียนโครงสร้างของย่อหน้าที่ประกอบด้วยความสำคัญ (Main Idea) และรายละเอียด (Supporting Details)

5. การสร้างแบบฝึกหัดการอ่านตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่แปลกใหม่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น คือ ถ่ายทอดข้อมูลที่อ่านในรูปแบบต่าง ๆ (Transfer of Information) ดังนี้

5.1 การถ่ายโอนข้อมูลจากข้อความที่อ่านมาเป็นแผนผัง ตาราง รูปภาพ แผนที่และแผนภูมิ

5.2 การถ่ายโอนข้อมูลจากแผนผัง ตาราง แผนภูมิ และรูปภาพ มาเป็นข้อความ

ภาษาอังกฤษ

5.3 การย่อข้อความที่อ่านในรูปของตารางหรือย่อหน้าสั้น ๆ

5.4 การอ่านเพื่อแก้ปัญหาโดยใช้หลัก Jigsaw Reading คือผู้อ่านพยายามก่อนเพื่อหาข้อมูลมาปะติดปะต่อกันเพื่อแก้ปัญหาบางอย่าง

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 122 – 124) ได้เสนอแนะขั้นตอนกระบวนการสอนอ่านเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

1. การเลือกแก่นสาระ (Selecting the Theme) ครูเลือกหัวเรื่อง (Topic) ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงและเลือกหัวเรื่องย่อย (Sub-Topic) ที่สัมพันธ์กัน ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ครูสามารถเลือกเรื่องที่จะสอนจากสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตร เช่น สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ วิทยาการคำนวณ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้สอนจะใช้เนื้อหาจากสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาสอนทักษะทางภาษาแล้วยังจะฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วย แหล่งเนื้อหาอีกแหล่งหนึ่งคือ สื่อ (Media) เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ ซึ่งเสนอข่าวและ

เหตุการณ์ปัจจุบัน

2. การเลือกสื่อการสอนหรือบทเรียน (Selecting the Material or the Text) การเลือกสื่อการสอนหรือบทเรียนนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เพราะครูผู้สอนจะต้องหาบทเรียนในกรอบเนื้อหาที่คาดว่าผู้เรียนสนใจ ทั้งจะต้องฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดในระดับสูง เช่น สามารถตีความ หรือสังเคราะห์ข้อมูล หรือแยกประเด็นที่เป็นความเห็นจากข้อเท็จจริง สามารถเห็นภาพตาม คำบรรยาย สามารถระบุความเป็นเหตุเป็นผล โดยใช้โครงสร้างของภาษาในการเลือกบทเรียนที่จะใช้สอน

สรุปได้ว่า การอ่านไม่ใช่การสื่อความหมายจากตัวอักษรที่ปรากฏเท่านั้น เป็นกระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน รวมทั้งต้องอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เดิมของผู้อ่าน เพื่อช่วยในการแปลความหมายให้ชัดเจนขึ้น หากสิ่งที่อ่านนั้นไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้อ่านก็ยิ่งต้องใช้ความพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่านมากขึ้นเท่านั้น อาจจะใช้วิธีการเดาจากบริบทหรือสิ่งชี้แนะที่ปรากฏในข้อความ ซึ่งถ้าผู้อ่านรู้จักนักลวิธีต่าง ๆ มาใช้ในการอ่านได้อย่างถูกต้อง ผู้อ่านก็จะเข้าใจข้อความได้ดียิ่งขึ้น และทำให้บรรลุจุดประสงค์ในการอ่าน

3.2.4 ทักษะการเขียน

สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532: 75) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความคิด เพราะการเขียนเป็นการพยายามสื่อสารทางความคิดกับผู้อ่านผู้เขียนจะต้องรวบรวมข้อมูล เลือกสิ่งที่ต้องการจะถ่ายทอด แล้วนำมาลำดับ เรียบเรียงเป็นตัวอักษรโดยใช้ความรู้ด้านกลไกภาษา

สวอลเลส (Swales. 1997: 34) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับข้อความที่ปรากฏตามตัวอักษร คำศัพท์ ไวยากรณ์ ที่ได้รับการเรียบเรียงไว้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่จะสื่อสารไปยังผู้อ่านกล่าวสรุปได้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการของการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมา โดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรซึ่งผู้เขียนจะต้องเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบ และถูกต้องตามโครงสร้างและไวยากรณ์ของการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ

มอฟเฟ็ตท์ (เซาเวนี คำเลิศลักษณ์. 2542: 8-9; อ้างอิงจาก Moffett, quoted in Kean. 1983: 8) กล่าวว่า การเขียนเป็นลายมือเขียน นั่นคือ เป็นลักษณะของการลากวาดตัวอักษร การสร้างสัญลักษณ์รวมทั้งเป็นการคัดลอก เช่น เขียนตามคำบอกการจดจำคำพูด และการเขียนเป็นการแต่งเติม คือ การทบทวนแก้ไขคำพูดออกมาสู่งานเขียนที่เป็นตัวอักษร ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ และมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการส่งข้อมูลนั้นไปยังผู้อ่าน และยังเป็นการทบทวนแก้ไขภายในคำพูด เพื่อที่จะแสดงความคิดออกมาโดยใช้ถ้อยคำ

สุรางค์ สายอุดม (2541: 6) ได้สรุปว่า การเขียนคือการเปลี่ยนภาษาพูดเป็นสัญลักษณ์ คือ อักษร ซึ่งจะต้องเลือกความคิด คำ ประโยคที่มีจุดหมายมาจัดประสพการณ์อย่างมีระเบียบ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักภาษาความนิยม และสามารถสื่อสารได้

ไรเมส์ (Raimes. 1987: 83-84) ได้กล่าวถึงแนวการสอนเขียนไว้ 5 รูปแบบ คือ

1. แนวการสอนเขียนแบบอิสระ (Free-Writing Approach) ในการสอนเขียนวิธีนี้มีวัตถุประสงค์ในการฝึกให้นักเรียนเขียนข้อมูลหรือเนื้อหาจนเกิดความคล่องแคล่ว มากกว่าการเน้นรูปแบบงานเขียนและความถูกต้องของการใช้ภาษา กิจกรรมการสอนเขียนจึงอยู่ในรูปของการเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนที่ถ่ายทอดความคิดให้มากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของหลักไวยากรณ์ กิจกรรมเหล่านี้มุ่งเน้นการพัฒนาความเชื่อมั่นในการเขียนให้เกิดขึ้นก่อน แล้วจึงค่อยให้ความสำคัญต่อหลักเกณฑ์การเขียนและการใช้ภาษา

2. แนวการสอนเขียนแบบเน้นรูปแบบอนุเขต (Paragraph-Pattern Approach) การสอนเขียนแนวนี้ เน้นความถูกต้องของการใช้ภาษา ตลอดจนการเรียบเรียงเนื้อความ โดยการใช้ตัวอย่างงานเขียนมาให้นักเรียนได้ศึกษาในระดับอนุเขต แล้วให้นักเรียนเลียนแบบการเขียนอนุเขตชนิดต่างๆ กิจกรรมจึงอยู่ในรูปของการฝึกเขียนประโยค เพื่อรวมเป็นอนุเขต ตลอดจนการฝึกหาประโยคหลัก (Topic Sentence) และประโยคสนับสนุน (Supporting Sentence) ของเนื้อเรื่อง

3. แนวการสอนเขียนแบบเน้นการเรียบเรียงไวยากรณ์ และวากยสัมพันธ์ (Grammar Syntax Organization Approach) การสอนจะเริ่มต้นจากการให้นักเรียนได้เรียนรู้องค์ประกอบที่สำคัญของประโยครูปแบบกริยาและการวางแผนการเขียน โดยเน้นลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เป็นต้น โดยเชื่อว่าการเขียน

ที่ดีเกิดจากความสามารถในการนำองค์ประกอบที่สำคัญของภาษามารวมกัน แล้วสื่อความหมายได้

4. แนวการสอนเขียนแบบเน้นการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นการสอนที่เน้นการคำนึงถึงการสร้างเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ในการเขียนและผู้อ่านมาก กิจกรรมจึงอยู่ในรูปของการกำหนดบทบาทหรือคำถามที่ว่า ทำไมจึงต้องเขียนและใครเป็นผู้อ่าน โดยกิจกรรมจะมุ่งเน้นและฝึกให้นักเรียนได้เขียน หรือคำนึงถึงโลกทัศน์ของผู้อ่าน

5. แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach) ครูจะสอนให้นักเรียนให้ความสำคัญต่อคำถามที่ว่า วัตถุประสงค์ในการเขียนคืออะไร ใครคือผู้อ่าน จะเขียนอย่างไร จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร โดยในการเขียนนักเรียนจะต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับ จากเพื่อนและครู การสอนเขียนแนวนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งประสพการณ์ของตนตลอดจนการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ประสพการณ์ซึ่งกันและกัน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวทางในการสอนเขียนแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การสอนเขียนแบบเดิม (Traditional Approach) เป็นการสอนเขียนที่เน้นความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการใช้รูปแบบงานเขียนที่ถูกต้อง โดยมีครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลงานเขียน

2. การสอนเขียนแบบเน้นการสื่อสาร (Communicative Approach) เน้นการคำนึงถึงการสร้างเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตประจำวันโดยกิจกรรมจะมุ่งเน้นและฝึกให้นักเรียนได้เขียนตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเขียนและสื่อสารไปยังผู้อ่านได้ถูกต้อง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 112-118) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ผู้สอนควรเลือกเป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนการเขียน (Pre -Writing Activities) เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเขียนและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะเขียน โดยอาจทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลไกทางการเขียนซึ่งมีการสะกดตัว การใช้เครื่องหมายวรรคตอนการใช้กาลให้ถูกต้องกับเรื่องที่จะเขียน เช่น ถ้าจะรายงานเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่ผ่านมาแล้วก็ต้องรู้จักใช้ศัพท์ที่เกี่ยวข้องการในอดีตกาลและรูปแบบของการเขียนรายงาน ตลอดจนความรู้ทางวัฒนธรรมที่ควรนำมาใช้ในการเขียนลักษณะต่างๆ

2. กิจกรรมระหว่างการเขียน (While -Writing Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่เขียนเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมตัวอย่างต่อไปนี้เป็น นำบัตรเชิญลักษณะต่างๆมาเป็นแบบให้เขียนตามแล้วเขียนเชิญโดยเปลี่ยนชื่อผู้เชิญและผู้ได้รับเชิญซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนเป็นการฝึกหัดแบบกำหนดขอบข่ายให้เขียน เป็นต้น

3. กิจกรรมหลังการเขียน (Post -Writing Activities) โดยผู้เรียนพยายามใช้ทักษะเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น คือ นำเรื่องที่เขียนมาอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง นำมาถามคำถาม นำมาเขียนบทสนทนา แสดงบทบาทสมมติ หรือนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิจารณ์ข้อเขียนนั้นๆ ในเชิงความถูกต้องในการสื่อความตลอดจนการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. การเขียนโดยการกำหนดขอบข่ายให้เขียน (Controlled Writing) เป็นการเขียนโดยผู้สอนจัดเนื้อหาหรือรูปแบบให้เช่น ให้เติมคำลงในช่องว่าง การเรียงประโยคตามลำดับเหตุการณ์ เช่น ให้เขียนบทสนทนาส่วนหนึ่งโดยสร้างสถานการณ์ให้

You are coming home from school. Your father is already waiting for you. He is very angry because he thinks that you have broken a window. You have to defend yourself.

Dad : Our neighbour's kitchen window is broken. Was it you?

You : No,

Dad : But she says she saw you.

You : She.....

Dad : She recognized you by your red pull over.

You :

Dad : She said you seen knocked on the door and said “sorry”.

You :.....

Dad : and that I would pay for the window.

You :.....

2. การเขียนแบบการแนะแนวให้เขียน (Guided Writing) เป็นการเขียนโดยที่ผู้สอนให้ข้อมูลเพื่อกำหนดให้เขียนด้วยการใช้ภาษา ตารางแผนที่ ตัวอย่าง เช่น ให้ผู้เรียนดูภาพบ้านของเพื่อนร่วมชั้นเรียนแล้วให้อภิปรายเป็นกลุ่ม เพื่อเขียนอนุเขต (Paragraph) โดยเริ่มประโยคดังนี้

Somsri's bedroom in her home at Sukumvit is very colorful.

ผู้เรียนจะเขียนรายการศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับห้องนอน เช่น ผ้าม่าน ผ้าม่านเตียง โต๊ะ ตู้ เป็นต้น แล้วอภิปรายเพื่อให้ได้รายละเอียดที่จะเขียนต่อจากประโยคแรก

3. การเขียนอย่างอิสระ (Free Composition) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนโดยการแสดงออกทางความคิดของตนอย่างเต็มที่หลังจากได้ฝึกวิธีการกำหนดขอบข่ายให้เขียน และการแนะแนวให้เขียนมาแล้ว โดยผู้สอนควรพิจารณาว่าผู้เรียนแต่ละคนมีปัญหาในการเขียนในเรื่องใด เช่น การใช้กรรมตรง กรรมรอง หรือการกระจายกริยา เป็นต้น และสนใจเรื่องใดเป็นพิเศษ มีประสบการณ์ส่วนตัวในเรื่องใดตัวอย่างเช่น ให้เขียนจดหมายถึงเพื่อนตอบรับคำเชิญไปเที่ยวบ้านระหว่างวันหยุด

Write a letter to your friend accepting an invitation to visit with him during holidays.

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการสอนควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน โดยเลือกกิจกรรมที่ง่ายไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้น ซับซ้อนขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนรู้ไปตามลำดับขั้นและหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนตามที่ผู้สอนชี้แนะแล้ว ผู้เรียนควรมีอิสระเต็มที่ในการเขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 185-193) เสนอแนะกิจกรรมการสอนเขียนโดยแบ่งเป็น

3 ประเภทตามลักษณะของการเขียนคือ

1. การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing) เป็นกิจกรรมในการสอนทักษะการเขียนที่ผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน เช่น รูปแบบประโยคที่ต้องใช้ หรือข้อความสำหรับเติมให้สมบูรณ์ กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมแต่ละกิจกรรมเป็นการเสริมแรง การใช้คำศัพท์หรือโครงสร้างประโยคแบบใดแบบหนึ่ง หรือเป็นกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเท่านั้น กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมอาจเป็นการให้ผู้เรียนลอกข้อความโดยเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่างในประโยค การเขียนแบบควบคุมนี้ผู้เรียนมีโอกาสเขียนได้ถูกต้องทั้งหมด

2. การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing) เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนามาจากการเขียนแบบควบคุม โดยผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบเพียงบางส่วนสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน ผู้สอนอาจให้ประโยคเริ่มต้น ประโยคสุดท้าย โครงร่าง คำถาม หรือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน และผู้เรียนจะมีการอภิปรายร่วมกัน จดบันทึก แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และกำหนดกลยุทธ์ในการเขียนของตนเอง ข้อเขียนของแต่ละคนจึงคล้ายคลึงกันแต่ไม่เหมือนกัน กิจกรรมการเขียนแบบชี้แนะนี้อาจจะใช้ ข้อความจากสื่อ เช่นภาพหรือการ์ตูนเดี่ยวและเป็นชุด เอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ข้อความโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ตารางหรือแผนที่มาเป็นตัวชี้แนะก็ได้

3. การฝึกทักษะการเขียนในลักษณะของการเขียนแบบเสรี (Free Writing) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ขั้นตอน (Procedures) ของการเขียนซึ่งช่วยผู้เรียนในด้านการรวบรวมความคิดและเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะได้ข้อเขียนที่สมบูรณ์ ในการฝึกการเขียนแบบเสรี ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจดบันทึก (Note) การเขียนโครงร่าง (Outline) และการเขียนร่าง (Draft) เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเขียนมากขึ้นก็จะสามารถปรับปรุงขั้นตอนได้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตนเอง การเขียน Free Writing เป็นการฝึกกระบวนการคิด (Thinking Process) อย่างไม่เป็นทางการ เพราะการเขียนที่มีคุณภาพจะต้องผ่านการเรียบเรียงและจัดระบบระเบียบความคิด

สุรางค์ สายอุดม (2541: 15) ได้กล่าวถึงกิจกรรมในการฝึกทักษะการเขียน ดังนี้

1. การเขียนลอกตามแบบ (Copying)

1.1 Word Puzzles เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กฝึกในเรื่องตัวสะกดต่างๆ

1.2 Scrambled Word เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กฝึกในเรื่องตัวสะกด โดยการจัดเรียงตัวอักษรที่ให้มาเป็นคำที่มีความหมาย

1.3 Scrambled Sentences เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนจัดเรียงคำใหม่ให้เป็นประโยค

1.4 Putting Dialogue Sentences into Correct Order กิจกรรมนี้จะมุ่งให้นักเรียนได้ฝึกจัดเรียงประโยคในบทสนทนาได้ถูกต้อง

1.5 Line Drawings กิจกรรมนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกการหาความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกับรูปภาพ

1.6 Matching Questions and Answers กิจกรรมนี้จะมุ่งให้ผู้เรียนฝึกจับคู่ประโยคคำถามกับประโยคคำตอบให้ถูกต้อง

1.7 Correcting Sentences กิจกรรมนี้จะมุ่งให้ผู้เรียนฝึกเขียนประโยคใหม่ให้มีความหมายที่ดีและถูกต้องตามไวยากรณ์

2. การเขียนจากความจำ หรือประสบการณ์เดิม (Reproduction) ต้องอาศัยกิจกรรม Dictation ดังนั้นผู้สอนต้องเรียนรู้ลักษณะความสำคัญและชนิดต่างๆ ของ Dictation เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเลือกใช้ Dictation แต่ละชนิดกับกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนในการพัฒนาการแต่ละขั้นตอน

2.1 การเขียนตามคำบอกเป็นคำๆ เดียว (Spot Dictation)

2.2 การเขียนตามคำบอกเป็นประโยค (Full Dictation)

กัณฑ์ด้นัย วรจิตติพล (2542: 15) กล่าวว่า การสอนเขียนที่นักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนได้นั้น ต้องเป็นการฝึกให้นักเรียนเขียนเหมือนที่นักเรียนผลิตงานเขียนออกมา หรือการที่คนทั่วไปเขียนจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการ 3 กระบวนการ ได้แก่

1. กระบวนการวางแผนการเขียน (Pre Writing) คือการหาข้อมูล แนวคิด หรือเนื้อหาที่จะนำมาเขียน ซึ่งอาจได้มาจากการอ่าน การท่องเที่ยวหาประสบการณ์ การฟัง การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

2. กระบวนการเขียน (Writing) คือการถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรโดยการเขียนครั้งแรกเป็นเพียงการเขียนร่างหรือการเขียนเท่าที่คิดได้ ซึ่งยังไม่ถูกต้องและสมบูรณ์

3. กระบวนการปรับปรุงแก้ไข (Revising) คือการอ่านทบทวนด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นอ่านแล้วแสดงความคิดเห็นต่องานเขียนนั้น จากนั้นผู้เขียนจึงนำข้อวิจารณ์ของผู้อื่นและข้อบกพร่องที่ตนเองพบมาปรับปรุงแก้ไขงานเขียนจนเป็นที่น่าพอใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 32-33) ในการสอนทักษะเขียนเพื่อการสื่อสารนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ออกคำสั่ง อธิบาย อ่านให้ฟัง บอกให้จด เปลี่ยนมาเป็นชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียน อำนวยความสะดวก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมหลายๆ แบบมาประกอบการสอน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและความกระตือรือร้นในการเรียน และโดยเสนอแนวคิดในการเลือกกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ประสบอยู่ หรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทเรียน

2. ศึกษาขั้นตอนการดำเนินการอย่างละเอียด บางกิจกรรมจะต้องทดลองฝึกก่อน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปโดยราบรื่นและได้ผล

3. เตรียมสื่อการเรียนที่จะต้องใช้ในกิจกรรมนั้นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่ครูต้องเตรียมล่วงหน้าทั้งสิ้น

4. เตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน อาจจะใช้เพลง เกม หรือการจับสลาก เช่นเดียวกับที่ใช้ในกลุ่มวิชาอื่นๆ

5. กิจกรรมที่เสนอแนะเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากจะฝึกภาษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึง

ระเบียบวินัยในห้องเรียนด้วย ก่อนเริ่มกิจกรรมทุกครั้ง ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเรื่องกติกาต่างๆ เสียก่อน ถ้าผู้เรียนทำผิดกติกา ครูจะต้องทบทวน และหยุดดำเนินกิจกรรมทันที

6. กิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นการฝึกภาษาอังกฤษ ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีด้วย ควรพยายามใช้คำสั่งเป็นภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า ในการสอนเขียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ หลายประการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ คำศัพท์ที่จะนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และครูผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญที่จะเป็นผู้ชี้แนะแนวทางอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน รวมทั้งจัดกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนาน และให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

4. แนวคิดการจัดการเรียนการสอน

4.1 หลักการจัดการเรียนการสอน

วันเพ็ญ จันทร์เจริญ (2542: 13) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน เป็นการกระทำหรือปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งฝ่ายผู้สอนและฝ่ายผู้เรียน โดยมีเป้าหมายหลักที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

ชุตีรัตน์ เจริญสุข (2542: 28) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาสาระ ครูผู้สอน ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544: 76-77) ให้ความเห็นในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนว่าควรเน้นเฉพาะด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสอนที่มีผู้สอนเป็นกลุ่ม เป็นแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง ช่วยจัดปัญหาที่แท้จริงของการเรียนการสอน คือ กลุ่มครูต้องรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องของสถานที่ที่ใช้สอน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ การสอนที่ใช้ผู้สอนเป็นกลุ่มจะสอนข้อเท็จจริงต่างๆ แก่ผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ ฝึกปฏิบัติงานแบบยืดหยุ่นและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดมีความคิดสร้างสรรค์
2. การแยกคณะผู้ทำงานเป็นส่วน จะทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การสอนโดยไม่แบ่งระดับชั้นเรียน ช่วยพัฒนาความคิดของตัวเองให้กับผู้เรียนแต่ละคน การสอนแบบนี้ต้องการผู้สอนที่มีความสามารถและมีทักษะมาก

สุวิทย์ มูลคำ (2543: 11) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงและผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นผู้จัดการ หรือผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมไว้ทุกหนทุกแห่งในโรงเรียน ให้มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบ มีการนำเสนอสิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจและมั่นใจ ในด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จะต้องมีความปลอดภัยสำหรับนักเรียนและเน้นรูปแบบของการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียนสร้างบรรยากาศที่มีความเป็นกัลยาณมิตร ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียนและมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนจึงควรมีความหลากหลาย การจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็ควรมีลักษณะที่หลากหลายและยืดหยุ่นเพื่อสนองตอบความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง

ทิตินา แชนมณีและชนาธิป พรกุล (2544: 35-49) กล่าวถึง บริบททางการเรียนการสอนว่า ขณะที่ครูกับผู้เรียนอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนนั้น เห็นได้ชัดว่าองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอน ขณะนั้นก็คือ 1) ครูผู้สอน 2) ผู้เรียน 3) สาร/เนื้อหาและ 4) วิธีการเรียนการสอน ซึ่งถ้าคิดกันเพียงผิวเผินแล้ว จะพบว่ามีไม่มากนัก แต่แท้ที่จริงแล้วหากวิเคราะห์ให้ละเอียด จะพบว่า มีองค์ประกอบอื่นๆ แฝงอยู่จำนวนมาก ซึ่งหากครู นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา มีความเข้าใจอย่างแท้จริงแล้ว จะสามารถศึกษาและแก้ปัญหาทางการเรียนรู้ การสอน และการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

อารียา รัตนะหมื่นจิตร (2544: 17) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัด สถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ ที่ ผู้สอนนำมาใช้

สำนักนายกรัฐมนตรี (2545: 14-15) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในเรื่องแนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยมีหลักสำคัญคือผู้เรียนสำคัญที่สุด ให้ใช้ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สื่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และในมาตรา 26 ให้สถานศึกษา จัดประเมินผลผู้เรียนตามความเหมาะสม

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548: 1) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพและเต็มศักยภาพ มีกระบวนการที่เป็นระบบ มีบุคคล

และหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการต่างๆ ที่มีคุณภาพ มีทรัพยากรต่างๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลผลิตที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้เข้ารับการศึกษา

ทิตินา แซมมณี (2551: 4) การเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่างๆ โดยมีการเตรียมการ มีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอน หรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผน ชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการใช้ศาสตร์ในการสอน มากกว่าในเรื่องของ “การสอน” นอกจากนี้ เป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนการสอน คือ การเรียน การสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติทุกรูปแบบ ทุกทฤษฎีล้วนมีเป้าหมายสำคัญสูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิด “การเรียนรู้” ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งองค์ประกอบของการจัดการเรียน การสอน คือ การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้ดีและต้องคำนึงถึงองค์ประกอบซึ่งได้แก่ ผู้สอน เนื้อหาบทเรียน สื่อหรือวิธีการ ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไป ใช้เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยเทคนิควิธีการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดผลประเมินผล เป็นตัวตรวจสอบการบรรลุตามจุดประสงค์การสอน การสอนที่ดี ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่ สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ทำให้ การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 6-9) สรุปว่า องค์ประกอบของการสอนสามารถวิเคราะห์แยกย่อย เป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึงองค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มา ประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย ครู หรือผู้สอน หรือ วิทยาการ , นักเรียน หรือผู้เรียน , หลักสูตร หรือ สิ่งที่จะสอน และด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่ง จะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์ การสอน, การกำหนดเนื้อหา, การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้สื่อการสอนและการวัด ประเมินผลองค์ประกอบรวมเป็นส่วนสร้างให้เกิดการสอน ส่วนองค์ประกอบย่อยเป็นส่วนเสริมให้การ สอนมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน ซึ่งวัฒนาพร ระวังบุทข์ (2542: 12-14) กล่าวว่า ในการ จำแนกบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรประกอบด้วย 1) การเตรียม ตัวเอง ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ สามารถให้คำแนะนำ ปรีกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้องเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การ

ทดลองปฏิบัติในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน 2) การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูเปลี่ยนไปจากผู้บอกเล่ามาวัดความรู้ ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสถานที่ต่างๆ ได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน 3) การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องวิเคราะห์จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญ และเนื้อหาข้อความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนดตามความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน 4) การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผล พร้อมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมให้พร้อมเพื่อให้การเรียนรู้ในครั้งนั้นๆ บรรลุผล และ 5) การเตรียมการวัดและประเมินผล โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงานที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะ โดยการเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง และบรรเทา กิตติศักดิ์ (2543: 20) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ กำหนดเนื้อหาและวิธีสอน ได้แก่ กำหนดจุดประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์การสอน วิธีการวัดและประเมินผล วิธีการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจากสื่ออุปกรณ์ที่กำหนด รวมทั้งการวัดประเมินผลตนเอง โดยการ

- 1) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียน จูงใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- 2) จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดแก้ปัญหาด้วยกระบวนการต่างๆ และการคิดสร้างสรรค์
- 3) เอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยความหวังดีและมีเมตตาต่อผู้เรียน
- 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิด ประเมินปรับปรุงตนเอง
- 5) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ภายในกลุ่ม
- 6) ใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้
- 7) จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง แหล่งเรียนรู้ อาจเป็นห้องสมุด สื่อนวัตกรรม แหล่งธรรมชาติ และแหล่งข้อมูลในชุมชน
- 8) ฝึกระเบียบวินัยในตนเองและการชี้แนะตนเอง ผู้สอนต้องสร้างเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 9) สังเกตและประเมินตนเอง สังเกตส่วนดีส่วนด้อยที่จะต้องปรับปรุงผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สังเกตการทำงานของนักเรียนและการแสดงออก นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2551: 204) สรุปว่า องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับระบบการเรียนการสอนที่แท้จริง ประกอบด้วย 1) ลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญา อัตรากาเรียน ลักษณะการเรียนและประสบการณ์เดิม 2) จุดประสงค์ของการสอน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม 3) เนื้อหาสาระที่จะสอน ได้แก่ ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา ความคิดรวบยอดและหลักการการคิดแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะและเจตคติ 4) การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การเตรียมสภาพแวดล้อมและการได้รับความสนใจ 5) ดำเนินการสอน ได้แก่ การเลือกกลวิธีการสอน การเลือกกิจกรรมการสอนและการเลือก

สื่อการเรียนการสอน 6) กิจกรรมสร้างเสริมทักษะ ได้แก่ การช่วยเหลือเด็กเรียนช้า การสั่งงาน 7) กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การสรุปบทวนและการส่งเสริมเด็กเก่ง 8) การควบคุมและตรวจสอบ การวัดความรู้ก่อนสอน การใช้คำถาม การสร้างเสริมกำลังใจและการวัดผลหลังการสอน 9) สมรรถนะผลของการสอบ 10) การปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น ระบบจึงมีความสำคัญในการช่วยให้งานต่างๆ บรรลุผลตามเป้าหมาย หากผู้สอนนำความรู้เรื่องระบบไปใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน หรือออกแบบนวัตกรรมก็จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ดังตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน	อารมณ์ ใจเที่ยง	วัฒนาพร ระงับทุกข์	บรรเทา กิตติศักดิ์	ทศนา แชมมณี
1. จุดประสงค์การสอน / การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓
2. เนื้อหา	✓	✓	✓	✓
3. กิจกรรมการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓
4. สื่อการสอน	✓	✓	✓	✓
5. วัดประเมินผล	✓	✓	✓	✓
6. การเตรียมตนเองของครู		✓		
7. การเตรียมแหล่งความรู้		✓	✓	
8. การเตรียมความพร้อม สภาพแวดล้อม / บรรยากาศ			✓	✓
9. ลักษณะของผู้เรียน				✓

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญมี 5 ด้าน ได้แก่ จุดประสงค์การสอน เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและวัดประเมินผล ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของอารมณ์ ใจเที่ยง วัฒนาพร ระงับทุกข์ บรรเทา กิตติศักดิ์และทศนา แชมมณี ซึ่งเป็นองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542: 14 – 17) ได้กล่าวถึง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าเป็น การกำหนดสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้มาจากจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของ รายวิชา เขียนในเชิงพฤติกรรมครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ จุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ จุดประสงค์ปลายทาง หรือจุดประสงค์ทั่วไป ซึ่งหมายถึงจุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ที่มุ่งหวังให้เกิดกับนักเรียน และจุดประสงค์นำทาง หรือจุดประสงค์เฉพาะ หมายถึง จุดประสงค์ย่อย ของจุดประสงค์ปลายทางโดยกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญที่คาดหวังให้เกิดแก่นักเรียน

วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2542: 86) กล่าวว่า การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นการกำหนด สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งมีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติจุดประสงค์การเรียนรู้จะได้มาจาก จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์และจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน และเขียนใน เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางสมอง (Head) หรือความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือในทฤษฎี
2. ทักษะพิสัย (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำ (Hand)
3. จิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมหรือเจตคติหรือความรู้สึก ในจิตใจ (Heart)

จุดประสงค์การเรียนรู้ อาจแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ประกอบกันก็ได้ ในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์การเรียนการสอน จะแบ่งเป็น 2 ระดับ

1. จุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญ ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนในการเรียนแต่ละเรื่องหรือแผนการสอนลักษณะของจุดประสงค์ปลายทาง ควรตอบสนอง พฤติกรรมสำคัญของจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา และจุดประสงค์รายวิชาที่วิเคราะห์ได้ จากคำอธิบายรายวิชา นอกจากนี้ ควรสะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นผลจากการเรียนรู้ โดย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติ และความรู้สึก เช่น เจตคติและค่านิยม ต่างๆ รวมถึงการเขียนควรใช้คำบรรยายเป็นพฤติกรรมใหญ่ เช่น มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะ ปัญหาสิ่งแวดล้อม
2. จุดประสงค์นำทาง (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) คือ จุดประสงค์ที่วิเคราะห์แยกออกจาก จุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ย่อย โดยกำหนดพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียนเพื่อ

ให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนจากจุดย่อยไปจนถึงจุดใหญ่ปลายทาง ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์นำทางไปสู่จุดประสงค์ปลายทาง ซึ่งครูผู้สอนสามารถเขียน จุดประสงค์นำทางโดยดำเนินการดังนี้

2.1 นำจุดประสงค์ปลายทางมาย่อยเป็นจุดประสงค์นำทางหลายๆ ข้อ ทำได้โดยการ พิจารณาว่า ผู้เรียนควรต้องมีพฤติกรรมอะไรบ้างจึงจะเกิดการเรียนรู้ถึงจุดประสงค์ปลายทางได้

2.2 ถ้ามีจุดประสงค์นำทางหลายข้อควรเรียงลำดับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้น จุดประสงค์นำทางบางหัวข้อ จำเป็นต้องเขียนลำดับกัน แต่บางข้อเป็นอิสระต่อกัน

2.3 คำกริยาเชิงพฤติกรรมในจุดประสงค์นำทาง ควรแสดงพฤติกรรมที่ต่ำกว่า จุดประสงค์ปลายทาง

2.4 จุดประสงค์ปลายทางบางข้อไม่จำเป็นต้องมีจุดประสงค์นำทาง

2.5 เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ทักษิณา เครือหงส์ (2550: 15) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) เป็นส่วนที่ ระบุถึงปรัชญา แนวความเชื่อที่เป็นปณิธานของหลักสูตร เป็นข้อความ หรือสมมติฐานที่แสดงถึง จุดมุ่งหมายในการสอนของผู้สอนซึ่งควรจะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาระดับชาติ จุดประสงค์สามารถกำหนดได้หลายระดับ เช่น ระดับเป้าประสงค์ (Goal) จุดมุ่งหมาย (Purpose) เป็นต้น จุดประสงค์เหล่านี้มีความเฉพาะเจาะจงแตกต่างกัน จะครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน จำแนกได้เป็น 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านความรู้หรือสติปัญญา (Cognitive Domain) ด้านเจตคติ หรือความรู้สึก (Affective Domain) และด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 8) สรุปว่า การตั้งจุดประสงค์การสอน หมายถึง การทำให้ผู้สอน ทราบว่าจะสอนเพื่ออะไรให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้าง มากน้อยเพียงใด เป็นการสอนที่มีเป้าหมาย ขณะเดียวกัน การตั้งจุดประสงค์การสอนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการเตรียมเนื้อหาการสอน การเลือกใช้วิธีสอน เลือกใช้สื่อการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ซึ่ง ความสำคัญของจุดประสงค์การสอนต่อผู้สอน มีดังนี้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2550: 45)

1. เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการสอนว่า จะสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านใดให้เป็นประโยชน์ เป็นการตอบคำถามว่าจะสอนเพื่ออะไร

2. เป็นแนวทางในการเลือกและจัดลำดับเนื้อหา จากจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้สอน มองเห็นแนวทางว่า ผู้เรียนควรจะเรียนรู้เนื้อหาใดก่อนหลัง มากน้อยลึกซึ้งเพียงใด เพื่อที่จะได้เกิด พฤติกรรมตามต้องการ

3. เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีสอนและจัดลำดับขั้นตอนการสอน ทำให้ผู้สอนทราบว่า ควรใช้วิธีสอนแบบใด มีกระบวนการสอนอย่างไร ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด ในช่วงใดของการสอน ผู้เรียนจึงจะเกิดพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4. เป็นแนวทางในการเลือกสื่อการสอนให้สอดคล้องกับวิธีสอนที่ใช้ ทำให้ผู้สอนได้เตรียม จัดหา จัดทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

5. เป็นเครื่องกำหนดวิธีการวัดผล ทำให้ผู้สอนทราบว่า จะวัดผลโดยวิธีใด ให้ทำ แบบฝึกหัดอะไร หรือทดสอบอะไรบ้าง ซึ่งในการวัดประเมินผล ผู้สอนต้องใช้จุดประสงค์เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

โดยสรุปแล้ว การตั้งจุดประสงค์การสอน หมายถึง การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับนักเรียน การกำหนดสิ่งที่คุณสอนต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ ซึ่งจะครอบคลุมพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งในด้าน พุทธิพิสัย (ความรู้ ความคิด) ด้านทักษะพิสัย (ความสามารถในการปฏิบัติ) และด้านจิตพิสัย (ความรู้สึก เจตคติ)

4.2.2 การกำหนดเนื้อหา

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541: 51) กล่าวว่า เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาสาระที่นำมาสอนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับ ความสามารถกับผู้เรียนและขณะเดียวกันต้องให้มีความต่อเนื่องกับความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย เนื้อหาสาระสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ ดังนี้

1. ข้อเท็จจริง (Fact) เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในอดีตและคงอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ได้เขียนในลักษณะการแสดงคำทำนายและได้มาจากการสังเกต ข้อเท็จจริงอาจได้มาจากการสังเกตโดยตรง เช่น การทดลองในห้องปฏิบัติการ หรือ อาจจะมาจกแหล่งที่ เชื่อถือได้ เช่น จากพจนานุกรม หรือสารานุกรม การเรียนรู้เนื้อหาระดับนี้จะใช้พฤติกรรมระดับความรู้ ความจำ

2. ความคิดรวบยอด (Concept) คือ คำหรือวลีที่ใช้เรียกประเภท หรือหัวข้อของข้อมูลที่จัดกลุ่ม แล้วเพื่อแสดงลักษณะรวมๆที่เด่นชัดของกลุ่มข้อมูลนั้นๆ ในการสร้างความคิดรวบยอด ผู้เรียนต้องให้ความสนใจกับความคล้ายคลึงของข้อมูล โดยไม่สนใจความแตกต่าง แล้วจัดสิ่งทีคล้ายคลึงกันเข้ากลุ่มเดียวกัน การเรียนรู้ความคิดรวบยอด นอกจะต้องรู้และจำความหมายแล้วยังต้องอาศัยความเข้าใจ ความคิดรวบยอดแต่ละเรื่องด้วย

3. หลักการหรือเหตุผล (Generalization) คือ ประโยคที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงความคิดรวบยอดสองอย่างเข้าด้วยกัน หลักการจะต้องประกอบด้วยความคิดมากกว่าหนึ่งความคิดและเขียนใน

ลักษณะการแสดงคำทำนาย (Predictive) เช่น เมืองสำคัญๆ มักจะตั้งอยู่ริมแม่น้ำสายใหญ่ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการหรือเหตุผลต้องอาศัยทั้งความรู้ความจำ ความเข้าใจและการให้เหตุผล ประกอบการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่างๆ เข้าด้วยกัน จนเป็นหลักการที่ยอมรับกันทั่วไป

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 36-38) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดเนื้อหา ดังนี้

1. จัดลำดับเนื้อหาโดยยึดหลักทางตรรก (Logic) และทางจิตวิทยา
2. จัดลำดับจากง่ายไปหายาก คือ เรื่องใดที่ไม่ซับซ้อนหรือมีความซับซ้อนน้อยกว่าเรื่องใดที่เป็นพื้นฐานของเรื่องต่อ ๆ ไป ก็จัดเรื่องดังกล่าวไว้ก่อน
3. จัดตามลำดับจากพื้นฐานที่จำเป็น มีเนื้อหา หรือภารกิจการเรียนรู้บางประเภท ซึ่งมีลักษณะของการมีลำดับก่อนหลัง กล่าวคือ การเรียนรู้ในเรื่องหลังๆ ต้องอาศัยความรู้ มโนทัศน์หลักการ จากตอนต้นๆ
4. จัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัด
5. จัดตามลำดับของเหตุการณ์ กล่าวได้ว่าจัดตามลำดับเวลาจากสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนสู่สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง
6. จัดตามลำดับจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว
7. จัดเนื้อหาวิชาให้มีความต่อเนื่อง เพื่อให้เอื้อต่อการสะสมความรู้ ในการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการสะสมเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเพียงพอสำหรับการที่จะเรียนในขั้นต่อไปอย่างสัมฤทธิ์ผล
8. จัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งให้เกิดบูรณาการของความรู้ และการถ่ายโอนความรู้จากวิชาหนึ่งไปสู่อีกวิชาหนึ่ง ความสัมพันธ์ในที่นี้ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เขียน ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา อาจจัดเนื้อหาสาระวิชาต่างๆ ให้มีลำดับสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของความรู้ที่เรียนกับประสบการณ์ของตนเอง การที่จะบรรลุจุดประสงค์ในข้อนี้ได้ต้องจัดเนื้อหาและประสบการณ์ให้สัมพันธ์กันด้วย

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 205-207) กล่าวว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการเลือกมาแล้วนั้น ต้องนำมาจัดลำดับเนื้อหา (Organization of Sequence) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหลังตามลำดับ สามารถเรียนได้สะดวก และเกิดผลการเรียนรู้สูงสุด นอกจากนั้นการจัดเนื้อหาวิชายังช่วยให้เกิดความต่อเนื่องสัมพันธ์ในหลักสูตรทั้งแนวตั้งและแนวนอน แนวทางในการจัดเนื้อหา มีดังนี้

1. การจัดเนื้อหาตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก (The Simple to-Complex Approach) ควรจัดเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจง่ายและมีลักษณะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาที่ยากขึ้นไป

2. การจัดเนื้อหาความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนหลัง (The Prerequisite Learning Approach) ควรสำรวจก่อนว่า ถ้าให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือในการสอนเรื่องใด ผู้เรียนควรเรียนรู้สิ่งใดมาก่อนบ้าง เมื่อทราบแล้วนำสิ่งนั้นมาสอนก่อนเพื่อเป็นการปูพื้น

3. การจัดเนื้อหาตามลำดับของกาลเวลา (The Chronological Approach) เนื้อหาจะได้รับการจัดลำดับโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ เช่น จัดเนื้อหาเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือเรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต

4. การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย (The Whole-to-Part Approach) กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเรียนสิ่งที่ปรากฏรวมทั้งหมดก่อน แล้วจึงเรียนส่วนที่ย่อยหรือแคบลง การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม (The Part-to-Whole Approach) การจัดเนื้อหาในลักษณะนี้จะตรงข้ามกับวิธีการจัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย โดยให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนย่อยๆ แล้วค่อยๆ พัฒนาความรู้ความเข้าใจไปยังส่วนรวม

5. การจัดเนื้อหาตามหัวข้อหรือเรื่อง (The Thematic Approach) การจัดแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรต้องจัดเนื้อหาย่อยๆ (Content Elements) ให้อยู่ในหัวข้อหรือเรื่องหนึ่งๆ ในวิชาหนึ่งอาจประกอบด้วยหลายหัวข้อได้ หัวข้อแต่ละเรื่องเป็นอิสระคือไม่ต้องเป็นความรู้พื้นฐานของหัวข้ออื่นๆ หรือบางหัวข้ออาจต้องให้ผู้เรียนเรียนก่อนหรือหลังก็ได้

6. การจัดเนื้อหาจากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่งไกลตัวจากผู้เรียน (The Concentric Cycles) เป็นแนวคิดในการจัดเนื้อหาใหม่ที่เกิดขึ้น โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนสิ่งที่ใกล้ตัวก่อนและขยายขอบเขตออกไปสู่สิ่งที่ไกลตัว

7. การจัดเนื้อหาโดยมุ่งขยายความรู้ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน หลักสูตรที่เป็นการจัดลำดับเนื้อหาวิชาแบบนี้เรียกว่า Spiral Curriculum การจัดลำดับเนื้อหาแบบนี้มุ่งขยายความรู้ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน โดยเริ่มจากขอบเขตที่แคบและเนื้อหามีลักษณะง่าย ไม่เป็นนามธรรม แล้วค่อยๆ ขยายขอบเขตของความรู้ ความเข้าใจ และความคิดรวบยอดขึ้นไปในแนวตั้งเรื่อยๆ ตามความเหมาะสมกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ของนักเรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2549: 8) กล่าวว่า การกำหนดเนื้อหา หมายถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่สอนด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้าง ประสบการณ์ใดควรได้รับก่อน และในขอบเขตมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม การกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนมีสาระคุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่ากับผู้เรียน

โดยสรุปแล้ว การกำหนดเนื้อหา หมายถึง การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่จะสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน จากเนื้อหาง่ายไปยาก จากสิ่งที่เกิดก่อนสู่สิ่งที่เกิดภายหลัง จากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย จากสิ่งที่อยู่ใกล้ไปสู่สิ่งที่ไกลตัว ซึ่งต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันและครอบคลุมพื้นฐานเดิมของผู้เรียน รวมถึงเป็นข้อเท็จจริง มีหลักการและเหตุผล

4.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541: 47) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง วิธีการที่จะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูผู้สอน ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 221) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง การกระทำใดๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดประสบการณ์และเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง

วาณี ภูเสตว (2542: 93) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน กิจกรรมการเรียน การสอนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ควรใช้หลายๆ แบบให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดผู้สอนต้องพยายามเลือกใช้เทคนิควิธีการ สอนแบบต่างๆ เพื่อสนองจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ล่วงหน้า

อารีย์ ขุนชิต (2545: 4) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัย แผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิด ความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้

ธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง (2545: 48 – 50) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนว่า ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงตลอดเวลาว่ากิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้น เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติ กิจกรรมอย่างครบถ้วนแล้ว ส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดและแสดงออก ให้เห็นถึงสมรรถภาพที่คาดหวังเอาไว้ได้ทำกิจกรรมตามภาระงานที่ครูได้วางแผนเอาไว้ หรือไม่ และที่ สำคัญที่สุด คือ เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมครบถ้วนแล้วปรากฏผลสำเร็จจากการเรียนรู้ตามที่ครูคาดหวัง เอาไว้หรือไม่

เจริญ อ่อนกล้าผล (2546: 5) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง หัวใจสำคัญในการสอนของครู เนื่องจากเป็นตัวเชื่อมระหว่างประสบการณ์ เนื้อหา กับผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ หรือทักษะตรงตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ครูที่ดีจึงจำเป็นต้องเลือกกิจกรรมการ

สอน หรือสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับลักษณะ ความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ ตลอดจน เนื้อหาวิชา ประสบการณ์ และสถานการณ์ในการเรียนวิชานั้นๆ เพื่อผู้เรียนจะได้เกิดการเรียนรู้ได้ รวดเร็ว และเป็นผลดีแก่ตัวนักเรียนเอง

สมศักดิ์ สิทธิวันชัย (2548: 31) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายว่า หมายถึง ครูสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหา และจุดเน้น ของหลักสูตร ครูสามารถนำกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่สามารถประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กต่อไป

อาภรณ์ ใจเพียง (2550: 8) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง การใช้ วิธีการใดในการเสนอหรือสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม อาจใช้วิธี เดียวหรือหลายวิธีในการสอนแต่ละครั้ง โดยจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาวิชา กับ ผู้เรียน กับสภาพห้องเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

โดยสรุป กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และ ประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอน มีหลายวิธี หลายรูปแบบ ซึ่งควรเหมาะสมกับลักษณะ ความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ ตลอดจนเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของผู้เรียน

ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนสรุปได้ดังนี้

สมคิด สร้อยน้ำ (2542: 221) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางที่นำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียน การสอนจึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพนั้นย่อมทำให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนั้น การ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงต้องจัดสภาพการในการเรียนเพื่อฝึกนักเรียนให้ได้คิด ได้แก้ปัญหา นำ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นคง ความสุขกิจกรรมการเรียนการสอนที่ จัดให้นักเรียนมีมากมายหลายชนิดด้วยกัน ครูควรให้ความสำคัญและทราบแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ควรได้ศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อนำไปปรับใช้กับบทเรียนให้เหมาะสม และให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากที่สุด

กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละอย่างย่อมมีคุณค่าในตัวของมันเอง ในการจัดการเรียนการสอน หากครูได้ให้ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมแล้วย่อมจะส่งเสริมให้การเรียนการสอนของครูประสบผล สำเร็จได้เป็นอย่างดี กิจกรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้หลายประการด้วยกัน เช่น กิจกรรมจะช่วยให้

ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียน ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ความรับผิดชอบและความเป็นประชาธิปไตย ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้เรียนขยายความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวางขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่างๆ ส่งเสริมทักษะและช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี ส่งเสริมความงอกงามพัฒนาการของผู้เรียน ได้รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหว รู้สึกสนุกสนานทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

อินทรีา บุญยาทร (2542: 180) กล่าวว่า กิจกรรมที่ดีจะสามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนหลายด้านด้วยกัน เช่น ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ การปรับตัว ทักษะมีความสุขในขณะที่เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจให้สอดคล้องกับวัย สติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน

วราณี ภูเสถว (2542: 93) ได้สรุปความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนทำให้บทเรียนมีความหมายต่อการเรียนรู้
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ
3. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน
4. ส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกันทำงานเป็นการปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย

ความรับผิดชอบ และความสามัคคีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ การคำนึงถึงผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมที่ดีเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนหลายๆ ด้าน ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะจากการปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจมีทักษะ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้มีเจตคติที่ดีมีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมในการทำงานเป็นกลุ่มทำให้รู้สึกสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ให้มีความสามารถทางความคิด มีความสามารถในการแสวงหาและสร้างความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องตามแนวทางปฏิรูปการศึกษานั้นมีหลายวิธีแต่จุดเน้นสำคัญของวิธีการเหล่านั้น คือ การให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติและแสวงหาความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่างๆ ต้องจัดให้มีองค์ประกอบ การเรียนทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ การรับรู้ การบูรณาการความรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ให้สอดคล้องกับวิธีการสอนที่เลือกใช้ ดังนี้ (สมนึก นนธิจันทร์. 2540: 38 – 39)

1. การรับรู้คือ การแสวงหาและรับข้อมูล ข้อความจากประสาทสัมผัส ต่างๆ เช่น คำนคว้าจาก หนังสือเอกสาร สื่อเทคโนโลยี ดุสไลด์ วีดิทัศน์ คู่มือสาริต ทำการทดลองฟังเรื่องจากครู สื่อ หรือ บุคคลอื่น ฯลฯ

2. การบูรณาการความรู้เป็นการนำข้อมูลข่าวสาร ความรู้ใหม่มาคิดทำความเข้าใจและ เชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือโครงสร้างความรู้เดิม เพื่อขยายหรือสร้างความรู้ใหม่ เช่น อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด ทำแผนภูมิความคิดรวบยอด ตอบคำถามแบบปลายเปิด และเขียนบรรยาย อธิบายความรู้ ฯลฯ

3. การประยุกต์ใช้ คือการนำความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา หรือทำงานในชีวิตประจำวัน เช่น ทำโครงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชีวิตประจำวัน เขียนรายงานเชิงวิเคราะห์วิจารณ์เสนอแนะ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและทำกรณีศึกษา ฯลฯ

การจัดการเรียนการสอน ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งจะไม่เกิดการเรียนรู้แท้จริง เช่น ถ้าให้นักเรียนได้ รับรู้อย่างเดียว โดยฟังบรรยายจากครูผู้สอนแล้วไม่มีการอภิปรายหรือวิเคราะห์ นักเรียนจะเรียนรู้แบบ จดจำความรู้ ทำให้รู้แคบ และอาจนำไปใช้ไม่ได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องจัดการเรียนการสอนให้มี องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน มีหลายวิธี จะได้นำเสนอเป็นตัวอย่าง คือ

1. การเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการสอนภาษาจากส่วนรวมไปหาส่วน ย่อยที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน นักเรียน มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้นการเรียนรู้ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) นอกจากนี้ ยังเน้น กระบวนการกลุ่มและสามารถบูรณาการให้สัมพันธ์กับกลุ่ม ประสบการณ์อื่นได้ดี

2. การเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย เป็นการสอนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะและ บุคลิกภาพของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนสอดคล้องกับระดับขั้นพัฒนาของพฤติกรรมด้าน คุณลักษณะ ถ้าครูจัดกิจกรรมตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง นักเรียนจะเกิดคุณลักษณะที่เป็นกิริยนิสัยอย่างถาวร

3. การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการจัดกิจกรรมโดยการกำหนดเรื่องที่จะสอนด้วย การศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลักและวิชารองที่จะมาบูรณาการ กำหนดเนื้อหาย่อยที่สนองจุดประสงค์ การเรียนรู้ วางแผนการสอน ปฏิบัติการสอนแล้วประเมินผล พร้อมปรับปรุงและพัฒนาตามลำดับ ซึ่ง การเรียนการสอนวิธีนี้ มีจุดเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้ทักษะความคิดความสามารถหลายๆ ด้าน สอดคล้องกับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ และสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

4. การเรียนรู้โดยการค้นคว้าด้วยตัวเอง เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีอิสระในการแสวงหา และสร้างความรู้ ตอบสนองความสนใจใฝ่รู้ ตลอดจนฝึกการวิเคราะห์ สังเคราะห์บูรณาการความรู้ และความรับผิดชอบมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ

5. การเรียนรู้แบบร่วมมือ หรือ ร่วมกันเรียนรู้ เน้นการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนข้อความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ข้อสรุปที่สมบูรณ์มากขึ้นเนื่องจากการพิจารณา วิเคราะห์ วิจัย และปรับปรุงแล้ว นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา ความสามารถ และประสบการณ์ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

6. การเรียนรู้จากการทำโครงการเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง นักเรียนจะมีโอกาสใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์นักเรียนจะมีโอกาสได้ทำการทดลองพิสูจน์สิ่งที่ตนเองอยากรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถวางแผนในการทำงานและรู้จักวิเคราะห์ประเมินผลได้ด้วยตนเอง

7. การเรียนรู้โดยวิธีการนี้ศึกษา เน้นการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่ตนสนใจ อยากรู้ อยากเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อเข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงแล้วนำมาแก้ปัญหาร่วมกันเรื่องราวที่เหมาะสมที่จะใช้การสอนแบบนี้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาในชีวิตจริง

8. การเรียนรู้จากห้องปฏิบัติการภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์และห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนสามารถค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเองได้อย่างกว้างขวางนักเรียนจะได้มีโอกาสที่จะค้นคว้าและใช้งานวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย อันเป็นปัจจัยของการดำรงชีวิตในอนาคต นอกจากนั้นนักเรียนจะเรียนรู้ได้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและรู้เร็ว รู้กว้าง รู้จริง การเรียนรู้โดยการทดลองจริงปฏิบัติจริง ได้สังเกตได้สัมผัสกับของจริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่แท้จริง ทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ได้มีโอกาสฝึกหัดและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ จะมีบทบาทสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน นักเรียนจะได้รับทั้งข่าวสาร ความรู้ประสบการณ์ ความเพลิดเพลิน อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังการรู้คุณค่าของเวลา ความรับผิดชอบการใฝ่รู้ใฝ่เรียนแก่นักเรียนไปด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีวิธีการสอนแบบอื่น ๆ อีกที่เน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์สร้างความรู้ที่ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ได้ เช่น สถานการณ์จำลองบทบาทสมมติ การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์นอกสถานที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ความต้องการ ความสามารถและวิธีการเรียนของผู้เรียน รวมถึงความสามารถความรู้ในเนื้อหาวิชา และความสนใจของครูเองแล้ว ครูจะต้องนำปัจจัยด้านเวลาและสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมาพิจารณาด้วย เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีประสิทธิผลมากที่สุด สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้
(วัฒนาพร ระบุบุทช์. 2541: 57)

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ทำความเข้าใจ สร้างความหมายของสาระข้อความรู้ให้แก่ตนเองและค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีประสบการณ์ตรง ที่สัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้น คิด ทำ และแสดงออก เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์ผลงาน
 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ กับเพื่อนหรือกลุ่มได้เรียนรู้จากกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดและประสบการณ์แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน หรือเป็นกระบวนการ หรือด้วยวิธีการของตนเอง
 6. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีผลงาน จากการปฏิบัติและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้
 7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินตนเองและเพื่อน ยอมรับผู้อื่นและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง
 8. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีวินัยและความรับผิดชอบ ในการเรียนและการปฏิบัติงาน
- สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543: 26-29) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้
1. จัดสภาพการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ด้วยการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
 2. วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นที่ความสนใจ อารมณ์อยากเรียนของผู้เรียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ
 3. พัฒนาตนเอง เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกล ไม่ว่าจะป็นด้วยการอ่านเพื่อการศึกษา เข้าร่วมการประชุมอบรมสัมมนา หรือพูดคุยสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อร่วมงาน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่
 4. เปลี่ยนผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน โดยเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแหล่งข้อมูล และประสานแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนพบกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ ในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม
 5. ให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ ทั้งด้านความคิด จิตใจ การแสดงออกในกรอบของความถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย
 6. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียววิธีใดที่ดีที่สุดในโลก จึงควรพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเรื่องราว เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสถานการณ์ที่เหมาะสม
 7. เป็นผู้ประเมิน โดยครูและผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างกฎเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่างๆ ร่วมกัน และให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544: 76-77) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรเน้นเฉพาะด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสอนที่มีผู้สอนเป็นกลุ่ม เป็นแนวคิดในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างถูกต้อง ช่วยขจัดปัญหาที่แท้จริงของการเรียนการสอน คือ กลุ่มครูต้องรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องของสถานที่ที่ใช้สอน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ การสอนที่ใช้ผู้สอนเป็นกลุ่มจะสอนข้อเท็จจริงต่างๆ แก่ผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ ฝึกปฏิบัติงานแบบยืดหยุ่นและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดมีความคิดสร้างสรรค์
2. การแยกคณะผู้ทำงานเป็นส่วน จะทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การสอนโดยไม่แบ่งระดับชั้นเรียน ช่วยพัฒนาความคิดของตนเองให้กับผู้เรียนแต่ละคน การสอนแบบนี้ต้องการผู้สอนที่มีความสามารถและมีทักษะมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 21) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดควรคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุด สมรรถนะของมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์สมองประมาณหนึ่งแสนล้านเซลล์เป็นโครงสร้างที่มีหัตถ์จรรย โดยธรรมชาติสมองมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดมีความต้องการที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ให้บรรลุอะไรก็ได้ มนุษย์ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติ และทุกอย่างรอบตัว
2. ความหลากหลายของสติปัญญา คนแต่ละคนมีความสามารถ หรือความเก่ง แตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาเฉพาะของแต่ละคน สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถให้แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด
3. การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่าง ระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่าง ๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 73-76) สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรฉบับปัจจุบันมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองเป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา และสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง

2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน กล่าวคือ ผู้สอนต้องพิจารณาว่า จุดประสงค์การสอนในครั้งนั้นมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านใด เช่น การสอนครั้งนี้มีจุดประสงค์เน้นพฤติกรรมด้านทักษะ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ
3. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาชอบเรียนปนเล่น ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขัน ได้เล่นเกม ได้ร้องเพลง ได้เต้น ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภท เช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยม เนื้อหาวิชาแต่ละประเภท ต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอน หรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน
5. จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ไม่สับสน และสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้
6. จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม
7. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรมผู้เรียนจะได้รับผล คือ เกิดการพัฒนาตนเองทางความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนจัดการ และเทคนิควิธีการต่างๆ
8. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ทำทลายความคิดความสามารถของผู้เรียน ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และการแก้ปัญหาด่วนตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น การสัมภาษณ์ การศึกษานอกสถานที่ หรือจัดนิทรรศการ แสดงละคร จัดได้ว่าที่ ฯลฯ
9. จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการสอนแต่ละเนื้อหาวิชา และแต่ละครั้ง ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีเดียวกันตลอด ควรคิดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เลือกใช้เทคนิควิธีสอนที่สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา
10. จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนาน และเป็นกันเอง เพราะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน สบายใจ ไม่ตึงเครียด อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน บรรยากาศจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนเข้มงวด เคร่งขรึม และเคร่งเครียด บรรยากาศจะตึงเครียดทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด แต่ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ให้ความเมตตา มีบุคลิกภาพที่ร่าเริง แจ่มใส ไม่เข้มงวด ให้อิสระผู้เรียนในการซักถามปัญหา และปรึกษาหารือกัน ระหว่างทำกิจกรรม จะเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมได้ดี

11. จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดี ข้อบกพร่อง แล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับใช้ในครั้งต่อไป ในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม และภายหลังการทำกิจกรรม โดยผู้สอนอาจใช้วิธีสังเกต ซักถาม ตรวจสอบผลงานหรือทดสอบ เมื่อวัดผลแล้ว ถ้าพบว่า กิจกรรมนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีก็นำไปใช้ต่อไป แต่ถ้าผู้เรียนพบปัญหาขณะปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรได้วิเคราะห์หาสาเหตุ แล้วแก้ไขให้ตรงจุด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 30) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไว้ว่า การสอนภาษามีใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษา แต่เน้นการฝึกใช้ภาษา ไวยากรณ์เป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การเรียนภาษา ควรสอนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้พูด ส่วนวันที่ได้ยินกันในบทสนทนาที่ถือว่าใช้ได้ และผู้สอนควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับชั้นของการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 128-129) สรุปว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีและวิธีการต่าง ๆ มากมาย ทฤษฎีและวิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหาหน้าที่ของภาษา ความหลากหลายของภาษาวัฒนธรรม และการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้น และก่อให้เกิดวิธีสอนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษา ครูผู้สอนจึงควรจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีสอนของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน

ซึ่งในปัจจุบันมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลายแนวคิด แต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้เราไปถึง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือกรอบในการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดนี้จะช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกสื่อการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 105-106)

1. หลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน
4. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
5. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
6. การจัดการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา
7. การสอนภาษาแบบองค์รวม
8. การเรียนรู้จากการทำโครงการ
9. การเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน
10. การสร้างองค์ความรู้
11. แบบ 4 MAT
12. การตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การเลือกใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย เป็นขั้นตอนไม่สับสน และจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รวมถึง การกำหนดกิจกรรมมีความยืดหยุ่นตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

4.2.4 การใช้สื่อการสอน

สื่อการเรียนการสอนนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความหมายในหลายทัศนะ ดังนี้

มหาวิทยาลัยชัยธรรมราช (2540: 124-128) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนจึงควรมีความหลากหลาย ซึ่งได้แก่ วัสดุ เครื่องมือ คน และสถานที่

รัตนา ธรรมวงศ์ (2541: 14-15) กล่าวถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดีมีหลายประเภท แต่แต่ละประเภทมีคุณสมบัติเฉพาะที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษพัฒนา

ได้อย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากหนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือครู และแถบบันทึกเสียงแล้ว สื่อภาษาอังกฤษพบเห็นในชีวิตประจำวัน (Authentic Material) เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นภาพ ป้ายโฆษณา แบบฟอร์มต่างๆ นอกจากนี้สื่อของจริงที่พบเห็นรอบ ๆ ตัวก็สามารถนำมาใช้สอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี หรือ ถ้าโรงเรียนใดมีความพร้อมก็สามารถใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Learning Center) เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างรวดเร็ว โดยสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ดังกล่าว ผู้สอนสามารถเลือกใช้หรือสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอน สภาพห้องเรียน ความพร้อม ระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสื่อและเลือกใช้สื่อ นำสื่อแต่ละชนิดมาประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542: 8) ได้ให้ความหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง หมายถึง การจัดสื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบการจัดการและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

นงเยาว์ นามคำ (2542: 26) กล่าวถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ควรมีลักษณะ ดังนี้ คือ เพิ่มปรับตัดออก หรือหาสื่อมาแทนที่สื่อที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเรียน ใช้รูปภาพ ประกอบการเรียน การสอน ใช้สื่อของจริง (Authentic Materials) ในการสอน ได้แก่ สื่อที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น หนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ โฆษณา แผ่นพับโฆษณาที่เป็นภาษาอังกฤษ ใช้เกมทางภาษาในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอน มีควรรสอนตามหนังสือแบบเรียนที่กำหนดไว้ในตำราเท่านั้น

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 79) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษา เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้อย่างดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 62) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง วัสดุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึงตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการเรียน แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่า สื่อการสอนมากกว่า เพราะมีความหมายกว้างขวางมิใช่หมายถึงเพียงสิ่งที่ใช้ประกอบการสอนแล้วเกิดความเข้าใจง่าย รวดเร็ว ชัดเจน เรียกว่า สื่อการสอนทั้งสิ้น

ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ (2544: 10) กล่าวว่า ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใด สื่อการเรียนการสอนย่อมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เสมอ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้ผู้สอนในการจัดสื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ให้การผลิตสื่อทุกประเภทพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต ผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้สอนจะต้องจัดหาสื่อที่หลากหลาย สื่อที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้โดยตรง ไม่ใช่สื่อที่ครูใช้แต่เพียงผู้เดียว เป็นสื่อที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าเป็นสื่อที่ครูคอยบอก คอยบ่นให้ตลอดเวลา เป็นสื่อที่เรียนรู้ได้ดี เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลและเน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

รวีวัตร์ สิริภูบาล (2544: 45-56) กล่าวว่า เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษายุคสังคมแห่งการเรียนรู้เน้นให้ประชาชนรู้จักเลือกรับรู้และบริโภคข่าวสารต่างๆ ในอันที่จะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของตนเอง นอกจากนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องและทันกับยุคสมัย รัฐต้องนำเอาเทคโนโลยีและการสื่อสารใหม่ ๆ มาพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ประชาชนได้ในรูปแบบที่หลากหลาย หากจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและประชาชนมีความรู้พื้นฐานบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างดีแล้ว ย่อมช่วยให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญรุดหน้าพร้อมที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ได้ดียิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 137) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง เครื่องมือที่ครูกำหนดขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด ทักษะ และเจตคติระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือใช้เป็นเครื่องมือการแสวงหาความรู้ ของผู้เรียน โดยผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อเพื่อให้เกิดความรู้ ฝึกทักษะกระบวนการ และสร้างความรู้สึกรู้จักคิด จนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 6-7) ได้ให้ความหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง เครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์สู่ผู้เรียนและช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความคิด ประสบการณ์ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม แก่ผู้เรียนด้วย ในยุคปัจจุบัน สื่อมีหลายรูปแบบ และมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นที่ครูจะต้องจัดการเรียนการสอน ที่มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนด้วย และต้อง รู้จักการพัฒนาสื่อ เพื่อให้สื่อมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ

อารีย์ ขุนชิต (2545: 27) กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอน มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนในการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลไปถึงตัวหลักสูตรว่าดีเหมาะสมเพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546: 16) ได้ให้ความหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยแยกเป็นสื่อสำหรับครูใช้ เรียกว่า สื่อการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 8) ได้ให้ความหมายของการใช้สื่อการเรียนการสอนว่า หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้การสอนดำเนินไปได้ราบรื่นและสะดวกคล่องตัวแก่ผู้เรียน การเตรียมสื่อการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าอะไรคืออะไรเป็นสื่อช่วยสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

กิดานันท์ มลิทอง (2543) สรุปว่า สื่อการสอนสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ดังต่อไปนี้

สื่อกับผู้เรียน

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ย่างยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย
5. ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น
6. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

สื่อกับผู้สอน

1. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย
2. สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

3. เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามสื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้สอนได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้น ก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ผู้สอนจึงควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อการสอนข้อดีและข้อจำกัดอันเกี่ยวข้องกับตัวสื่อและการใช้สื่อแต่ละอย่าง ตลอดจนการผลิตและใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้

หลักการเลือกสื่อการสอน

การเลือกสื่อการสอนเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยในการเลือกสื่อ ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนให้แน่นอนเสียก่อน เพื่อใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้้นำในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีหลักการอื่นๆ เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
5. เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

หลักในการใช้สื่อ

ในการพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนแต่ละครั้งควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสื่อการสอนแต่ละชนิด ดังนี้

1. ความเหมาะสม สื่อที่จะใช้นั้นเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอนหรือไม่
2. ความถูกต้อง สื่อที่จะใช้ช่วยให้นักเรียนได้ข้อสรุปที่ถูกต้องหรือไม่
3. ความเข้าใจ สื่อที่จะใช้นั้นควรช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน
4. ประสบการณ์ที่ได้รับ สื่อที่ใช้นั้นช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่นักเรียน
5. เหมาะสมกับวัย ระดับความยากง่ายของเนื้อหาที่บรรจุอยู่ในสื่อชนิดนั้น ๆ เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียนหรือไม่
6. เทียบตรงในเนื้อหา สื่อนั้นช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ถูกต้องหรือไม่

7. ใช้การได้ดี สื่อที่นำมาใช้ควรทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ดี
8. คำนึงค่ากับราคา ผลที่ได้จะคุ้มค่ากับเวลา เงิน และการจัดเตรียมสื่อชิ้นนั้นหรือไม่
9. ตรงกับความต้องการ สื่อชิ้นนั้นช่วยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการหรือไม่
10. ช่วยเวลาความสนใจ สื่อชิ้นนั้นช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในช่วงเวลานานพอสมควรหรือไม่

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 138) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอนมีมากมาย และได้มีการจัดแบ่งเป็นประเภทต่างๆ เช่น สื่อประเภทอุปกรณ์ หรือเครื่องมือ สื่อประเภทวัสดุ สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ แบ่งเป็น 5 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ทุกชนิด
2. สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่างๆ
3. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ
4. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ
5. สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน

การจะเลือกใช้สื่อประเภทใด ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน และ จุดประสงค์ของการใช้สื่อ บางกรณีก็ใช้สื่อที่มีอยู่แล้ว บางกรณีจะต้องจัดทำ หรือสร้างสื่อชิ้นใหม่ เพื่อความเหมาะสมแต่ละสภาพการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 139) กล่าวถึง การสร้าง และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้คำแนะนำแนวทางการสร้างและพัฒนาสื่อ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยศึกษาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. ศึกษาผู้เรียน พิจารณาวัย ระดับชั้น ประสบการณ์ความรู้ต่างๆ
3. ศึกษาธรรมชาติของเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
4. พิจารณาประโยชน์ และความคุ้มค่าของสื่อการเรียนการสอนที่จะจัดทำ
5. หาประสิทธิภาพของสื่อ ปรับปรุง และพัฒนาสื่อที่จัดทำ

สรุปได้ว่า การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำวัสดุอุปกรณ์ และนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยการใช้เทคโนโลยี โสตทัศนอุปกรณ์ สิ่งพิมพ์ หรือ สิ่งธรรมชาติรอบตัว

4.2.5 การวัดประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 310) ได้ให้ความหมายของคำว่า วัดผล และประเมินผล ไว้ดังนี้ การวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการของการกำหนดจำนวนปริมาณ ของข้อมูลที่รวบรวมได้ การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล หรือข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามจุดประสงค์ของวิชา หรือจุดประสงค์ของบทเรียนแต่ละบท

วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2541: 50) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง การทำให้ทราบว่าเกิดการเรียนรู้ตามที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ทราบว่าเกิดการเรียนรู้ตามที่พึงประสงค์หรือไม่ การประเมินผลจึงเป็นการหาประสิทธิผลของการเรียน การสอนว่ามีจุดใดที่ต้องปรับปรุง หรือผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนสามารถเรียนเรื่องอื่นต่อไปได้มากน้อยเพียงใด ผลการประเมินจึงสามารถนำมาอธิบายประสิทธิผลของการเรียนการสอนในภาพรวม และบ่งชี้ว่าควรปรับปรุงในจุดใดบ้าง การจัดการเรียนการสอนจึงจะเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 1) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ หรือจำนวนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ เครื่องมือ อย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผล จากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์ หรือข้อมูล การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินใจ หรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

สมศักดิ์ สีนุจรเวชญ์ (2542: 59) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ต้องประเมินตามผลการเรียนรู้และจะต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนและต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน

สุมาลี จันทรชลอ (2542: 7) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการ เพื่อให้ได้จำนวนตัวเลข ซึ่งมีความหมายแทนปริมาณหรือขนาด หรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม สังเคราะห์ และตีความข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ โดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การระดมสมอง หรือการทำโครงการ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ประเมิน กระบวนการประเมิน มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนน และการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ครูรวบรวมในห้องเรียน

กิ่งแก้ว เขียมแฉล้ม (2542: 33) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น หลักสูตรการสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด

นอกจากนั้น การวัดผลการศึกษาก็จะช่วยชี้ให้ข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 185) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการที่จะทราบว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ควรจะมีการปรับปรุงในเรื่องใด การวัดแตกต่างจากการประเมินในแง่ที่ว่า การวัดเป็นกระบวนการที่จะกำหนดจำนวน ตัวเลข ที่ได้จากการวัดนั้น ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าในสิ่งที่วัดได้ รวมทั้งข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงานและการทดสอบ การวัดผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาใน 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ปฏิบัติ และเจตคติ เทคนิคการวัดแตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่เรียน เทคนิคที่นิยมได้แก่ การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการทดสอบ ส่วนเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดผล ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบจัดอันดับ คุณภาพของงาน แบบทดสอบซึ่งมีทั้งแบบอัตนัย และแบบปรนัย มีประสิทธิภาพ ยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนกและต้องเชื่อมั่นได้ สิ่งสำคัญในการประเมินก็คือ การให้คะแนนเป็นเกรด โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 5 เกรด คือ A B C D และ F ซึ่งมีเทคนิคการให้เกรดแตกต่างกันไป เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติและให้ความยุติธรรมกับผู้เรียน

ชุมพล ศรีทองกุล (2544: 5) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง กลไก สำคัญในการประเมินผลความสามารถและทักษะของผู้เรียน ข้อควรคำนึงคือ การพัฒนาศักยภาพของ ครูด้านการวัดผลและประเมินผลโดยอาจใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสมกับลักษณะของตัวบ่งชี้ ที่จะวัด เช่น ถ้าวัดเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ก็อาจจะใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือหลักและใช้เครื่องมืออื่น ๆ ประกอบ เช่น การพิจารณาผลงานของผู้เรียน การตั้งคำถามในห้องเรียน การสังเกตพฤติกรรม ถ้าวัดความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ เป็นหลัก โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน หรือใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาในการวัด ที่สำคัญคือผลจากการประเมินจะต้องสะท้อนให้เห็นความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โดยสรุป คือ เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2545: 5) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง กระบวนการ บ่งชี้ผลผลิตหรือคุณลักษณะที่วัดได้จากเครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 243) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลการเรียนรู้ว่า หมายถึง ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนจะต้องจัดทำอย่างต่อเนื่องทั้งก่อน ระหว่างและหลัง เสร็จสิ้นการเรียนการสอน และจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองต่อเป้าหมายการ เรียนรู้ระดับบุคคล สถานศึกษาและประเทศ รวมทั้งมีความเป็นสากลระดับนานาชาติ การวัดประเมินผลการ เรียนรู้จึงต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ พัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม ผลจาก

การประเมินจะต้องนำไปใช้เป็นสารสนเทศสำหรับติดตาม กำกับ สนับสนุน และพัฒนาการเรียนรู้
พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 8) ได้ให้ความหมายของการวัดประเมินผลว่า หมายถึง การสอนที่
ผ่านมานั้นบรรลุผลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่
มีตอนใดหรือจุดประสงค์ข้อใดบ้างที่ยังไม่บรรลุ ทำให้ผู้สอนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงจุด การวัดผล
ประเมินผลนี้มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอนจึงต้องทำการวัดผลประเมินผลทุกครั้งที่สอน

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 8-9) กล่าวว่า การวัดผลการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
ตลอดเวลา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโอกาสและวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ วัตถุประสงค์ของการวัดผลศึกษามี
ดังนี้

1. วัดเพื่อค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน เป็นการวัดเพื่อดูว่าผู้เรียนบกพร่อง
หรือไม่เข้าใจในเรื่องใด แล้วผู้สอนพยายามอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และมีความเจริญ
งอกงามตามศักยภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษาข้อนี้ นับว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่
สำคัญที่สุด หรือกล่าวได้ว่าเป็นปรัชญาของการวัดผลการศึกษา
2. วัดผลเพื่อวินิจฉัย (Diagnosis) เป็นการวัดผลเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของผู้เรียนที่มี
ปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตาม
จุดมุ่งหมายที่วางไว้ จัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญที่ผู้สอนจะนำไปใช้ในการจัดสอนซ่อม
เสริมได้ถูกต้อง
3. วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง (Placement) เป็นการวัดผลเพื่อจัดอันดับความ
สามารถของผู้เรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่ง ใครควรได้เกรด A, B, C หรือสอบผ่าน-ไม่ผ่าน
4. วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของผู้เรียน (Assessment) เป็นการ
วัดผลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนเอง มิได้เปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่น ว่าพัฒนาขึ้นจาก
เดิมมากน้อยเพียงใด เช่น การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) แบบหลังเรียน (Post-test) หรือการวัดผลในแต่
ละภาคเรียนแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน
5. วัดผลเพื่อพยากรณ์ (Prediction) เป็นการวัดผลเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือ
ทำนายเหตุการณ์ในอนาคต เช่น การแนะแนว ว่าผู้เรียนคนใดควรเรียนสาขาใด อาชีพใด เป็น
แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test) แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา (Intelligence Test) มีลักษณะ
ของการวัดผลเพื่อพยากรณ์
6. วัดผลเพื่อประเมิน (Evaluation) เป็นการวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพ
ของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ หลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเหมาะสมหรือไม่

วาสนา ประवालพฤกษ์; จริยา หาสิตพานิชกุล; และอาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์. (2542: 54) สรุปว่า ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของ กระบวนการและผลงาน ด้านความรู้ ด้านความรู้สึกรู้สึก ซึ่งในการประเมินสามารถประเมินระหว่างเรียน และประเมินสรุปรวม โดยมีขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน
2. พิจารณาขอบเขต เกณฑ์ วิธีการ และสิ่งที่ประเมิน เช่น ประเมินพัฒนาการด้านศิลปะ และดนตรี พัฒนาการทางการแสดงและบุคลิกภาพ ขอบเขตที่จะประเมิน เช่น ด้านความรู้ ทักษะ ความรู้สึกรู้สึกและคุณลักษณะ
3. พิจารณากำหนดองค์ประกอบและผู้ประเมินว่ามีใครบ้างที่เป็นผู้ประเมิน เช่น นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อน ผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และเกณฑ์การประเมิน เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามหรือ แบบประเมิน พฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้องหรือตนเอง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ
5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างทำกิจกรรม ระหว่างการทำงานกลุ่มและโครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เหตุการณ์หรืองานพิเศษ ฯลฯ
6. วิเคราะห์ผลและจัดการข้อมูลการประเมิน โดยนำเสนอรายการ กระบวนการ แฟ้มสะสมงาน การบันทึกข้อมูล ผลการสอบ
7. สรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องของการเรียนรู้และพัฒนา ผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ในกรณีที่เป็นการประเมินสรุปรวม เพื่อพิจารณา ตัดสินผลการเรียน ใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และนำผลการประเมินระหว่างเรียนมาประกอบการ พิจารณาด้วย

สมบุญรณ์ ตันยะ (2545: 19) กล่าวเกี่ยวกับการประเมินทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. ช่วยชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายของการดำเนินงานนั้น เหมาะสมและเป็นไปได้เพียงใด
2. ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
3. ช่วยกระตุ้นให้มีการเร่งรัด ปรับปรุง และดำเนินงาน
4. ช่วยให้เห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้น ซึ่งเป็นหลักในการปรับปรุงการดำเนินงาน
5. ช่วยควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพซึ่งเป็นการลดความสูญเสีย เปล่าในการใช้ทรัพยากร
6. ช่วยให้ข้อเสนอเทศ (Information) แก่ผู้บริหารในการดำเนินงาน

7. เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินงานครั้งต่อไป

หลักการวัดและประเมินผล

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 16-17) สรุปว่า การวัดที่ดีควรรยึดหลักการวัดผลดังนี้

1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน กล่าวคือ การวัดผลจะเป็นสิ่งที่ตรวจสอบผลจากการสอนของผู้สอนว่า ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายการสอนมากน้อยเพียงใด

2. เลือกใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสม ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพดี เพื่อให้ผลการวัดถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้มากที่สุด นอกจากนี้ ต้องพยายามใช้เครื่องมือวัดหลายๆ อย่าง เพื่อช่วยให้การวัดถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด เมื่อจะใช้เครื่องมือชนิดใด ต้องระวังความบกพร่องของเครื่องมือหรือวิธีการวัดของผู้สอน และต้องมีความสนใจหรือฝึกทักษะในการวัดอยู่เสมอ

4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง เมื่อได้ผลการวัดออกมาแล้ว เช่น คะแนนที่เกิดจากการสอบ ผู้สอนต้องนำไปประเมินจึงจะช่วยให้การวัดผลและประเมินผลมีความหมาย และในการประเมินผลนั้นเกณฑ์ที่ใช้เป็นสิ่งสำคัญ ต้องแปลผลให้ถูกต้องสมเหตุสมผลและมีความยุติธรรม การวัดผลประเมินผลจึงเกิดประโยชน์ได้เต็มที่

5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า จุดประสงค์สำคัญของวัดคือ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน นั่นคือ ต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่า เด่น-ด้อย ในเรื่องใด และหาทางปรับปรุงแก้ไขแต่ละคนให้ดีขึ้น พร้อมทั้งหาวิธีปรับปรุงการสอนของผู้สอนให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วาสนา ประवालพุกษ์; จริญญา หาสิตพานิชกุล; และอาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์ (2542: 56-57) กล่าวถึง ระบบการประเมินผลการเรียนรู้มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การประเมินพัฒนาการ มีเป้าหมายเพื่อพิจารณาผลการเรียนรู้ได้เพิ่มพูนขึ้นในลักษณะใด ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเพียงใด มีจุดเด่น จุดด้อยตรงไหน ควรให้การส่งเสริมเพิ่มเติมอย่างไร

2. การประเมินกระบวนการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงทั้งผู้เรียนและผู้สอน

3. เทคนิควิธีสอน ปรับวิธีดำเนินการ ประเมินพฤติกรรมผู้เรียนทั้งส่วนบุคคลและพฤติกรรม

4. กลุ่มเน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม การพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือร่วมมือกัน

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ มีเป้าหมายที่จะตรวจสอบผลผลิตของการศึกษาโดยส่วนรวม ตรวจสอบผลงาน ผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้รางวัลหรือเกียรติบัตร คำยกย่อง ชมเชย การแสดงถึง

การเป็นผู้ผ่านการยอมรับและมาตรฐานของการศึกษา

6. การประเมินการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายที่ถือว่า เป็นการศึกษาตลอดชีวิตของเอกัตถบุคคล ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความเข้าใจ ความถนัด โดยศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ รวมทั้งบุคคลสภาพแวดล้อม เช่น การเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและสืบสารให้ยั่งยืน ตลอดจนเชื่อมโยงสู่สากล การประเมินจึงมีเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องพิจารณาตามความพอใจของตนเองเป็นสำคัญ และสามารถประเมินได้จากการบันทึกเรื่องราว การรวบรวมสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ จัดหมวดหมู่ จัดระบบไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolios) จัดแสดงผลงานการรวบรวมความรู้ของตนเองเป็น นิทรรศการ หรือพินิจภัณฑ์ส่วนบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 173) สรุปว่า การสอนกับการวัดและประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ต้นจนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินผลควบคู่ไปด้วยเสมอ เพียงแต่วิธีการวัดและการประเมิน อาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามยุคสมัย การประเมินเป็นส่วนที่สำคัญและจำเป็นของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความหมายมากกว่าการให้เป็นเกรด หรือคะแนนรวม แต่เป็นการหาคำตอบที่สร้างสรรค์ในทางบวกและให้ข้อมูลย้อนกลับ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใด ผลจากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ ที่มีผลต่อโรงเรียนในเชิงบริหารและการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม การประเมินที่ดีส่วนหนึ่งต้องเป็นเสมือน เครื่องช่วยให้นักเรียน และอีกส่วนหนึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือในการวัดและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนตลอดหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักการสำคัญในการประเมินผลที่พึงพิจารณา คือ การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอน และความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลายไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอน เป็นการให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้จักตนเองและมองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยเน้นความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ตรวจสอบและทบทวนซึ่งกันและกัน เน้นที่การวัดกระบวนการ เท่าๆ กับการวัดผลผลิต ของกระบวนการ เน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณา ไตร่ตรอง รวมทั้งการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการตรวจสอบ ผลการเรียนรู้ และ พัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอน ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ หรือไม่เพียงไร โดยมี จุดประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียน ดังนั้น การวัดและประเมินผล

การเรียนรู้ จึงมีความสำคัญ คือ เป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับนำไปพัฒนาการเรียนและการสอน ให้มีประสิทธิภาพ เป็นการชี้้นำการเรียนการสอนที่จะดำเนินการต่อไปว่าควรจะเป็นไปแนวทางใด มีเป้าหมายของการเรียนการสอนต่อไปอย่างไร และเป็นข้อมูลบ่งบอกประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษา

การวัดผลประเมินผลทางภาษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2539: 10-11) กล่าวถึง กระบวนการวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษนั้น เน้นการวัดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และการใช้ภาษาเพื่อสื่อความได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับสถานการณ์ วัดทั้งความสามารถในการสื่อสารและความรู้ทางภาษา ผลของการวัด และการประเมินจะนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ระดับเตรียมความพร้อมวัดและประเมินผลโดยเน้นการสื่อสารด้วยการฟัง และพูด ระดับอ่านออกเขียนได้ วัดและประเมินผลจากความสามารถในการใช้ภาษา ในด้านความเข้าใจ การฟัง พูด อ่าน เขียน และการสะกดคำ ส่วนระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น วัดความสามารถในการใช้ภาษาโดยประเมินให้ครบถ้วนทั้ง 3 ลักษณะคือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียนและประเมินผลภายหลังเรียน ประเมินทั้งภาคปฏิบัติ ภาคความรู้ และเจตคติ โดยเครื่องมือวัด และการประเมินผลที่หลากหลาย มีการวัดระดับมาตรฐานขั้นพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน โดยการทดสอบความรู้ความสามารถ (Proficiency Test) สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540: 127-128) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล การเรียนภาษา ควรคำนึงถึงการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ซึ่งต้องใช้วิธีการวัดหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทั้งจุดมุ่งหมายทางด้านเนื้อหา เจตคติ และทักษะ ครูควรวัดผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ผลการวัดที่เชื่อถือได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 47) สรุปว่า การวัดผลประเมินผลภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วัดได้จากการที่นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารคือ การใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ สามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านหรือฟัง ตลอดจนสามารถพูดหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การประเมินผลตามวิธีการสอนเพื่อการสื่อสารจะเน้นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่าการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน เพราะการวัดผลประเมินผลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

นงเยาว์ นามคำ (2542: 26) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลเพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ควรถูกต้องตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมทั้งการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังเรียน ทั้งภาคปฏิบัติ ความรู้ และเจตคติ ด้วยเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย

มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกๆ คาบเรียนที่สอน โดยให้โอกาสผู้เรียนได้ตรวจสอบตนเองและประเมินตนเอง ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล บางกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถร่วมกันตรวจสอบคำตอบกับเพื่ออภิปรายปรึกษา เพื่อให้ได้คำตอบร่วมกัน นักเรียนอาจใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครู

รัชนี ใฝ่ฟ้า (2546: 27) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษเป็นการประเมินผลจากการเรียนภาษาอังกฤษทำได้หลายวิธีตามความจำเป็น ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ทางการเรียนทั้งของครูและนักเรียนว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ การสอนของครูได้ผลเพียงใด และนักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดีหรือไม่

นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: 14-20) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เป็นระยะๆ เพื่อการแก้ไขและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และเป็นไปตามข้อกำหนดในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 246-255) สรุปว่า การกำหนดจุดประสงค์ในการประเมินในการออกแบบการประเมินทักษะทางภาษาดังกล่าว ผู้สอนต้องกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมินให้ชัดเจนตามสมรรถภาพในการสื่อสาร โดยอาจแยกเป็นประเด็นตามจุดประสงค์ในการประเมิน ดังนี้

1. ประเมินเนื้อหาทางภาษาหรือการใช้ภาษา

1.1 ถ้าต้องการประเมินเนื้อหาบ่อยๆ ที่เป็นองค์ประกอบของประโยค จะมุ่งวัดที่ไวยากรณ์ คำศัพท์ การออกเสียง

1.2 ถ้าต้องการประเมินวิธีการที่นักเรียนนำเอาองค์ประกอบเหล่านี้มารวมกันในขณะที่ใช้ภาษาต้องประเมินการใช้ภาษา

2. ประเมินสมรรถภาพทางภาษา

2.1 ถ้าต้องการประเมินการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคลตามสถานภาพทางสังคม จำเป็นต้องประเมินสมรรถภาพทางการเรียบเรียงถ้อยคำ

2.2 ถ้าต้องการประเมินวิธีการหาข้อมูล การแก้ปัญหาในการพูด จำเป็นต้องประเมินสมรรถภาพทางยุทธศาสตร์การสื่อสาร

3. ประเมินการเรียนรู้ภาษา

3.1 ความสามารถในการใช้พจนานุกรม

3.2 ความสามารถในการหาความหมายของคำที่ไม่รู้จัก

3.3 รู้จักใช้ภาษาในการแสวงหาคำตอบ

4. ประเมินทักษะการเรียนรู้ทั่วไป

- 4.1 การทำงานร่วมกันในกลุ่ม
- 4.2 การรู้จักตนเอง รู้อะไร และยังจำเป็นต้องเรียนรู้อะไร
- 4.3 ยุทธศาสตร์ในการหาข้อมูลที่ไม่รู้
- 4.4 การปฏิบัติตามคำสั่งในการทดสอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 245) กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลทางภาษาว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร ครูผู้สอนเป็นผู้ที่เสาะแสวงหาวิธีสอนและเทคนิคการสอนภายในชั้นเรียนให้เกิดความรู้แบบผสมผสาน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้และทักษะทางภาษา โดยนำความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา ตลอดจนกระบวนการต่างๆ มาผนวกเข้ากับความรู้ที่เกิดขึ้นภายในตนเองและสามารถใช้ภาษาตามสถานการณ์ต่างๆ ได้จริง ส่วนลักษณะภาษาที่นำมาประเมินควรเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารตามสภาพจริง คือเป็นข้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติอยู่ในบริบท ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย การประเมินความสามารถของการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์ และควรวัดให้ครอบคลุม นั่นคือ ต้องประเมินทั้งความรู้ ซึ่งหมายถึง เนื้อหาทางภาษาประกอบด้วย เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ประเมินทั้งความสามารถหรือประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการนำความรู้ไปใช้ การเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสม สอดคล้องกับความคิด และสถานการณ์และประเมินขอบเขตของการใช้ภาษา นั่นคือ สมรรถภาพในการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง ทักษะการรู้จักปรับตนของนักเรียนในสถานการณ์ การสื่อสารสามารถแยกได้เป็น 4 สมรรถภาพย่อย ดังนี้

1. สมรรถภาพทางภาษา (Linguistic Competence) เป็นสิ่งที่บ่งบอกความสามารถในการใช้เนื้อหาทางภาษา ได้แก่การเปล่งเสียง การสร้างคำ การใช้คำศัพท์ และโครงสร้างประโยค
2. สมรรถภาพทางภาษาศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม (Social-Linguistic and Social-cultural Competence) เป็นความสามารถในการรู้จักใช้ภาษาตามวัฒนธรรมทางสังคม รู้จักปรับภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกฎเกณฑ์ทางสังคม ตามบทบาทและสถานการณ์ในการสื่อสาร
3. สมรรถภาพทางการเรียบเรียงถ้อยคำ (Discursive Competence) เป็นความสามารถในการเรียบเรียงลำดับความคิด เชื่อมโยงประโยคเป็นข้อความหลัก ความรอง รายละเอียดตามบริบท ไม่ว่าจะ เป็นข้อความที่สื่อสารด้วยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษร
4. สมรรถภาพทางยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Competence) เป็นความสามารถในการใช้วิธีการทดแทนต่าง ๆ เพื่อดำเนินการสื่อสารให้ต่อเนื่อง เช่นการอธิบายคำด้วยท่าทางหรือด้วยการใช้ประโยคเทียบเคียง

การประเมินผลทางภาษา จึงไม่ได้เป็นลักษณะเส้นตรงแต่เป็นแบบวงจร โดยแต่ละส่วนมีหน้าที่ให้ข้อมูลแก่กันและกัน และควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมาและเพื่อให้เขาได้เกิดความรู้สึกภูมิใจในผลที่เกิดกับตนเอง

แนวทางการทดสอบทางภาษา

การทดสอบทักษะการฟัง แบ่งได้เป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming) เช่น

1.1 ฟังข่าวแล้ว ให้นักเรียนเขียนชื่อบุคคล สถานที่ที่ได้ยินข่าว (เหมาะกับผู้ที่เริ่มเรียน)

1.2 ฟังผู้สอนเล่าเรื่อง หรือ นิทานที่คุ้นเคย นักเรียนตั้งชื่อเรื่อง (อาจใช้ภาษาแม่ของนักเรียนก็ได้)

1.3 ฟังผู้สอนเล่า อธิบาย เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคล หรือเหตุการณ์ ฯลฯ นักเรียนเขียนสิ่งที่ผู้สอนเล่า (ถ้าเป็นผู้เริ่มเรียนอาจให้ตอบโดยใช้ภาษาแม่ของนักเรียนได้)

1.4 ฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ เช่น ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา พยากรณ์อากาศ ฯลฯ นักเรียนบอกว่าเป็นรายการประเภทใด

2. การทดสอบความเข้าใจข้อความ (Oral Comprehension) แบบทดสอบความเข้าใจในการฟังที่เป็นมาตรฐานมักจะมีการทดสอบความเข้าใจข้อความอยู่ด้วย การทดสอบความเข้าใจในการฟังสามารถวัดได้ทั้งที่เป็นหน่วยความหมายย่อยและความเข้าใจสารโดยรวม เช่น

2.1 การทดสอบหน่วย

2.2 การฟังอย่างคร่าวๆ เพื่อจับศัพท์ที่ความหมาย

2.3 การจับใจความสำคัญ โดยการ

1) ฟังเรื่องราวหรือนิทาน สถานที่ บุคคล เหตุการณ์ ฯลฯ แล้วตั้งชื่อเรื่อง

2) ฟังบทความและสรุปใจความ ด้วยการเขียน หรือตอบด้วย True/ False

3) ฟังแถบบันทึกเสียงเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น กีฬา บันทึกลงพยากรณ์อากาศ ฯลฯ แล้วบอกได้ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

4) ฟังบทสนทนาแล้วเลือกภาพที่ตรงกับบทสนทนานั้นๆ

3. การทดสอบการรับข้อมูล เช่น

3.1 ให้ฟังข้อความแล้วให้กรอกข้อมูล หรือทำเครื่องหมายแสดงเส้นทาง จุดหมายปลายทางลงในตารางหรือแผนที่

3.2 สมมุติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์ แล้วสรุปข้อความจากที่ได้ยิน

3.3 ให้ให้ผู้เรียนฟังเฉพาะข้อความที่ต้องการ และจดบันทึกไว้

4. การทดสอบการถ่ายทอดคำพูดหรือเรื่องราว (Transfer the oral messages)

ใช้วัดในระดับที่ค่อนข้างสูง เป็นการถ่ายทอดความสามารถของ 2 ทักษะที่ปรากฏในชีวิตจริง คือ ทักษะการรับสารและถ่ายทอดออกเป็นทักษะการส่งสาร เช่น สมมุติให้นักเรียนได้รับโทรศัพท์ ผากข้อความแล้วให้จดบันทึกไว้ หรือให้นำไปส่งข่าวต่อด้วยการพูดก็ได้ ซึ่งถ้าวัดเฉพาะทักษะการรับสาร ก็อาจให้ถ่ายทอดเป็นภาษาแม่ได้ รูปแบบนี้สามารถนำไปใช้กับนักเรียนระดับสูงได้ หรือผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนไปเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนนภายหลัง

5. การเขียนตามคำบอก (Dictation)

แบบทดสอบการเขียนตามคำบอก สามารถทำนายความชำนาญทางภาษาที่มีอยู่ได้ และผู้สอนสามารถทราบถึงปัญหาของนักเรียนในด้านโครงสร้าง การทดสอบการฟังนั้น อาจจะทำได้ในลักษณะของทักษะสัมพันธ์ระหว่างฟัง - เขียน หรือ ฟัง - พูด เป็นการทดสอบความสามารถ 2 ทักษะ การรับสารและถ่ายทอดออกเป็นทักษะการส่งสาร ฯลฯ

การทดสอบทักษะการพูด แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การพูดที่มีการควบคุม สามารถทดสอบได้โดย

1.1 การให้ตัวนะที่สามารถมองเห็นได้ แต่นักเรียนควรมีความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ใช้เสียก่อนการให้ตัวนะที่เป็นคำพูด อาจใช้ภาษาแม่ หรือภาษาที่เรียน หรือบางครั้งอาจเขียนก็ได้

1.2 การสอบพูดปากเปล่าด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze)

1.3 การเล่าเรื่อง (Narrative Task) เล่าเรื่องให้ฟังแล้วให้ไปเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้

1.4 ให้พูดตามสถานการณ์สมมุติโดยใช้ภาษาตามหน้าที่ (Function) ที่เหมาะสม

2. การพูดโดยอิสระในสถานการณ์การสื่อสารอย่างแท้จริง เช่น

2.1 ให้บรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจให้คำสั่งเป็นภาษาแม่

2.2 ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ

2.3 ให้พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ควรหลายๆ หัวข้อ

2.4 ให้บรรยายสิ่งของ บุคคล ฯลฯ

2.5 ให้พูดเพื่อสนับสนุนความคิดของตนเอง ได้แย้ง ปฏิเสธ พูดหักล้างข้อโต้แย้ง

2.6 สนทนาและสัมภาษณ์ เนื้อหาในการสัมภาษณ์ ควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับ

ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน แบบสัมภาษณ์ที่เป็นนามธรรม ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นการให้เหตุผลในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจให้อ่านบทความที่เตรียมไว้ล่วงหน้า การสนทนาจะเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน

2.7 ให้พูดนำเสนอข้อมูลจากข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น บทความ ภาพ วิดีทัศน์ ฯลฯ

2.8 ให้พูดสรุปจากเอกสาร

2.9 ให้พูดเชิงวิเคราะห์โดยนำเสนอหน้าชั้น

การทดสอบทักษะการอ่าน แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง การทดสอบการอ่านออกเสียงในภาษาที่สอง จะกระทำได้ดีก็ต่อเมื่อนักเรียนสามารถพูดภาษาที่สองได้แล้ว

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการทดลองการรับข้อมูล จากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศโฆษณา ตารางเวลารถไฟ จดหมาย ฯลฯ กิจกรรมในการทดสอบทักษะอ่านจำแนกได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เข้าสอบได้อ่านข้อความที่มีความยาวตามความเหมาะสมที่เป็นงานเขียนประเภทต่างๆ เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์และวารสารรายงานต่างๆ ข่าวสภาพดินฟ้าอากาศ คำอธิบาย วิธีการจากแผ่นพับ คำบรรยาย สถานที่ ประเพณี บุคคล บทความจากหนังสือวิชาการ จดหมาย ภาพชุด พร้อมคำบรรยายภาพ หรือภาพเหตุการณ์ พร้อมกับคำบรรยาย กราฟ ตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ

2.2 กิจกรรมที่เป็นตัวสนองผู้เข้าสอบจะต้องใช้ความสามารถด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ศัพท์ สำนวน และไวยากรณ์ ประกอบกับความสามารถรวมที่ได้จากโครงสร้างความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มากับการใช้ภาษา กลวิธีในการหาความหมายจากการใช้บริบททางภาษา และอภิปัญญาที่เอื้อต่อความสามารถทางภาษา มาใช้ร่วมกับการสามารถคาดเดาเกี่ยวกับความหมายของสารที่ได้รับด้วยการเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่ให้โยงลูกศร ลากเส้น วาดภาพ ชีตเส้นใต้ จับคู่ เรียงลำดับข้อความใหม่ หรือเติมคำหรือข้อความให้ถูกต้องและเหมาะสม ได้ใจความ ฯลฯ

การทดสอบทักษะการเขียน แบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การเขียนเรียงความโดยมีตัวแนะให้ เช่น ให้ดูภาพแล้วเขียนบรรยาย ให้ตารางชื่อบุคคล และลักษณะ แล้วให้เขียนบรรยายลักษณะของแต่ละบุคคล ให้คำหรือกลุ่มคำ แล้วเขียนเล่าเรื่องให้สถานการณ์กำหนดขอบเขตให้เขียน ให้ฟังข้อความจากแถบบันทึกเสียง แล้วเขียนสรุปความ การให้ตัวแนะโดยการพูด อาจเกี่ยวข้องกับทักษะการฟังด้วย ดังนั้น การให้คะแนนควรคำนึงด้วยว่า ทักษะทั้งสองชนิดเกี่ยวข้องกัน ถ้าต้องการเน้นที่ทักษะการเขียน การให้ตัวแนะด้วยการพูด จะต้องให้เข้าใจง่าย

2. การเขียนอย่างอิสระ วิธีนี้ผู้เขียนจะแสดงความสามารถในการลำดับความคิด การใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม ตลอดจนการแบ่งข้อความออกเป็นตอนๆ การเลือกหัวข้อสำหรับการเขียน ควรเป็นหัวข้อที่ให้นักเรียนได้ใช้พยายามแสดงความคิดมากกว่าแสดงเนื้อหา ลักษณะของการเขียนอาจเป็นดังนี้

2.1 การเขียนที่มีพื้นฐานมาจากคำศัพท์ จุดประสงค์หลักของการเขียนแบบนี้เพื่อวัดความเหมาะสมของการใช้คำศัพท์

2.2 การเขียนที่มีพื้นฐานมาจากไวยากรณ์ งานที่ให้เขียนจะเกี่ยวกับโครงสร้างที่ต้องทดสอบ เช่น อาจให้เขียนเกี่ยวกับกิจกรรมระหว่างวันหยุดประจำภาคที่ผ่านมาเป็นเหตุการณ์ในอดีต

2.3 การเขียนข้อความเบื้องต้นๆ การเขียนชนิดนี้เน้นความสามารถในการเขียนข้อความที่รวมเป็นความคิดหลักเพียงความคิดเดียวในแต่ละย่อหน้า

2.4 การเขียนเรียงความที่เกิดขึ้นจากการกระตุ้นความคิด เป็นหัวข้อการเขียนเรียงความที่อาจได้จากเหตุการณ์ทางการเมือง ข้อโต้แย้ง เหตุการณ์ในโรงเรียน หรืออื่นๆ การให้คะแนนอาจเน้นในเรื่องการให้เหตุผล การลำดับความคิด การใช้ถ้อยคำ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ฯลฯ

เกณฑ์ประเมิน (Scoring Rubrics) โดยทั่วไป มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ

1. เกณฑ์ (Criteria) หรือแนวทางต่างๆ ที่นำมาใช้ในการพิจารณา เช่น ความถูกต้อง การใช้ภาษาความคล่องแคล่ว ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

2. คำอธิบาย (Rubrics) ถึงระดับคุณภาพของแต่ละแนวทางหรือเกณฑ์ ว่ามีความสำเร็จอยู่ในระดับใด จึงจะได้ตามเกณฑ์

รูปแบบของเกณฑ์ประเมิน จำแนกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rating Scales)

เป็นแนวทางในการให้คะแนน โดยพิจารณาจากภาพรวมผลงาน โดยนำองค์ประกอบสำคัญที่บ่งบอกถึงผลงานที่คาดหวัง มาจัดทำเป็นรายการ ระบุคำอธิบายที่บรรยายลักษณะของเกณฑ์แต่ละรายการเรียงร้อยต่อกันเป็นภาพรวมที่แสดงถึงคุณภาพให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนในแต่ละระดับ กำหนดเป็นเพียงคะแนนเดียวสำหรับงานที่ปฏิบัตินั้นๆ เหมาะที่จะนำมาใช้ในการประเมินทักษะการเขียนทักษะการพูด เช่น ในการประเมินการใช้ภาษาสำหรับการเขียนตอบแบบไม่จำกัด

องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การสื่อความ ความต่อเนื่อง ความเชื่อมโยงเครื่องหมายวรรคตอน ฯลฯ กล่าวคือ สามารถตรวจสอบความสามารถในการสื่อความ ความต่อเนื่องของแนวคิด ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาได้

2. เกณฑ์ประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rating Scales)

เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน คือแนวทางในการให้คะแนนโดยการพิจารณาจากแต่ละส่วนของงานที่มีลักษณะการตอบที่จำกัด ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางในการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับให้ชัดเจน กล่าวคือ กำหนดการพิจารณาเป็นประเด็นต่างๆ แยกกันในงานชิ้นเดียว ซึ่งครูผู้สอนจะสามารถเปรียบเทียบงานนั้นได้โดยตรงกับเกณฑ์ที่กำหนด

แนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินทางภาษา

แนวทางที่จะนำมาใช้สร้างเกณฑ์ในการใช้พิจารณาคำตอบ ที่แสดงความสามารถทางภาษาของผู้เรียนควรกำหนดให้ครอบคลุมความสามารถที่ต้องการวัด และให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เช่น ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และโครงสร้าง ความสละสลวยของภาษา สื่อความได้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ (คำสั่ง) ใช้ภาษาที่ท้าทายความสามารถ เป็นต้น จากนั้นจึงนำหัวข้อและแนวทางในการพิจารณานั้น มากำหนดเป็นคำอธิบายหรือบรรยายคุณภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ให้คะแนน แนวทาง หรือหัวข้อสำหรับการประเมินทางภาษาควรพิจารณาเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

1. เกณฑ์การปฏิบัติ (Pragmatic Criteria) ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาได้แก่ การปฏิบัติตนของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความสามารถทางภาษา เช่น การวาดภาพตามคำสั่งที่ได้สั่งหรืออ่าน หรืออาจเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความถึงสิ่งที่เค้าควรปฏิบัติ เช่น ใช้ภาษาเขียนลำดับขั้นตอนการทำงานของตนเองได้

2. เกณฑ์ทางภาษา (Cultural Criteria) ควรให้ครอบคลุมทั้ง การใช้คำศัพท์ (Lexicon) รูปแบบประโยค (Syntax) ความถูกต้องในการออกเสียงสำหรับการพูด (Phonology) และการเรียบเรียงคำในประโยค (Morphology)

3. เกณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Criteria) ต้องคำนึงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และแนวปฏิบัติอันเป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกทางภาษา เช่น การตอบรับการขอบคุณ ขอโทษ หรือระดับภาษา เป็นต้น

4. เกณฑ์ด้านยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Criteria) ควรได้พิจารณายุทธศาสตร์ของผู้สอบที่จะทำให้การสื่อสารสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เกิดความเข้าใจกันตามจุดมุ่งหมาย ยุทธศาสตร์ต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ น้ำเสียง ภาษาท่าทาง การใช้ภาษาเทียบเคียง ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สภาวะทางอารมณ์ เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้

การตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ที่ยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย ครูผู้สอนควรได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดตัวบ่งชี้ (Performance Descriptors/ Indicator) สำหรับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/ ภาค (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น) แต่ละข้อ ให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนและได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแล้ว (ที่ได้นำไปกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทางไว้แล้ว)

2. เลือกตัวบ่งชี้ ที่จะใช้เป็นตัวแทนของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/ ภาค (มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น) ซึ่งเป็นความสามารถที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงออก และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

3. ออกแบบภาระงานให้ผู้เรียนได้แสดงถึงความสามารถทางภาษา ตามตัวบ่งชี้ที่ได้เลือกไว้ / ตามเกณฑ์ประเมิน ภาระงานที่ใช้ในการประเมินจะสามารถใช้วัดตัวบ่งชี้หลายๆตัว ในหลายๆมาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น การออกแบบภาระงานนั้นจะต้องครอบคลุมทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ บริบท งานที่ต้องทำ (การใช้ภาษา) และบทบาทของผู้เรียน ในการประเมินทางภาษา องค์ประกอบทั้งสาม จะถูกกำหนดเป็น situation และ task

4. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกใช้เกณฑ์ประเมินแบบแยกส่วนหรือเกณฑ์ประเมินรวมก็ได้ ซึ่งเกณฑ์แต่ละตัวก็คือ ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแต่ละข้อที่ได้เลือกไว้ และผลการประเมินก็จะสามารถใช้ตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนนั่นเอง

5. ตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้องและความเหมาะสมของภาระงานกับเกณฑ์การประเมิน ปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการทดสอบจริง

โดยสรุปแล้ว การวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดและประเมินผลจากความเข้าใจในการใช้ภาษาของนักเรียนด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน มีการประเมินครบ 3 ลักษณะคือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินผลภายหลังเรียน ประเมินทั้งภาคปฏิบัติ ภาคความรู้ และเจตคติ โดยเครื่องมือวัด และการประเมินผลที่หลากหลาย

5. วรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ

ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยมากำหนดเป็นตัวแปร อายุ ชั้นยศและสังกัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 อายุ

ต้องตา ศิลอุดม, ร้อยเอกหญิง (2548: 61) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษในสถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด พบว่า เพศ มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อปัจจัยด้านหลักสูตรและผู้สอนแตกต่างกัน อายุ มีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร ผู้สอน และสถานที่ สถานภาพ มีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร สถานที่ และความสะดวกในการเดินทาง ระดับการศึกษามีผลต่อทัศนคติที่มีต่อปัจจัยด้านผู้สอนแตกต่างกัน

วีระชัย พลับไธ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องระบบการปรับย้ายแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารการเงินของกองทัพบก: ศึกษากรณีการเงินทหารบก ผลการศึกษา พบว่า กองทัพบกมีการพัฒนาระบบการพิจารณาบุคลากรให้เลื่อนครองยศและครองตำแหน่งสูงขึ้นมาตลอด โดยยึดหลักความรู้ความสามารถ ความอาวุโส ประสบการณ์และความเหมาะสมเป็นเกณฑ์ ในที่นี้กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ

กับระบบการปรับย้ายแต่งตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งระดับการให้ความสำคัญในปัจจุบันที่มีผลต่อระบบการปรับย้ายแต่งตั้งระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในระบบการปรับย้ายแต่งตั้ง และระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความเหมาะสมของระบบการปรับย้ายแต่งตั้ง ด้านประสิทธิภาพในการให้คะแนนในแต่ละหัวข้อและด้านความยุติธรรมของระบบการปรับย้ายแต่งตั้ง ในส่วนของการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นายทหารสัญญาบัตรที่มีเพศ อายุ และระดับชั้นยศต่างกัน ให้ความสำคัญต่อระบบการปรับย้ายแต่งตั้งแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนที่เหลือ คือ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลารับราชการต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในการให้ความสำคัญต่อระบบการปรับย้ายแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารการเงินของกองทัพบก

5.2 ชั้นยศ

นิวัติชัย ถนอมธรรม (2543) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก สำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3: กรณีศึกษาหน่วยในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก สำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน ชั้นยศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่มีตอนนโยบายทั่วไป 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการพัฒนาเพื่อความทันสมัย ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้านผู้เข้ารับการศึกษ และด้านอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยทหารประจำการในค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช 116 คน ทหารประจำการในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ 158 คน และทหารประจำการในค่ายสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ 86 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. ทหารประจำการที่มีสถานที่ทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา คือ ค่ายสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ และค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ 2. ทหารประจำการที่มีชั้นยศต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 นายทหารชั้นสัญญาบัตรมีการปฏิบัติมากกว่านายทหารชั้นประทวน

พันตำรวจโท เลอพงษ์ เรืองวานิช (2544) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน คือสภาพแวดล้อมการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพและความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ความยุติธรรมในหน่วยงาน

สวัสดิการในการทำงาน ความพึงพอใจต่องานและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตามตัวแปรในประเภทของการปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ผู้วิจัยทำการศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จำนวน 50 คน ผลการศึกษาสรุปว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานด้านสายตรวจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้านจะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในงานและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ความก้าวหน้าในอาชีพและความมั่นคง ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีการปฏิบัติงานและระดับชั้นยศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานสายตรวจต่างกันและเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานสายตรวจไม่ต่างกัน

5.3 สังกัด

ศจีมาศ พรหมเวช (2544) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล

สังกัดกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วยวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ผลการศึกษการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงกลาโหมแต่ละแห่ง พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรด้านการนิเทศและด้านระบบการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กิตติเชษฐี ธนาพรชัยพงษ์, นาวาตรี (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรกองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบด้านอายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ระดับรายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ ส่วนราชการที่สังกัดที่แตกต่างกันให้ผลในการรับรู้ต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกันและในด้านความคิดเห็น องค์ประกอบด้าน อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ระดับรายได้ ระยะเวลา

ในการปฏิบัติราชการ ประเภทของนายทหารสัญญาบัตร และส่วนราชการที่สังกัด ที่แตกต่างกันให้ผลความคิดเห็นต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่า อายุ ชั้นยศและสังกัดเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ การรับรู้ และความคิดเห็น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นตัวแปรอิสระในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

ระเบียบ สิทธิชัย (2542) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา นาน พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านการดำเนินการสอน ครูสอนตามกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในคู่มือการจัดกิจกรรม ในแต่ละคาบมีการสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน สื่อการสอนที่ใช้ในแต่ละคาบเวลาเรียนครูกำหนดขึ้นเองให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ประเภทของสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนใช้ของจริง ของจำลองและรูปภาพ ในด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนมีวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนการสอน และปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้วัดผลส่วนมากครูผู้สอนจัดทำขึ้นเองและซื้อจากสำนักพิมพ์เอกชน ชนิดเครื่องมือที่ใช้ มีแบบฝึกหัด แบบทดสอบและแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ดวงพร หนูพงษ์ (2545) ได้ศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการสอนอ่าน สอนเขียน ครูขาดจิตวิทยาในการสอนภาษาต่างประเทศ ครูขาดเทคนิคในการสร้างคำถาม การสอนภาษาแบบสื่อความหมาย ครูขาดความรู้ความสามารถในการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนภาษา ครูขาดเทคนิคในการสร้างความสนใจผู้เรียน ครูขาดความรู้และทักษะการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการภาษา ครูขาดความรู้ความสามารถทางการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ครูขาดความรู้ความสามารถในการสอนแบบเน้นประสบการณ์ทางภาษา การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัญหาการสอนเพลง-เกม การสอนฟัง-พูด การสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมทางภาษา การสอนแบบเน้นเนื้อหา การสอนคำศัพท์ การสอนการออกเสียง การสอนไวยากรณ์และโครงสร้าง ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือ การขาดความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมตะวันตก และปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การขาดความรู้ความสามารถทางการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และด้านหลักสูตรและแบบเรียนที่มีปัญหาปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรไม่ทันสมัย เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไป ไม่เรียงลำดับตาม

ความยาก-ง่าย ขาดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ขาดการศึกษาในรายละเอียดของหลักสูตร ขาดโอกาสในการเลือกใช้นักเรียนแบบเรียนภาษาอังกฤษ หนังสือแบบเรียนมีการฝึกไม่ครบทุกทักษะ ปัญหาในระดับมาก ได้แก่ แนวทางการจัดกิจกรรมในหลักสูตรบางเรื่องปฏิบัติไม่ได้ เนื้อหาไม่เหมาะกับท้องถิ่นและสภาพสังคม ขาดเอกสารหลักสูตรเพื่อทำการศึกษา ขาดผู้เชี่ยวชาญชี้แนะด้านหลักสูตร นอกจากนี้ ด้านการวัดผลประเมินผลที่มีปัญหาปานกลาง ได้แก่ การขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การสื่อสาร คำศัพท์ ด้านไวยากรณ์โครงสร้างปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การขาดความรู้ ความเข้าใจประเภทและลักษณะที่ดีของแบบทดสอบทางภาษา การขาดความรู้ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบด้านการฟัง-พูด และทางด้านปัจจัยสนับสนุนการสอนที่เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ จำนวนเวลาเรียนไม่เหมาะสม และจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีมากเกินไป ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สื่อการสอนไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการผลิตหรือจัดหาสื่อมีน้อย และปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การขาดครูที่เป็นเจ้าของภาษา ขาดงบประมาณในการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนาและการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงการที่โรงเรียนอยู่ห่างไกลแหล่งข้อมูลทางภาษา

ทัศนัย ไชยโกษี (2547: 12) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษาวิชาช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ พบว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านตัวครู ด้านการสอน ด้านผู้เรียน ด้านการใช้สื่อ ด้านการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผลที่ต้องสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ

เฟื่องฟ้า เรืองเวช (2547) ได้ศึกษาเพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษาใน 5 ด้าน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) การวัดและประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าคุณลักษณะ ความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัด เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุง เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี 2) หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่วัด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล 3) กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการจัดกิจกรรมระหว่าง การวัดและการประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงาน เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม ประเมินผลด้วยความยุติธรรม และใช้ผลของการวัดให้คุ้มค่า 4) เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ประเมินผู้เรียน มีหลากหลายรูปแบบ ผู้ทำการวัดต้องวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ใดควรใช้เครื่องมือชนิดใด

5) วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการเรียนรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้สอนต้องศึกษาและดัดแปลงใช้ให้สัมพันธ์กับธรรมชาติและสภาพผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน 6) สภาพของการวัดและการประเมินผล พบปัญหาครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและการประเมินผล ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกระบวนการ ครูมีภาระงานมาก นอกเหนือจากการสอนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด และผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในการวัดและประเมินผล นักเรียนต้องมีความพร้อมในเรื่องที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า ความสำเร็จ สำหรับใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนต่อไป

วัลลภา บุญอนันตบุตร (2547) ซึ่งศึกษาการใช้ยุทธวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ ภาษาอังกฤษจากบริบท และความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระฤทธิยคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน ยุทธวิธีที่ใช้แบ่งเป็น 1) การวิเคราะห์โครงสร้างคำได้แก่ 1.1) การเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากอุปสรรค(prefix) 1.2) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากปัจจัย (suffix) 1.3) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากรากศัพท์ (roots) 1.4) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากคำประสม (compound word) 2) การวิเคราะห์บริบทได้แก่ 2.1) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากคำจำกัดความ (definition clue) 2.2) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากการกล่าวซ้ำ (restatement clue) 2.3) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากตัวอย่าง (example clue) 2.4) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากการเปรียบเทียบและการเปรียบเทียบ (comparison or contrast clue) 2.5) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากคำเหมือนและคำตรงข้าม (synonym and antonym clue) 2.6) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากการใช้เหตุผล (cause-effect clue) และ 2.7) การคาดเดาความหมายของคำศัพท์จากการวินิจฉัย (inference clue) สรุปว่า 1) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนยุทธวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษสามารถใช้ยุทธวิธีนี้ได้สูงขึ้น 2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจยุทธวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่าสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน

นภาพร ทองเก่งกล้า (2549) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา โรงเรียนถาวรบุญกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรสงครามใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านกรวัดผล ประเมินผลและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา จำแนกตามเพศ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ครูและนักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษา สรุปได้ว่านักเรียนต้องการให้ครูชาวต่างประเทศควรพูดภาษาไทยได้บ้าง ควรนำเกมและสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาใช้เพื่อฝึกทักษะ ควรจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองของคความสนใจของนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนควรมีความแตกต่างด้านเนื้อหาในแต่ละระดับชั้น และไม่ควรเปลี่ยนครูชาวต่างประเทศบ่อย ครูเห็นว่าครูชาวต่างประเทศควรใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมในแต่ละระดับชั้น และควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน และควรมีการทดสอบทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนของนักเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐาน การสื่อสารในชั้นเรียนควรพูดให้ช้าและชัดเจน ควรมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาและวัฒนธรรมของไทย และผู้ปกครอง เห็นว่า การจ้างครูชาวต่างประเทศคุ้มค่ากับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายโรงเรียน ควรจ้างครูชาวต่างประเทศมาสอนอย่างต่อเนื่อง ในด้านบุคลิกภาพของครูชาวต่างประเทศ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าควรเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย วางตนเหมาะสมและเป็นกันเองกับนักเรียน ด้านวิธีสอน ควรสอดแทรกไวยากรณ์ ควรใช้สื่ออุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น ควรใช้สื่อของจริง ควรพูดช้าและชัดเจน และสอดแทรกกิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ส่วนด้านการวัดผลประเมินผล ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรมีแบบทดสอบสำหรับวัดพื้นฐานนักเรียนก่อนเรียน และควรทดสอบทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนว่าพัฒนาการของนักเรียนดีขึ้นอย่างไร

เพียงแข ภูผายาง (2550) ได้ศึกษาการประเมินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มชั้น ช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ขอนแก่น โดยใช้แบบจำลองชิป (CIPP Model) ผลการวิจัยสรุปตามด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การประเมินด้านบริบท นโยบายการจัดการเรียนการสอน ประสบความสำเร็จในระดับดีมาก สภาพและความต้องการของสังคมพบว่าผู้ปกครองนักเรียนให้ความสนใจและไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน ประสบความสำเร็จในระดับดี 2) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นพบว่า มีข้อเสนอแนะว่า ทางโรงเรียนควรมีเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกครูผู้สอนและนักเรียน ส่วนระดับความพร้อมของอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับความพร้อมของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การบริหารและการบริการ การจัดการเรียนการสอนพบว่า มีความเหมาะสมมาก 3) การประเมินด้านกระบวนการ เกี่ยวกับครูผู้สอน และครูผู้ช่วยสอนมีการเตรียมการจัดการเรียนการสอนในระดับดีมาก กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลและการรายงานผลการเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะให้ครูชาวต่างชาติให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4) การประเมินด้านผลผลิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่

สถานศึกษากำหนด เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวังกับที่เป็นจริงมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

กูเดน-โจนส์ (Gooden-Jones. 1996: 1950A) ได้ศึกษานักเรียนวิทยาลัยชุมชน 10 คน ที่ไม่ค่อยมีทักษะทางภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วม เป็นระยะเวลา 4 เดือน สอนโดยใช้เทคนิคการระดมความคิด ให้ร่วมมือกันในการอ่าน รวมถึงร่วมมือกันฝึกฝนด้านการเขียน พบว่าการฝึกฝนร่วมกันบ่อยๆ ทำให้พัฒนาทักษะทางด้านความคิด การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ทั้งแบบรวมกลุ่มทั้งหมดและแบบจับคู่ พบว่า การใช้วิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมช่วยให้นักเรียนมีทักษะด้านการเขียนดีขึ้น นักเรียน 8 คนผ่านการทดสอบการประเมินด้านการเขียน และสามารถแสดงออกทางด้านความรู้สึกผ่านทักษะด้านการเขียนได้ดีขึ้น

เอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1997: ออนไลน์) ได้ศึกษาหลักสูตรใหม่และกลยุทธ์การสอนสำหรับการสอนการเขียน กลุ่มตัวอย่างเป็นห้องนักเรียนเกรด 1 และ 2 อายุระหว่าง 8 ปี ผู้วิจัยได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในงานเขียนของนักเรียน โดยเน้นการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาการเขียน ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อที่ใช้สอนการเขียนในรูปแบบต่างๆ ช่วยสร้างความหลากหลายให้กับงานเขียนของนักเรียน การใช้สื่อที่เปิดกว้างจะเป็นพื้นฐานให้กับการพัฒนางานเขียนของนักเรียนตลอดปี 2) ครูจะต้องสร้างงานเขียนให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนงานในช่วงเวลาต่างๆ ได้ตลอดวัน 3) ครูต้องเป็นผู้สนับสนุนให้นักเรียนเห็นความสำคัญของงานเขียน รวมทั้งใช้แนวการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในงานเขียน 4) รูปแบบของกระบวนการสอนการเขียนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของครูที่จะต้องปรับกระบวนการสอนการเขียนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง และใช้วิธีการเขียนแบบร่างก่อนจากนั้นแก้ไขปรับปรุง แล้วจึงนำออกเผยแพร่ 5) การเขียนสามารถไปบูรณาการใช้กับวิชาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา 6) การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ สามารถช่วยส่งเสริมการเขียนของนักเรียนได้

พาดิลลาและซุง (Padilla; & Sung: 1998) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนจากทัศนคติและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งได้แก่ การเรียนภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเกาหลีในห้องเรียนปกติของนักเรียนระดับประถมศึกษา 140 คนและระดับมัธยมศึกษา 451 คน ในโรงเรียนรัฐบาล จากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครอง 847 คน พบว่า ทัศนคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศและมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน โดยนักเรียนระดับประถมศึกษามีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพราะมีการรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมช่วยในการเรียนของผู้ปกครองมากกว่า นอกจากนี้ ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยสอนมีความคิดเห็นสอดคล้อง

กันว่ามีความพร้อมในการเตรียมตัวก่อนสอนอยู่ในระดับมาก มีการวางแผนการเรียนรู้และใช้แหล่งทรัพยากรในการสอนภาษา การเตรียมการจัดเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมถึงเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการสอนด้วยเช่นกัน

เวโดโกและเบลมอนท์ (Verdogo; & Belmonte: 2005) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ดิจิทัลสตอรี่ (Digital Stories) เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กชาวสเปนในช่วงอายุ 6 ปีที่เริ่มเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มแรกเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคำแนะนำของครูจากหนังสือคู่มือครู โดยไม่ใช้อินเตอร์เน็ตใน 2 สัปดาห์แรก ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนตามคำแนะนำของครูจากหนังสือคู่มือครู และใช้ดิจิทัลสตอรี่จากอินเตอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า เด็กกลุ่มทดลองมีการพัฒนาการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเข้าใจคำสั่งและโต้ตอบจากเรื่องที่ฟังได้เป็นอย่างดี

จัสติสและคณะ (Justice, Laura M.; et al: 2008) ได้ศึกษาการติดตามผลกระทบต่อนักเรียนตามการทดลองหลักสูตรที่ให้ภาษาเป็นหัวใจสำคัญ ในชั้นเรียนของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษาเจาะจงถึงผลลัพธ์ทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับคำพูด ลักษณะท่าทางและน้ำเสียงของนักเรียน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ความเสี่ยงของหลักสูตรโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และผลกระทบในการแสดงออกของนักเรียนต่อหลักสูตรทางภาษา เปรียบเทียบโดยให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายและใช้เทคนิคการกระตุ้นทางภาษา (เช่น คำถามปลายเปิด, การสร้างชิ้นใหม่, แบบจำลอง) กับอาสาสมัครนักเรียน 100 คน และทำการสอนโดยใช้กล้องวงจรปิดในการดูพฤติกรรมของนักเรียนกับอาสาสมัครนักเรียน 96 คน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มแรกมีพัฒนาการมากขึ้น เช่น สามารถแยกประโยคนามได้ นับจำนวนของตัวเลขที่แตกต่างกันได้

โดยสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ พบว่า มีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลายระดับชั้น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิค วิธีการสอน ด้านการวางแผนการสอน การเตรียมการสอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยมีความสนใจในองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุง ส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาทักษะทางภาษาของกำลังพลในกองทัพให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มประโยชน์มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารนักเรียน จำนวน 115 คน ประจำปีงบประมาณ 2552 ของศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารนักเรียน ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ปีงบประมาณ 2552 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างนายทหารนักเรียน จำนวน 92 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหมเป็นชั้น (Strata) ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง นายทหารนักเรียนศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จำนวน 12 คน นายทหารนักเรียนสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 16 คน นายทหารนักเรียนศูนย์ภาษา กองทัพบก จำนวน 24 คน นายทหารนักเรียนศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ จำนวน 16 คน และนายทหารนักเรียนศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ จำนวน 24 คน ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์ภาษา	นายทหารนักเรียน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	15	12
สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย	20	16
ศูนย์ภาษา กองทัพบก	30	24
ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ	20	16
ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ	30	24
รวม	115	92

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ทัศนคติ และสังกัดของศูนย์ภาษาที่เข้ารับการอบรม มีลักษณะแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหมใน 5 ด้าน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน, การกำหนดเนื้อหา, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้สื่อการสอนและการวัดประเมินผล จำนวน 49 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ

- ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มาก
- ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษารวบรวมความรู้จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบและขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของ จิตติมา จ้อยเจื้อ (2547: 125-131) นภาพร ทองเก่งกล้า (2549: 96-98) และชูศรี สะพรั่ง (2549: 159-164)
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงสำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียนข้อคำถาม
4. ปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
5. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือ นิยามศัพท์ ได้ข้อคำถามที่มีค่า 0.60 – 1 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่
 - 5.1 อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง
เลขานุการคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 5.2 พลตรีหญิง กมลมาศ สอนสมสุข
อาจารย์ ศูนย์ภาษา กองทัพบก
 - 5.3 พันเอก พงศ์นาถ วีรโยธิน
ผู้อำนวยการกองการภาษาต่างประเทศ กรมข่าวทหาร /
ผู้อำนวยการหลักสูตรสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย
 - 5.4 พันเอกหญิง เนตสินี ชลทรัพย์
รองผู้อำนวยการกองการภาษาต่างประเทศ กรมข่าวทหาร /
อาจารย์สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย

5.5 พันเอกหญิง ชกามาศ ศุกระเศรณี

หัวหน้ากองสถิติและทะเบียนประวัติ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการทหาร สังกัด กระทรวงกลาโหม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้ การตั้งจุดประสงค์การสอน เท่ากับ 0.93 การกำหนดเนื้อหา เท่ากับ 0.94 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ 0.92 การใช้สื่อการสอน เท่ากับ 0.92 และการวัดประเมินผล เท่ากับ 0.91

7. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปใช้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ได้แก่ ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือราชการ จากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้นายทหารนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 92 นาย

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.48

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบสอบถามตามที่ได้รับคืนทุกฉบับ คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งได้แบบสอบถาม จำนวน 86 ฉบับ

2. จำแนกข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) เป็นโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

3. แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ จำแนกตามชั้นยศ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) และมากกว่า 2 กลุ่ม จำแนกตามอายุและสังกัด ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean, \bar{X})

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 สมมติฐานข้อ 2 ทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ต่างกัน จำแนกตามชั้นยศ ด้วยการทดสอบหาค่าที (t-test)

3.2 สมมติฐานข้อ 1 และข้อ 3 ทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ต่างกัน จำแนกตามอายุและสังกัด โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's test)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิจัยและการแปลความหมาย ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (t-distribution)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม (F-distribution)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

การนำเสนอผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนายทหารนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหมโดยรวม รายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนก ตามอายุ ชั้นยศและสังกัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนายทหารนักเรียน

ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของนายทหารนักเรียน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวนนายทหารนักเรียน (n=86)	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 น้อยกว่า 30 ปี	21	24.4
1.2 30-40 ปี	40	46.5
1.3 มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	25	29.1
รวม	86	100.0
2. ชั้นยศ		
2.1 นายทหารชั้นประทวน	24	27.9
2.2 นายทหารชั้นสัญญาบัตร	62	72.1
รวม	86	100.0
3. สังกัด		
3.1 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	12	14.0
3.2 กองบัญชาการกองทัพไทย	13	15.1
3.3 กองทัพบก	23	26.7
3.4 กองทัพเรือ	16	18.6
3.5 กองทัพอากาศ	22	25.6
รวม	86	100.0

จากตาราง 4 ข้อมูลพื้นฐานของนายทหารนักเรียน พบว่า นายทหารนักเรียนอายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา อายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.1 และอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.4 ตามลำดับ ด้านชั้นยศ พบว่า นายทหารชั้นสัญญาบัตร มากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 72.1 และนายทหารชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 27.9 ด้านสังกัด พบว่า กองทัพบก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมา กองทัพอากาศ คิดเป็นร้อยละ 25.6 กองทัพเรือ คิดเป็นร้อยละ 18.6 กองบัญชาการกองทัพไทย คิดเป็นร้อยละ 15.1 และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหมโดยรวม รายด้านและรายข้อ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 5-10

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การตั้งจุดประสงค์การสอน	3.92	0.58	มาก
2. การกำหนดเนื้อหา	3.89	0.63	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.71	0.64	มาก
4. การใช้สื่อการสอน	3.54	0.68	มาก
5. การวัดประเมินผล	4.01	0.66	มาก
รวม	3.81	0.57	มาก

จากตาราง 5 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การวัดประเมินผล ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.66) การตั้งจุดประสงค์การสอน ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.58) การกำหนดเนื้อหา ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.63) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.64) และ การใช้สื่อการสอน ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.68) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการตั้งจุดประสงค์การสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การตั้งจุดประสงค์การสอน			
1. จุดประสงค์การสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.10	0.69	มาก
2. จุดประสงค์การสอนมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	3.87	0.75	มาก
3. จุดประสงค์การสอนมีความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	3.92	0.77	มาก
4. จุดประสงค์มีความหมายเดียว สื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	3.98	0.77	มาก
5. จุดประสงค์การสอนมีความเป็นไปได้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุในครั้งนั้นๆ	4.05	0.70	มาก
6. จุดประสงค์การสอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม	3.67	0.90	มาก
7. จุดประสงค์การสอนมีครบทั้งทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน	4.27	0.77	มาก
8. จุดประสงค์การสอนส่งเสริมให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เช่น การแสดงความคิดเห็น จับใจความสำคัญ	4.01	0.69	มาก
9. จุดประสงค์การสอนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เช่น จับคู่ เขียนลำดับ ชี้ดเส้นใต้	4.02	0.80	มาก
10. จุดประสงค์การสอนระบุการปฏิบัติออกมาเป็นพฤติกรรม มีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน เช่น สำนิต แสดงท่าทาง	3.74	0.83	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
11. จุดประสงค์การสอนระบุพฤติกรรมที่คาดหวังในด้านความรู้สึก เจตคติและค่านิยม เช่น อภิปราย เลือกลงบรรยาย	3.74	0.80	มาก
รวม	3.92	0.58	มาก

จากตาราง 6 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการตั้งจุดประสงค์การสอน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D.=0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ จุดประสงค์การสอนมีครบทั้งทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.77) รองลงมา คือจุดประสงค์การสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.69) และจุดประสงค์การสอนมีความเป็นไปได้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุในครั้งนั้นๆ ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.70) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การกำหนดเนื้อหา			
1. เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน	4.03	0.69	มาก
2. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	3.86	0.80	มาก
3. เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของนักเรียน	3.76	0.80	มาก
4. จัดเนื้อหาสาระในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้อย่างเหมาะสม	4.00	0.78	มาก
5. จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก	3.98	0.80	มาก
6. จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือ เรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต	3.69	0.79	มาก
7. เนื้อหาสาระช่วยพัฒนากระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการคิด การจำ กัลยศัพท์การสื่อสาร	4.01	0.75	มาก
8. เนื้อหาสาระประยุกต์เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ได้จริง	3.96	0.68	มาก
รวม	3.89	0.63	มาก

จากตาราง 7 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภณ์ภาษา สังเกต กระทรวงกลาโหม ด้านการกำหนดเนื้อหา โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.69) รองลงมา คือ เนื้อหาสาระช่วยพัฒนากระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการคิด การจำ กลยุทธ์การสื่อสาร ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.75) และจัดเนื้อหาสาระในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.78) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภณ์ภาษา สังเกต กระทรวงกลาโหม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มี ความสัมพันธ์กับหลักสูตร/เนื้อหาวิชา	3.91	0.65	มาก
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม กับระดับความสามารถของนักเรียน	3.81	0.77	มาก
3. มีวิธีการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน	3.83	0.81	มาก
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง หรือ ใน สถานการณ์จำลอง	3.78	0.83	มาก
5. มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละครั้ง อย่างน่าสนใจ	3.71	0.81	มาก
6. มีการอธิบายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่าง ประกอบ ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.98	0.77	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7. มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นลำดับขั้นตอน จากเนื้อหาง่ายไปยาก	3.94	0.71	มาก
8. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษา ดูงานและการทัศนศึกษา	3.01	1.24	ปานกลาง
9. สรุปเนื้อหาที่สำคัญหลังการสอน ช่วยให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน	3.65	0.75	มาก
รวม	3.71	0.64	มาก

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ มีการอธิบายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.77) รองลงมา คือ มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นลำดับขั้นตอนจากเนื้อหาง่ายไปยาก ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.71) และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร/เนื้อหาวิชา ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.65) ตามลำดับ ยกเว้นข้อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานและการทัศนศึกษา ($\bar{X}=3.01$, S.D.=1.24) พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การใช้สื่อการสอน			
1. ใช้สื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน	3.83	0.87	มาก
2. ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีซีดี ฯลฯ	3.74	0.94	มาก
3. ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุที่พบหาได้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แบบเรียน ภาพชุด บัตรคำต่าง ๆ	3.55	0.91	มาก
4. ใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ที่ช่วยนักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึกผสมคำ/ประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง	3.24	0.97	ปานกลาง
5. จัดให้มีสื่อประเภทวิธีการ เช่น การสนทนา การเล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการเล่นเกม เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ	3.48	0.82	ปานกลาง
6. ใช้สื่อการสอนตามลำดับขั้นของการใช้อย่างถูกต้องเป็นขั้นตอนไม่สับสน มีความเหมาะสมกับบทเรียนและระยะเวลา	3.66	0.70	มาก
7. เลือกใช้สื่อการสอนที่ไม่ซ้ำกัน สามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.49	0.85	ปานกลาง
8. มีการแนะนำสื่อการสอนที่จะใช้ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน	3.49	0.85	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
9.	จัดเตรียมสื่อการสอน / อุปกรณ์เครื่องมือ เพื่อความสะดวกเรียบร้อยก่อนการสอน	3.67	0.79	มาก
10.	นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประกอบ การสอน เช่น Internet, E-learning	3.38	1.19	ปานกลาง
รวม		3.54	0.68	มาก

จากตาราง 9 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการใช้สื่อการสอน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ใช้สื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.87) รองลงมา คือ ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นดีวีดี ฯลฯ ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.94) และจัดเตรียมสื่อการสอน / อุปกรณ์เครื่องมือเพื่อความสะดวกเรียบร้อยก่อนการสอน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.79) ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับ ปานกลาง อันดับสุดท้าย คือ ใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ที่ช่วยนักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึก ผสมคำ/ประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง ($\bar{X}=3.24$, S.D.=0.97)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการวัดประเมินผล จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การวัดผลประเมินผล			
1. ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาในทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียน	4.30	0.70	มาก
2. ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างสอน เช่น ทดสอบย่อย แบบฝึกหัด หรือมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม	4.20	0.81	มาก
3. ประเมินผลหลังจบหลักสูตรในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน	4.21	0.72	มาก
4. วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ	4.06	0.74	มาก
5. วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียน	3.96	0.80	มาก
6. วัดผลประเมินผลหลากหลายวิธีการ เช่น ทดสอบปากเปล่า ทดสอบภาคปฏิบัติ หรือทดสอบโดยการเขียนตอบ	4.10	0.85	มาก
7. วัดผลประเมินผลขณะนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน	3.60	0.99	มาก
8. มีการตรวจแบบฝึกหัดและส่งคืนให้นักเรียนรวดเร็วและสม่ำเสมอพร้อมระบุข้อแก้ไขเสนอแนะ	3.74	0.88	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
9. มีแบบตรวจสอบเวลาเข้าชั้นเรียนเพื่อวัด ความสนใจในการเรียนทุกคาบ	3.92	0.79	มาก
10. ให้นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.85	0.94	มาก
11. วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบและเปิดเผยได้	4.26	0.78	มาก
รวม	4.01	0.66	มาก

จากตาราง 10 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภย์ภษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการวัดประเมินผล โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01, S.D.=0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน ($\bar{X}=4.30, S.D.=0.70$) รองลงมา คือ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบและเปิดเผยได้ ($\bar{X}=4.26, S.D.=0.78$) และประเมินผลหลังจบหลักสูตรในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน ($\bar{X}=4.21, S.D.=0.72$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ ชั้นยศและสังกัด ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 11-25

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

การจัดการเรียนการสอน ต่างประเทศ	น้อยกว่า 30 ปี		30-40 ปี		มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	1. การตั้งจุดประสงค์การสอน	4.13	0.53	3.97	0.50	3.74	0.65	3.94
2. การกำหนดเนื้อหา	4.10	0.50	3.99	0.55	3.62	0.73	3.91	0.62
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.01	0.44	3.79	0.58	3.43	0.68	3.74	0.61
4. การใช้สื่อการสอน	3.78	0.48	3.60	0.60	3.27	0.84	3.55	0.68
5. การวัดประเมินผล	4.17	0.49	4.12	0.67	3.71	0.68	4.01	0.66
รวม	4.04	0.42	3.90	0.52	3.56	0.65	3.83	0.56

จากตาราง 11 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, S.D.= 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน นายทหารนักเรียนที่มีอายุ 30-40 ปี พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และนายทหารนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.74$, S.D.= 0.61) และการใช้สื่อการสอน ($\bar{X}=3.55$, S.D.= 0.68) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหรนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
อายุ

การจัดการเรียน การสอน	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม ความ แปรปรวน SS	ระดับชั้น ความ อิสระ df	ค่าเฉลี่ย ความ แปรปรวน MS	F	p
1. การตั้งจุดประสงค์ การสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.81	2	.90	2.94	.058
	ภายในกลุ่ม	25.53	83	.31		
		27.34	85			
2. การกำหนดเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3.06	2	1.53	4.29*	.017
	ภายในกลุ่ม	29.60	83	.36		
		32.66	85			
3. การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4.31	2	2.15	6.36*	.003
	ภายในกลุ่ม	28.10	83	.34		
		32.41	85			
4. การใช้สื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.19	2	1.59	3.70*	.029
	ภายในกลุ่ม	35.75	83	.43		
		38.93	85			
5. การวัดประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.33	2	1.66	4.10*	.020
	ภายในกลุ่ม	33.71	83	.41		
	รวม	37.04	85			

ตาราง 12 (ต่อ)

การจัดการเรียน การสอน	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม ความ แปรปรวน SS	ระดับชั้น ความ อิสระ df	ค่าเฉลี่ย ความ แปรปรวน MS	F	p
การจัดการเรียน การสอนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.98	2	1.49	5.13*	.008
	ภายในกลุ่ม	24.10	83	.29		
	รวม	27.08	85			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศุภณ์ภษา สังข์กัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านการตั้งจุดประสงค์ไม่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffé's test) ปรากฏรายละเอียดดังตาราง 13 - 17

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	30 – 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.56	3.90	4.04
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	3.56	-	.34	.48*
30 – 40 ปี	3.90	-	-	.14
น้อยกว่า 30 ปี	4.04	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม โดยรวม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่านายทหารนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี กับนายทหารนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป (\bar{X} =4.04 และ 3.56) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	30 – 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.62	3.99	4.10
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	3.62	-	.37	.48*
30 – 40 ปี	3.99	-	-	.11
น้อยกว่า 30 ปี	4.10	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 ความคิดเห็นของนายทหรนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการกำหนดเนื้อหา เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นายทหรนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี กับนายทหรนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป (\bar{X} =4.10 และ 3.62) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	30 – 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.43	3.79	4.01
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	3.43	-	.38*	.60*
30 – 40 ปี	3.79	-	-	.22
น้อยกว่า 30 ปี	4.01	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 ความคิดเห็นของนายทหรนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นายทหรนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีกับนายทหรนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป (\bar{X} =4.01 และ 3.43) และนายทหรนักเรียนที่มี 30-40 ปีกับนายทหรนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป (\bar{X} =3.79 และ 3.43) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	30 – 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.27	3.60	3.78
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	3.27	-	.33	.51*
30 – 40 ปี	3.60	-	-	.19
น้อยกว่า 30 ปี	3.78	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการใช้สื่อการสอน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปีกับนายทหารนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 3.78$ และ 3.27) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการวัดประเมินผล จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	30 – 40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.71	4.12	4.17
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	3.71	-	.41*	.46
30 – 40 ปี	4.12	-	-	.05
น้อยกว่า 30 ปี	4.17	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการวัดประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 30-40 ปีกับนายทหารนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.12$ และ 3.71) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชั้นยศ

การจัดการเรียนการสอน ต่างประเทศ	นายทหาร ชั้นประทวน		นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การตั้งจุดประสงค์การสอน	3.98	0.57	3.93	0.57	.38	.71
2. การกำหนดเนื้อหา	4.02	0.56	3.86	0.64	1.01	.31
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.92	0.51	3.66	0.64	1.80	.08
4. การใช้สื่อการสอน	3.82	0.52	3.44	0.70	2.76*	.02
5. การวัดประเมินผล	4.16	0.55	3.96	0.69	1.27	.21
รวม	3.98	0.50	3.78	0.58	1.54	.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามชั้นยศ พบว่า นายทหารชั้นประทวนกับนายทหารชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สื่อการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสังกัด

การจัด การเรียนการสอน ต่างประเทศ	สำนักงานปลัด กระทรวง กลาโหม		กองบัญชาการ กองทัพไทย		กองทัพบก		กองทัพเรือ		กองทัพอากาศ		รวม	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	1. การตั้งจุดประสงค์ การสอน	3.55	0.42	4.18	0.54	3.96	0.55	4.06	0.40	3.92	0.69	3.94
2. การกำหนดเนื้อหา	3.47	0.49	4.20	0.52	3.72	0.63	4.23	0.36	3.93	0.70	3.91	0.62
3. การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.32	0.58	3.92	0.54	3.62	0.66	3.76	0.43	3.95	0.64	3.74	0.61
4. การใช้สื่อการสอน	2.88	0.74	3.36	0.39	3.63	0.72	3.74	0.60	3.79	0.55	3.55	0.68
5. การวัดประเมินผล	3.73	0.70	4.36	0.64	3.66	0.65	4.23	0.49	4.17	0.59	4.01	0.66
รวม	3.40	0.51	4.01	0.47	3.72	0.61	4.01	0.39	3.96	0.60	3.83	0.56

จากตาราง 19 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามสังกัด พบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40, S.D.=0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การกำหนดเนื้อหา ($\bar{X}=3.47, S.D.=0.49$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.32, S.D.=0.58$) การใช้สื่อการสอน ($\bar{X}=2.88, S.D.=0.74$) อยู่ในระดับปานกลาง สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01, S.D.=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การใช้สื่อการสอน ($\bar{X}=3.36, S.D.=0.39$) อยู่ในระดับปานกลาง สังกัดกองทัพบก พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72, S.D.=0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สังกัดกองทัพเรือ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01, S.D.=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสังกัดกองทัพอากาศ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96, S.D.=0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหรณ์นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
สังกัด

การจัดการเรียน การสอน	แหล่ง ความ แปรปรวน	ผลรวม ความ แปรปรวน SS	ระดับชั้น ความ อิสระ df	ค่าเฉลี่ย ความ แปรปรวน MS	F	p
1. การตั้งจุดประสงค์ การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.88	4	.72	2.38	.058
	ภายในกลุ่ม	24.46	81	.30		
		27.34	85			
2. การกำหนดเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	5.86	4	1.47	4.43*	.003
	ภายในกลุ่ม	26.80	81	.33		
		32.66	85			
3. การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3.80	4	.95	2.73*	.035
	ภายในกลุ่ม	28.15	81	.35		
		32.41	85			
4. การใช้สื่อการสอน	ระหว่างกลุ่ม	7.73	4	1.93	5.02*	.001
	ภายในกลุ่ม	31.20	81	.39		
		38.93	85			
5. การวัดประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	6.61	4	1.65	4.40*	.003
	ภายในกลุ่ม	30.43	81	.38		
	รวม	37.04	85			

ตาราง 20

การจัดการเรียน การสอน	แหล่ง ความ แปรปรวน	ผลรวม ความ แปรปรวน SS	ระดับชั้น ความ อิสระ df	ค่าเฉลี่ย ความ แปรปรวน MS	F	p
การจัดการเรียน การสอนโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.77	4	.94	3.27*	.015
	ภายในกลุ่ม	23.31	81	.29		
	รวม	27.08	85			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามสังกัด พบว่า นายทหารนักเรียนที่เข้ารับการอบรมในสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffé's test) ปรากฏรายละเอียดดังตาราง 21 - 25

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยรวม จำแนกตามสังกัด

สังกัด	\bar{X}	สำนักงานปลัด	กองทัพบก	กองทัพอากาศ	กองทัพเรือ	กองบัญชาการ
		กระทรวงกลาโหม				กองทัพไทย
		3.40	3.72	3.96	4.01	4.01
สำนักงานปลัด	3.40	-	.32	.56*	.61*	.61*
กระทรวงกลาโหม						
กองทัพบก	3.72	-	-	.24	.28	.29
กองทัพอากาศ	3.96	-	-	-	.05	.05
กองทัพเรือ	4.01	-	-	-	-	.00
กองบัญชาการ						
กองทัพไทย	4.01	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ คุนยัภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม โดยรวม เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =4.01 และ 3.40) สังกัดกองทัพเรือกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =4.01 และ 3.40) และสังกัดกองทัพอากาศกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =3.96 และ 3.40) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการกำหนดเนื้อหา จำแนกตามสังกัด

สังกัด	\bar{X}	สำนักงานปลัด	กองทัพบก	กองทัพอากาศ	กองบัญชาการ	กองทัพเรือ
		กระทรวงกลาโหม	กองทัพไทย			
		3.47	3.72	3.93	4.20	4.23
สำนักงานปลัด	3.47	-	.25	.46	.73*	.76*
กระทรวงกลาโหม						
กองทัพบก	3.72	-	-	.21	.48	.50
กองทัพอากาศ	3.93	-	-	-	.27	.29
กองบัญชาการ						.02
กองทัพไทย	4.20	-	-	-	-	
กองทัพเรือ	4.23	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ คุนยัภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ด้านการกำหนดเนื้อหา เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สังกัดกองทัพเรือกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =4.23 และ 3.47) และสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =4.20 และ 3.47) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสังกัด

สังกัด	\bar{X}	สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม	กองทัพบก	กองทัพเรือ	กองบัญชาการ กองทัพไทย	กองทัพอากาศ
		3.32	3.62	3.76	3.92	3.95
สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม	3.32	-	.30	.44	.60*	.63*
กองทัพบก	3.62	-	-	.14	.30	.33
กองทัพเรือ	3.76	-	-	-	.16	.19
กองบัญชาการ กองทัพไทย	3.92	-	-	-	-	.03
กองทัพอากาศ	3.95	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สังกัดกองทัพอากาศกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =3.95 และ 3.32) และสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (\bar{X} =3.92 และ 3.32) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการใช้สื่อการสอน จำแนกตามสังกัด

สังกัด	\bar{X}	สำนักงานปลัด	กองบัญชาการ	กองทัพบก	กองทัพเรือ	กองทัพอากาศ
		กระทรวงกลาโหม	กองทัพไทย			
		2.88	3.36	3.63	3.74	3.79
สำนักงานปลัด	2.88	-	.48	.75*	.85*	.90*
กระทรวงกลาโหม						
กองบัญชาการ	3.36	-	-	.27	.38	.42
กองทัพไทย						
กองทัพบก	3.63	-	-	-	.11	.16*
กองทัพเรือ	3.74	-	-	-	-	.05
กองทัพอากาศ	3.79	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการใช้สื่อการสอน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สังกัดกองทัพอากาศกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ($\bar{X} = 3.79$ และ 2.88) สังกัดกองทัพอากาศกับสังกัดกองทัพบก ($\bar{X} = 3.79$ และ 3.32) สังกัดกองทัพเรือกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ($\bar{X} = 3.74$ และ 2.88) และสังกัดกองทัพบกกับสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ($\bar{X} = 3.63$ และ 2.88) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ การวัดประเมินผล จำแนกตามสังกัด

สังกัด	\bar{X}	กองทัพบก	สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม	กองทัพอากาศ	กองทัพเรือ	กองบัญชาการ กองทัพไทย
		3.66	3.73	4.17	4.23	4.36
กองทัพบก	3.66	-	.07	.51	.57	.69*
สำนักงานปลัด กระทรวงกลาโหม	3.73	-	-	.44	.50	.62
กองทัพอากาศ	4.17	-	-	-	.06	.18
กองทัพเรือ	4.23	-	-	-	-	.12
กองบัญชาการ กองทัพไทย	4.36	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ด้านการวัดประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยกับสังกัดกองทัพบก ($\bar{X} = 4.36$ และ 3.66) มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด ทรทวทกลาโหม ใน 5 ด้าน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์ การสอน, การกำหนดเนื้อหา, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้สื่อการสอนและการวัดประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด ทรทวทกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด ทรทวทกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล จำแนกตามตัวแปร อายุ ชั้นยศและสังกัด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารนักเรียน จำนวน 115 คน ประจำปีงบประมาณ 2552 ของศูนย์ภาษา สังกัด ทรทวทกลาโหม ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างนายทหารนักเรียน จำนวน 92 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ศูนย์ภาษา สังกัด ทรทวทกลาโหมเป็นชั้น (Strata) ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ชั้นยศ และสังกัดที่เข้ารับการอบรม มีลักษณะแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหมใน 5 ด้าน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน, การกำหนดเนื้อหา, การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน, การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล จำนวน 49 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากนายทหารนักเรียน ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.48

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) เป็นโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ จำแนกตามชั้นยศ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) และมากกว่า 2 กลุ่ม จำแนกตามอายุและสังกัด ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffé's test)

4. การเขียนรายงานใช้การแปลผล และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ จุดประสงค์การสอนมีครบทั้งทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน รองลงมา คือ จุดประสงค์การสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การสอนมีความเป็นไปได้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุในครั้งนั้นๆ ตามลำดับ

1.2 การกำหนดเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน รองลงมา คือ เนื้อหาสาระช่วยพัฒนากระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการคิด การจำ กลยุทธ์การสื่อสาร และจัดเนื้อหาสาระในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไว้เหมาะสมตามลำดับ

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ มีการอธิบายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น รองลงมา คือ มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นลำดับขั้นตอนจากเนื้อหาง่ายไปยาก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร/เนื้อหาวิชา ตามลำดับ

1.4 การใช้สื่อการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ใช้สื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน รองลงมาคือ ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีซีดี ฯลฯ และจัดเตรียมสื่อการสอน/อุปกรณ์เครื่องมือเพื่อความสะดวกเรียบร้อยก่อนการสอนตามลำดับ

1.5 การวัดประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาในทักษะการพูด ฟัง อ่านและ ร้องลงมา คือ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบและเปิดเผยได้ และประเมินผลหลังจบหลักสูตรในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามชั้นยศ พบว่า นายทหารชั้นประทวนกับนายทหารชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สื่อการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามสังกัด พบว่า นายทหารนักเรียนที่เข้ารับการอบรมในสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้ ขออภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ ศุภย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ในด้านการตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นำมาอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 การตั้งจุดประสงค์การสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ ศุภย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ส่วนใหญ่มีการตั้งจุดประสงค์การสอนโดยใช้หลักสูตรและตำราของ Defense Language Institute English Language Center ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา และ หลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย ใช้หลักสูตรและตำราของ Defence International Training Centre ของกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย เนื่องจากมีโครงการความร่วมมือทางทหารระหว่างกัน โดยมีการตั้งจุดประสงค์การสอนให้ครอบคลุมการเรียนรู้ทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง พูด อ่านและเขียน ควบคู่ไปกับเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและชีวิตทางทหารแบบอเมริกันและออสเตรเลีย สอดคล้องกับนันทิยา แสงสิน (2543: 83) ที่กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ครูผู้สอนต้องสามารถสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การสอนทักษะฟัง การสอนทักษะการพูด การสอนทักษะอ่าน และการสอนทักษะเขียน ซึ่งผู้สอนแต่ละคนจะใช้เทคนิคและวิธีสอนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ได้มากที่สุด และศรีสุวรรณ วิวิทย์ (2546: 41) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาอังกฤษโดยธรรมชาติว่า ประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน มีผสมผสานกันอยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มแรกจะเน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ อัตราส่วนของการใช้เวลาสอนแต่ละทักษะอาจแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่า เนื้อหาในแต่ละบทเรียน จะเน้นไปในทักษะใด ทักษะฟังเป็นทักษะแรกของมนุษย์ ต้องใช้เวลาในการพัฒนาให้ ค่อนข้างยากลำบาก สำหรับทักษะพูดมีความจำเป็นมากในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะทางภาษาที่ ซับซ้อน เกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ส่วนทักษะการอ่านและทักษะการเขียนก็เช่นเดียวกัน นักการศึกษา หลายคนได้ศึกษาพบว่า ทักษะทั้งสองจะเป็นทักษะทางภาษาที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก นักเรียนสามารถอ่านสิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น ถ้านักเรียนมีความสามารถในทักษะการเขียนดี และถ้านักเรียนมีความสามารถในทักษะการอ่านอีกทักษะการเขียนของนักเรียนก็จะดีตามไปด้วย นอกจากนี้ กู๊ดแมน (ชนาธิป พรกุลและทีศนา เขมมณี 2544: 35-49; อ้างอิงจากGoodman.1982) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติไว้ 6 ประการ คือ 1) การเรียนภาษาต้องเรียนจากสิ่งที่เป็นจริงและ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยเรียนไปพร้อมกันทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน 2) การเรียน

ภาษาผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์จริง เพื่อให้เห็นกระบวนการการใช้ภาษาอย่างหลากหลายในสถานการณ์ต่างๆ 3) การเรียนภาษาสามารถเรียนได้จากทุกที่ ทุกแห่ง และทุกวิชา 4) การเรียนภาษาต้องเกิดขึ้นจากตัวผู้เรียนเอง โดยมีครูสนับสนุนและเป็นตัวอย่างของการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้อง 5) การเรียนภาษาต้องเป็นการทำกิจกรรมทางภาษาร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียนเพื่อการแก้ไขที่ถูกต้อง 6) การเรียนภาษาผู้เรียนสามารถตัดสินใจในการพิจารณาการใช้ภาษาด้วยตนเอง

1.2 การกำหนดเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ คุนยภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จะมีการกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดประสงค์การสอน และบริบทของผู้เรียน อาทิ การเรียนการสอนที่ศูนย์ภาษาเทคนิค กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม จะเปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับนักวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนนักวิจัยและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ การวิจัยและพัฒนา จากทั้งสามเหล่าทัพ เพื่อให้เรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น โดยการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน รวมถึงการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์หลายสาขา เช่น อิเล็กทรอนิกส์ ดาวเทียม เลเซอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศจรวด และเรือรบ สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย จะเน้นในเรื่องของการปูพื้นฐานภาษาอังกฤษทั่วไปให้กับผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาทักษะการเรียนภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน สำหรับศูนย์ภาษา กองทัพบก ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษา ทหารเรือ และศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศจะมีหลักสูตรอบรมสำหรับภารกิจเฉพาะ เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับเตรียมการฝึกซ้อม/ผสมระหว่างประเทศ (คอบร้าโกลด์) เปิดอบรมให้กับ นายทหารที่เข้ารับการฝึกซ้อม/ผสม ในตำแหน่งฝ่ายอำนวยการ, ฝ่ายเสนาธิการ ระดับกรม, กองพล และ กองทัพ, ผู้บังคับหน่วยระดับกองร้อยขึ้นไป, ล่าม และนายทหารติดต่อกับ หลักสูตรสำหรับผู้ได้รับทุนศึกษา ต่างประเทศ หลักสูตรเพื่อพัฒนาครูในกองทัพ หลักสูตรสำหรับผู้ช่วยทูตทหาร เป็นต้น ซึ่งบุญชม ศรีสะอาด (2541: 36-38) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดเนื้อหา ดังนี้ 1) จัดลำดับเนื้อหาโดยยึดหลักทางตรรกะ (Logic) และทางจิตวิทยา 2) จัดลำดับจากง่ายไปหายาก คือ เรื่องใดที่ไม่ซับซ้อนหรือมีความซับซ้อนน้อยกว่าเรื่องใด ที่เป็นพื้นฐานของเรื่องต่อไป ก็จัดเรื่องดังกล่าวไว้ก่อน 3) จัดตามลำดับจากพื้นฐานที่จำเป็น มีเนื้อหา หรือภารกิจการเรียนบางประเภท ซึ่งมีลักษณะของการมีลำดับก่อนหลัง กล่าวคือ การเรียนรู้ในเรื่องหลังๆ ต้องอาศัยความรู้ มโนทัศน์ หลักการจากตอนต้นๆ 4) จัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อยเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างชัด 5) จัดตามลำดับของเหตุการณ์ กล่าวได้ว่าจัดตามลำดับเวลาจากสิ่ง ที่เกิดขึ้นก่อนสู่สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง 6) จัดตามลำดับจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว 7) จัดเนื้อหาวิชาให้มีความต่อเนื่อง เพื่อให้เอื้อต่อการสะสมความรู้ ในการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการสะสมเพื่อให้เกิดความมั่นคง และเพียงพอสำหรับการที่จะเรียนในขั้นต่อไปอย่างสัมฤทธิ์ผล 8) จัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อ

มุ่งให้เกิดบูรณาการของความรู้ และการถ่ายโอนความรู้จากวิชาหนึ่งไปสู่อีกวิชาหนึ่ง ความสัมพันธ์ในที่นี้ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เขียน ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา อาจจัดเนื้อหาสาระวิชาต่างๆ ให้มีลำดับสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของความรู้ที่เรียนกับประสบการณ์ของตนเอง การที่จะบรรลุจุดประสงค์ในข้อนี้ ได้ต้องจัดเนื้อหาและประสบการณ์ให้สัมพันธ์กันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 205-207) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการเลือกมาแล้วนั้น ต้องนำมาจัดลำดับเนื้อหา (Organization of Sequence) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหลังตามลำดับ สามารถเรียนได้สะดวก และ เกิดผลการเรียนรู้สูงสุด นอกจากนั้นการจัดเนื้อหาวิชายังช่วยให้เกิดความต่อเนื่องสัมพันธ์ในหลักสูตรทั้ง แนวตั้งและแนวนอน แนวทางในการจัดเนื้อหา มีดังนี้ 1) การจัดเนื้อหาตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่ เนื้อหาที่ยาก (The Simple to-Complex Approach) ควรจัดเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อนเข้าใจง่ายและมีลักษณะ เป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาที่ยากขึ้นไป 2) การจัดเนื้อหาความจำเป็นที่ต้องเรียน ก่อนหลัง (The Prerequisite Learning Approach) ควรสำรวจก่อนว่า ถ้าให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรหรือในการสอนเรื่องใด ผู้เรียนควรเรียนรู้สิ่งใดมาก่อนบ้าง เมื่อทราบแล้วนำสิ่งนั้นมาสอน ก่อนเพื่อเป็นการปูพื้น 3) การจัดเนื้อหาตามลำดับของกาลเวลา (The Chronological Approach) เนื้อหา จะได้รับการจัดลำดับโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ เช่น จัดเนื้อหาเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือเรียงจาก ปัจจุบันไปหาอดีต 4) การจัดเนื้อหาตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย (The Whole-to-Part Approach) กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเรียนสิ่งที่เป็นภาพรวมทั้งหมดก่อน แล้วจึงเรียนส่วนที่ย่อย หรือแคบลง การจัดเนื้อหา ตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม (The Part-to-Whole Approach) การจัดเนื้อหาในลักษณะนี้จะ ตรงข้ามกับวิธีการจัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย โดยให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนย่อยๆ แล้วค่อยๆ พัฒนา ความรู้ความเข้าใจไปยังส่วนรวม 5) การจัดเนื้อหาตามหัวข้อหรือเรื่อง (The Thematic Approach) การจัดแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรต้องจัดเนื้อหาย่อย ๆ (Content Elements) ให้อยู่ในหัวข้อหรือเรื่องหนึ่งๆ ในวิชาหนึ่งอาจประกอบด้วยหลายหัวข้อได้ หัวข้อแต่ละเรื่องเป็นอิสระคือไม่ต้องเป็นความรู้พื้นฐานของ หัวข้ออื่น ๆ หรือบางหัวข้ออาจต้องให้ผู้เรียนเรียนก่อนหรือหลังก็ได้ 6) การจัดเนื้อหาจากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่ง ไกลตัวจากผู้เรียน (The Concentric Cycles) เป็นแนวคิดในการจัดเนื้อหาใหม่ที่เกิดขึ้น โดยจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนสิ่งที่ใกล้ตัวก่อนและขยายขอบเขตออกไปสู่สิ่งที่ไกลตัว 7) การจัดเนื้อหาโดยมุ่งขยายความรู้ ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน หลักสูตรที่เป็นการจัดลำดับเนื้อหาวิชาแบบนี้เรียกว่า Spiral Curriculum การจัดลำดับเนื้อหาแบบนี้มุ่งขยายความรู้ทางด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน โดยเริ่มจากขอบเขตที่แคบและ เนื้อหามีลักษณะง่าย ไม่เป็นนามธรรมแล้วค่อย ๆ ขยายขอบเขตของความรู้ ความเข้าใจ และความคิดรวบ

ยอดขึ้นไปในแนวตั้งเรื่อยๆ ตามความเหมาะสมกับบุคลิกภาวะในการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ อาจารย์ใจเที่ยง (2549: 8) กล่าวว่า การเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่สอนด้วยการกำหนดเนื้อหาจะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าจะสอนอะไร ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์ใดบ้าง ประสบการณ์ใดควรได้รับก่อน และในขอบเขตมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม การกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าจะทำให้การสอนมีสาระคุ้มค่ากับเวลาที่ผ่านไปและมีคุณค่ากับผู้เรียน

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ศุภัญญา สังกัด กระทรวงกลาโหม มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของอาจารย์ ในด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยจัดส่งเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรม และศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา ของภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ เช่น จาก Defense Language Institute English Language Center ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ในหลักสูตร Basic American Language Instructor Course (BALIC), หลักสูตร Advanced English Language Instructor Course (AELIC) และจาก Defence International Training Centre ของกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย เช่น หลักสูตร Methodology English Language Training Course (MELT) , หลักสูตร English Teaching Development Course (ETDC), หลักสูตร Advanced Australian English Language Course (AAELC), หลักสูตร English Curriculum Design Course (AETC) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการประชุมสัมมนาด้านภาษา The Commanding Officer Regional English Language Seminar (CORELS) ร่วมกันกับศุภัญญากระทรวงกลาโหมต่างประเทศ ในภูมิภาค และมีที่ปรึกษาด้านภาษาอังกฤษ English Language Advisor (ELA) ของกระทรวงกลาโหม ออสเตรเลียมาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ศุภัญญาทั้ง 5 ศุภัญญาของกระทรวงกลาโหมไทยตามคำร้องขอ ทำให้อาจารย์ ศุภัญญา สังกัดกระทรวงกลาโหม มีทักษะทางการสอนเป็นอย่างดี สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร/ เนื้อหาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวัฒนาพร ระวังบุทซ์ (2542: 12-14) กล่าวถึง การจำแนกบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ สามารถให้คำแนะนำ ปรึกษา ให้ข้อมูล ความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้องเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เมื่อบทบาทครูเปลี่ยนไปจากผู้บอกเล่ามวลความรู้ ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสถานที่ต่างๆ ได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน ครูต้องวิเคราะห์ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญ และเนื้อหาข้อความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนดตามความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

สำหรับในรายด้านข้อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานและการทัศนศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของกระทรวงกลาโหมมีอย่างจำกัด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างเพียงพอ ซึ่งสุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543: 26-29) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) จัดสภาพการณ์ หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนด้วยการใช้สื่อหรือเครื่องมือเพื่อเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นที่ความสนใจอยากรู้อยากเรียนของผู้เรียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ 3) พัฒนาตนเอง เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกลไม่ว่าจะเป็นด้วยการอ่านเพื่อการศึกษา เข้ารับการประชุมอบรมสัมมนา หรือพูดคุยสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่ 4) เปลี่ยนผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน โดยเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแหล่งข้อมูลและประสานแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนพบกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ ในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม 5) ให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ ทั้งด้านความคิด จิตใจ การแสดงออกในกรอบของความถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย 6) ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียววิธีใดที่ดีที่สุดในโลก จึงควรพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเรื่องราว เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสถานการณ์ที่เหมาะสม 6) เป็นผู้ประเมิน โดยครูและผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างกฎเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่างๆ ร่วมกันและให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ งานวิจัยของดวงพร หนูพงษ์ (2545: บทคัดย่อ) กล่าวถึง ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาริชาชีพของครูภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการสอนอ่านสอนเขียน ครูขาดจิตวิทยาในการสอนภาษาต่างประเทศ ครูขาดเทคนิคในการสร้างคำถาม การสอนภาษาแบบสื่อความหมาย ครูขาดความรู้ ความสามารถในการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนภาษา ครูขาดเทคนิคในการเฝ้าความสนใจผู้เรียน ครูขาดความรู้และทักษะการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการภาษา ครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน ครูขาดความรู้ความสามารถในการสอนแบบเน้นประสบการณ์ทางภาษา การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัญหาการสอนเพลง-เกม การสอนฟัง-พูด การสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมทางภาษา การสอนแบบเน้นเนื้อหา การสอน

คำศัพท์ การสอนการออกเสียง การสอนไวยากรณ์และโครงสร้าง ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือ การขาดความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมตะวันตก และปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การขาดความรู้ความสามารถทางการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การขาดครูที่เป็นเจ้าของภาษา งบประมาณในการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนาและการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงการที่โรงเรียนอยู่ห่างไกลแหล่งข้อมูลทางภาษา

1.4 การใช้สื่อการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ ศุภย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใช้ตำรา เทปทเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา และอุปกรณ์เครื่องช่วยฝึกของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา และกระทรวงกลาโหมออสเตรเลียสำหรับรายด้านในข้อใช้สื่อประเภท อุปกรณ์ที่ช่วยนักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึกผสมคำ/ประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง ข้อจัดให้มีสื่อประเภทวิธีการ เช่น การสนทนา การเล่นเกมแบบบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการเล่นเกม เพื่อฝึกทักษะต่างๆ ข้อเลือกใช้สื่อการสอนที่ไม่ซ้ำกัน สามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ข้อมีการแนะนำสื่อการสอนที่จะใช้ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน และขอนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet, E-learning พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Access Language Centre) การเรียนการสอน E-learning และ E-Learning (Intranet) โครงการเรียนภาษาด้วยตนเอง ของ ศุภย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ส่วนใหญ่เป็นโครงการริเริ่ม รวมถึง การบริการห้องปฏิบัติการทางภาษา เพื่อส่งเสริมการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน มีกฎระเบียบการปฏิบัติในการใช้ห้องที่เข้มงวด รวมถึง การให้บริการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งรัตนา ธรรมวงศ์ (2541: 14-15) กล่าวถึง การใช้สื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษว่า สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ดีมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณสมบัติเฉพาะที่สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากหนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือครูและแถบบันทึกเสียงแล้ว สื่อภาษาอังกฤษ พบเห็น ในชีวิตประจำวัน (Authentic Material) เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นภาพ ป้ายโฆษณา แบบฟอร์มต่างๆ นอกจากนี้ สื่อของจริงที่พบเห็นรอบๆ ตัวก็สามารถนำมาใช้สอนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี หรือ ถ้าโรงเรียนใดมีความพร้อมก็สามารถใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ วิดีทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ ภาษาได้อย่างรวดเร็ว โดยสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ดังกล่าว ผู้สอนสามารถเลือกใช้หรือสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนการสอน สภาพห้องเรียน ความพร้อม ระดับความรู้และพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสื่อและเลือกใช้สื่อ นำสื่อแต่ละชนิดมาประกอบการ

สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545: 138) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอนมีมากมาย และได้มีการจัดแบ่งเป็นประเภทต่างๆ เช่น สื่อประเภทอุปกรณ์ หรือ เครื่องมือ สื่อประเภทวัสดุ สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ แบ่งเป็น 5 ประเภท สรุปได้ดังนี้ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ทุกชนิด 2) สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่างๆ 3) สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ 4) สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ 5) สื่อบริบทเป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน นอกจากนี้ กิดานันท์ มลิทอง (2543) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอนสามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ด้านสื่อกับผู้เรียน 1) เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้นและสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว 2) สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกลำบากในการเรียน 3) การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น 4) ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง และกับผู้สอนด้วย 5) ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น 6) ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล และด้านสื่อกับผู้สอน 1) การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยายภาคในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย 2) สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง 3) เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอน ตั้งตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้น่าสนใจยิ่งขึ้น

1.5 การวัดประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์ ศุภณ์ภษา สังเกต กระทรวงกลาโหม มีการวัดประเมินผลสำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน ดังนี้ 1) มีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดระดับความเข้าใจภาษาอังกฤษด้วยแบบทดสอบ American Language Course Placement Test (ALCPT) ของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ 2) มีการวัดประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบในหนังสือแต่ละเล่ม ได้แก่ การสอบ Book Quiz และการสอบเมื่อเรียนจบไปครึ่งหลักสูตร ได้แก่ Mid-English Comprehension Level (MID-ECL) 3) มีการประเมินผลหลังจบหลักสูตรโดยการฟังเทปข้อสอบ (Performance Test) และเลือกคำตอบจากสมุดปัญหาสอบ ทำเครื่องหมายลงในกระดาษคำตอบ และปฏิบัติตามคำบอกคำสั่งได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ทดสอบในทักษะการพูด Oral Proficiency Interview

(OPI) โดยการสอบสัมภาษณ์ด้วยวาจา รวมถึงการเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบและอภิปรายถกเถียงเป็นกลุ่มในหัวข้อ (Group Discussion) ตามเวลาที่กำหนดให้เหมาะสม และการสอบเมื่อเรียนจบหลักสูตร ได้แก่ Final-English Comprehension Level (FINAL ECL)

สำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษแบบออสเตรเลีย มีการวัดประเมินผล ดังนี้ 1) มีการทดสอบก่อนเรียนในทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยใช้แบบทดสอบ Pre - Australian Defence Force English Language Profiling System (PRE - ADFELPS) ของกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย 2) วัดประเมินผลระหว่างเรียนเมื่อเรียนจบในหนังสือแต่ละบทด้วย Unit Test โดยการอ่านคำสั่ง คำถาม หรือฟังเทปแล้วเลือกคำตอบ ทำเครื่องหมายตอบคำถาม หรือเลือกคำตอบ และตอบคำถามตามที่ฟังจากเทป เขียนลงในสมุดปัญหาสอบ การพูดและนำเสนอสาระสำคัญหน้าชั้นเรียนเป็นรายบุคคล ตามเวลาที่กำหนดให้ (Short Talk) การเขียนคำตอบลงในกระดาษคำตอบที่แจกจ่าย และอภิปรายถกเถียงเป็นกลุ่มในหัวข้อ (Group Discussion) ตามเวลาที่กำหนดให้เหมาะสม การฟังและดูข่าวจากโทรทัศน์ โดยการดูข่าวจากวีดิทัศน์ และตอบคำถาม หรือเขียนสรุปข่าวลงในกระดาษคำตอบ 3) การสอบเมื่อเรียนจบหลักสูตรในทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน โดยใช้แบบทดสอบ Post- Australian Defence Force English Language Profiling System (POST- ADFELPS) สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2539: 10-11) กล่าวว่า กระบวนการวัดและประเมินผลภาษาอังกฤษนั้น เน้นการวัดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษทั้งในด้านการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และการใช้ภาษาเพื่อสื่อความได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับสถานการณ์ วัดทั้งความสามารถในการสื่อสารและความรู้ทางภาษา ผลของการวัด และการประเมินจะนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ระดับเตรียมความพร้อมวัดและประเมินผลโดยเน้นการสื่อสารด้วยการฟังและพูด ระดับอ่านออกเขียนได้ วัดและประเมินผลจากความสามารถในการใช้ภาษาในด้านความเข้าใจ การฟัง พูด อ่าน เขียน และการสะกดคำ ส่วนระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น วัดความสามารถในการใช้ภาษา โดยประเมินให้ครบถ้วนทั้ง 3 ลักษณะ คือ ประเมินผลก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินผลภายหลังเรียน ประเมินทั้งภาคปฏิบัติ ภาคความรู้ และเจตคติ โดยเครื่องมือวัด และการประเมินผลที่หลากหลาย มีการวัดระดับมาตรฐานขั้นพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียน โดยการทดสอบความรู้ความสามารถ (Proficiency Test) สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ นงเยาว์ นามคำ (2542: 26) กล่าวว่า การวัดผลประเมินผลเพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ควรถูกต้องตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมทั้งการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังเรียน ทั้งภาคปฏิบัติ ความรู้ และเจตคติ ด้วยเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย มีการ

ประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกๆ คาบเรียนที่สอน โดยให้โอกาสผู้เรียนได้ตรวจสอบตนเองและประเมินตนเอง ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล บางกิจกรรมครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถร่วมกันตรวจสอบคำตอบกับเพื่ออภิปรายปรึกษา เพื่อให้ได้คำตอบร่วมกัน นักเรียนอาจใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครู ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 245) กล่าวถึง แนวทางที่จะนำมาใช้สร้างเกณฑ์ในการใช้พิจารณาคำตอบ ที่แสดงความสามารถทางภาษาของผู้เรียนควรกำหนดให้ครอบคลุมความสามารถที่ต้องการวัด และให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน เช่น ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และโครงสร้าง ความสละสลวยของภาษา สื่อความได้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ (คำสั่ง) ใช้ภาษาที่ท้าทายความสามารถ เป็นต้น จากนั้น จึงนำหัวข้อและแนวทางในการพิจารณานั้น มากำหนดเป็นคำอธิบายหรือบรรยายคุณภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ให้คะแนน แนวทางหรือหัวข้อสำหรับการประเมินทางภาษาควรพิจารณาเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) เกณฑ์การปฏิบัติ (Pragmatic Criteria) ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา ได้แก่ การปฏิบัติตนของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความสามารถทางภาษา เช่น การวาดภาพตามคำสั่งที่ได้สั่งหรืออ่าน หรืออาจเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความถึงสิ่งที่เค้าควรปฏิบัติ เช่น ใช้ภาษาเขียนลำดับขั้นตอนการทำงานของตนเองได้ 2) เกณฑ์ทางภาษา (Cultural Criteria) ควรให้ครอบคลุมทั้งการใช้คำศัพท์ (Lexicon) รูปแบบประโยค (Syntax) ความถูกต้องในการออกเสียงสำหรับการพูด (Phonology) และการเรียบเรียงคำในประโยค (Morphology) 3) เกณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Criteria) ต้องคำนึงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และแนวปฏิบัติอันเป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกทางภาษา เช่น การตอบรับการขอบคุณ ขอโทษ หรือระดับภาษา เป็นต้น 4) เกณฑ์ด้านยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Criteria) ควรได้พิจารณายุทธศาสตร์ของผู้สอบที่จะทำให้การสื่อสารสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เกิดความเข้าใจกันตามจุดมุ่งหมาย ยุทธศาสตร์ต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ น้ำเสียง ภาษาท่าทาง การใช้ภาษาเทียบเคียงภาษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สภาวะทางอารมณ์ เป็นต้น

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม จำแนกตามอายุ พบว่า นายทหารนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นายทหารนักเรียนที่มีอายุต่างกัน อาจมีเหตุผลในการเรียนที่แตกต่างกัน เช่น ต้องการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ทางภาษา การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน การสอบเลื่อนวิทยฐานะ การสอบ

ซึ่งทุนไปศึกษาต่างประเทศ การสมัครไปปฏิบัติราชการต่างประเทศ หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของตองตา ศิลอุดม, ร้อยเอกหญิง (2548: 61) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษในสถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด พบว่า อายุ มีผลต่อทัศนคติที่แตกต่างกันในด้านหลักสูตร ผู้สอน และสถานที่ นอกจากนี้ วีระชัย พล่าไนต์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องระบบการปรับย้ายแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารการเงินของกองทัพบก: ศึกษากรณีการเงินทหารบก ผลการศึกษาพบว่า นายทหารสัญญาบัตรที่มีอายุต่างกัน ให้ความสำคัญต่อระบบการปรับย้ายแต่งตั้งแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามชั้นยศ พบว่า นายทหารชั้นประทวนกับนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้สื่อการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตรจะมีระดับความยากกว่าหลักสูตรสำหรับนายทหารชั้นประทวน ดังนั้น การใช้สื่อการสอนจะมีความแตกต่างกันตามพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อจัดประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และช่วยพัฒนาทักษะ รวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติชัย ถนอมธรรม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก สำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3: กรณีศึกษาหน่วยในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก สำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัย พบว่า ทหารประจำการที่มีชั้นยศต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบก แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 นายทหารชั้นสัญญาบัตรมีการปฏิบัติมากกว่านายทหารชั้นประทวน และพันตำรวจโทเลทองพงษ์ เรืองวานิช (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจภูธร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่มีการปฏิบัติงานและระดับชั้นยศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานสายตรวจต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม จำแนกตามสังกัด พบว่า นายทหารนักเรียนที่เข้ารับการอบรมในสังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการตั้งจุดประสงค์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ในแต่ละศูนย์ มีโครงสร้างการจัด การแบ่ง ส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ส่วนราชการ รวมถึงนโยบายเฉพาะที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ทั้ง 5 ศูนย์ มีสายการบังคับบัญชาที่ไม่ได้ขึ้นตรงต่อกัน ดังนั้น จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศจีมาศ พรหมเวช (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือและวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ผลการศึกษาระบุเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัด กระทรวงกลาโหมแต่ละแห่ง พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศและด้านระบบการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ มีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศมีความคิดเห็นต่อระดับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านระบบการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ กิตติเชษฐ ธินาพรชัยพงษ์, นาวาตรี (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ และความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร กองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ ผลการศึกษา พบว่า ส่วนราชการที่สังกัดที่แตกต่างกันให้ผลในการรับรู้ต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกันและในด้านความคิดเห็นส่วนราชการที่สังกัดที่แตกต่างกันให้ผลความคิดเห็น ต่อการปฏิรูปกองทัพเรือของนายทหารสัญญาบัตรในภาพรวมทุกด้านที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย แบ่งออกเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษา การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานและการทัศนศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรเพิ่มชั่วโมง การศึกษาดูงานและทัศนศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนจาก แหล่งข้อมูลความรู้ที่มีอยู่จริงนอกห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้พัฒนาความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ได้อย่างดียิ่งขึ้น

2. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของ อาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ในด้านการใช้สื่อการสอน ข้อใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ที่ช่วย นักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึกผสมคำ/ประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง ข้อจัดให้มีสื่อประเภทวิธีการ เช่น การสนทนา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการเล่นเกม เพื่อฝึกทักษะต่างๆ ข้อเลือกใช้สื่อการสอนที่ไม่ซ้ำกัน สามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน ข้อมีการแนะนำสื่อการสอนที่จะใช้ก่อนนำเข้าสูบทเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน และข้อนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet, E-learning พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีการพัฒนาการใช้สื่อการสอนที่มีอยู่ให้หลากหลายเพิ่มมากขึ้น อาจต้องวิเคราะห์นายทหารนักเรียน ก่อนการเข้าสู่บทเรียน เช่น อายุ เพศ การศึกษา ฯลฯ เพื่อให้เข้าใจลักษณะของนักเรียนและสามารถเลือก ใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและบรรลุจุดประสงค์การสอน หากสื่อการสอนที่มีอยู่ไม่ สามารถนำมาใช้ได้ ไม่เหมาะสม หรือไม่มีสื่อการสอนที่ต้องการใช้ อาจารย์อาจจะออกแบบและสร้างสื่อ การสอนขึ้นมาใหม่ นอกจากนี้ ควรมีการแนะนำสื่อการสอนก่อนนำเข้าสูบทเรียนเพิ่มมากขึ้น อาจใช้เทคนิค การสอน หรือวิธีสอน โดยเน้นจุดที่ต้องการให้นักเรียนสนใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นใน การเรียน รวมถึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมระหว่างการใช้สื่อ หรือหลังการใช้สื่อด้วย เช่น อาจารย์เป็นผู้สรุปเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการสอนที่ใช้ในแต่ละครั้ง ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันซึ่ง จะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีได้ นอกจากนี้ ควรพิจารณาแนวทางในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบ

การสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อปรับปรุงกระบวนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการสอน โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน

3. ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม ในด้านการตั้งจุดประสงค์การสอน จำแนกตามอายุ ชั้นยศ และสังกัด พบว่า ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น นอกเหนือจากการใช้หลักสูตรของกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา และกระทรวงกลาโหมออสเตรเลีย ควรมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศขึ้นเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบและความต้องการนำไปใช้ของหน่วย อาจเริ่มจากแต่งตั้งคณะกรรมการโดยคัดเลือกจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง จัดประชุมเชิงนโยบาย ศึกษาข้อเท็จจริง/ ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน รวมถึง วิเคราะห์แนวโน้ม ความต้องการใช้ภาษาต่างประเทศในอนาคต จัดทำองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน อาทิ ตั้งจุดประสงค์การสอน กำหนดเนื้อหา วัดผลประเมินผล ฯลฯ จัดทำฉบับร่าง และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร ทดลองใช้ ติดตามผล รวบรวมข้อบกพร่องและปรับแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งหลักสูตรอาจมีการยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาทักษะทางภาษาของกำลังพลในกองทัพให้มีประสิทธิผลและเพิ่มประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อใช้ในการวางแผน แก้ไขปรับปรุง ข้อเสนอแนะ ผู้บังคับบัญชาต่อไป
2. ควรศึกษารูปแบบในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ทราบการดำเนินงานตามขั้นตอนและสามารถบริหารหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการเรียนภาษาต่างประเทศ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหมของนายทหารนักเรียนที่จบการศึกษา เพื่อติดตามประเมินความคุ้มค่าของหลักสูตร
4. ควรศึกษาความคาดหวังของกำลังพลที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตรงตามเป้าหมาย และครอบคลุมตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา
5. ควรศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมยุทธการทหาร. (2551, ธันวาคม-มีนาคม). คอบร้าโกลด์ 08 การฝึกพร้อมและผสมกับมิตรประเทศ. วารสารกองทัพไทยฉบับพิเศษ. 46: 33-34.
- กรมยุทธการทหาร. (2542). สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวโน้มการพัฒนาการศึกษาของกำลังพลกองทัพไทยในอนาคต.
- กระทรวงกลาโหม. (2545, 20 กรกฎาคม). คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 220/45 เรื่องนโยบายด้านการศึกษา กระทรวงกลาโหม.
- (2550, 9 มีนาคม). คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 68/50 เรื่อง นโยบายการศึกษาและการใช้ภาษาประเทศเพื่อนบ้านและภาษาท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). แบบฝึกประกอบการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540). หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. ลาดพร้าว.
- (2541). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพความคาดหวังและสภาพปัจจุบันปัญหาของกระบวนการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542). การพัฒนาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศึกษา.
- (2544). หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2546). การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ กรมวิชาการ.
- (2546). รายงานผลการสำรวจความต้องการพัฒนาการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ.

- กองการภาษาต่างประเทศ. (2552). 49 ปี กรมข่าวทหาร. กรุงเทพฯ: กองบัญชาการกองทัพไทย.
- กองทัพไทย. (2551, 18 เมษายน). คำสั่งกองทัพไทย (เฉพาะ) ที่ 5551 เรื่อง นโยบายการศึกษาของกองทัพไทย.
- กันต์दनัย วรจิตติพล. (2542). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). นครปฐม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). การวัดและประเมินผลทางภาษา: กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ .
กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- กิ่งแก้ว เขียมแฉล้ม. (2542). สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคลวิทยา เขตบพิตรภิมุขตามทัศนของนักเรียนนักศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- กิตติเชษฐ์ ธินาพรชัยพงษ์, นาวาตรี. (2548). การรับรู้ และความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร
กองทัพเรือต่อการปฏิรูปกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์ รบ.ม. (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี;
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- กุศยา แสงเดช. (2545). ภาษาอังกฤษภาคปฏิบัติสำหรับครูประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- คณะกรรมการปรับปรุงเว็บไซต์ ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. (2550). ภารกิจและ
การจัดหน่วย. จาก <http://www.lc.rtaf.mi.th/main2.html>
- ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงกลาโหมประเทศอาเซียน. (2551, 8 เมษายน).
วารสารหลักเมืองฉบับพิเศษ. 18 (205): 29.
- จิตติมา จ้อยเจื้อ. (2547). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏกลุ่มภูมิภาคใต้. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรดา วุฒนิยาก. ความสำคัญของทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษา. (2545, มีนาคม-เมษายน).
วารสารแม่โจ้ปริทัศน์. 3(2): 72-76.
- เจตนารมณ์ของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงกลาโหมที่จะนำพากระทรวงกลาโหมไปสู่ความเป็นปึกแผ่น.
(2551, 8 เมษายน). วารสารหลักเมืองฉบับพิเศษ. 18 (205): 10.

- เจริญ อ่อนกล้าผล. (2546). ผลการเรียนรู้วิชาการระดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กิจกรรมปกติและกิจกรรมที่หลากหลาย. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุดหนังสือประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพุทธศักราช 2493-2548. (2550). กรุงเทพฯ: บริษัท เกรย์ แมทเทอร์.
- ชุตีรัตน์ เจริญสุข. (2542). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา. สารนิพนธ์.กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชุมพล ศรีทองกุล. (2541,มกราคม). คุรุกับการจัดกระบวนการเรียนรู้. วารสารวิชาการ. 4 (1): 2-6.
- ชูศรี สะพรั่ง. (2549). ความคิดเห็นของคณาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาวนี คำเลิศลักษณ์. (2542). การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียนนครราชสีมา อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงพร หนูพงษ์. (2545). ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครู ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา : รายงานการวิจัย. นครราชสีมา: โปรแกรมวิชา ภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ต้องตา ศิลอุดม, ร้อยเอกหญิง. (2548). ทศนคติที่มีต่ออิทธิพลความต้องการเข้ารับการอบรม ภาษาอังกฤษในสถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด. การค้นคว้าอิสระ. บธ.(บริหารธุรกิจ) โครงการบัณฑิตศึกษา สาขา บริหารธุรกิจ สปท.). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทักษิณา เครือหงส์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเนื้อหารายวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคำนวณ ของช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญาโท กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ทัศนัย ไชยโกษี. (2547). *ปัญหาและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษเทคนิคของนักศึกษาวิชาช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ*. สารนิพนธ์.กศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิสนา แชมมณี และ ชนาธิป พรกุล. (2544,กรกฎาคม-ตุลาคม). กระบวนการเรียนรู้: หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*. 30 (1): 35-49.
- ทิสนา แชมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แชมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7 (ฉบับพิมพ์เพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพัฒน์ ฤทธิ์ทอง. (2545). *รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ. (มิถุนายน 2544). รูปแบบโรงเรียนในฝัน. *วารสารวิชาการ*. 4 (6): 9-11.
- นนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2547). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน: โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน*. สารนิพนธ์.กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ นามคำ. (2542). *ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษของครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอสี จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร ทองแกงกล้า. (2549). *ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเจ้าของภาษาโรงเรียนถาวรกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม*. สารนิพนธ์.กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทิยา แสงสิน. (2543). *การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (มัธยมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- นิวัติชัย ถนอมธรรม. (2543). *การวิเคราะห์การปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาของกองทัพบกสำหรับทหารประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3: กรณีศึกษาหน่วยในพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ถ่ายเอกสาร.
- แนวทางการเตรียมความพร้อมของกระทรวงกลาโหมในภาวะโลกปัจจุบัน. (2551, 8 เมษายน). *วารสารหลักเมืองฉบับพิเศษ*. 18 (205): 23.

- บรรพเท กิตติศักดิ์. (2543). *เอกสารประกอบการเรียนเรื่องพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: The Knowledge Center.
- บังอร พานทอง. (2550). *ภาษาเพื่อพัฒนาปัญญา*. ใน สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, บรรณาธิการ. "การศึกษาปฐมวัย ร้อยดวงใจถวายในหลวง" เอกสารประกอบการจัดโครงการประชุมสัมมนาปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- เบญจวรรณ พงศ์มธุวาน. (2544). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเจ็ดยอด อำเภอเมืองเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ วะสี. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2551). *ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย*. ใน *ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย*. หน้า 18. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- พรชูลี อาชวอำรุง. (2541). *การเรียนรู้ภาษาที่สอง: ผลการวิจัยเอกสาร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพิมล ประสงค์พร. (2547). *ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. การวิจัยภาคสนาม. ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551. (2551, 1 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 125 ตอนที่ 26 ก. หน้า 40.
- พระราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2551, 4 กันยายน). *มติชน*. หน้า 16.

- เพียงแข ภูผายาง. (2550). *การประเมินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น ช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญฟ้า เรืองเวช. (2547). *บรรณนิทัศน์เรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มงคล วีระกุล. (2541). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขต การศึกษา 10*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2540). *ภาษาอังกฤษสำหรับครู*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2541). *เทคนิคและวิธีสอน*. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2545). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภและคณะ. (2551). *สภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและความ ต้องการทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ใน *พื้นฐานการจัดการ การเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย*. หน้า 116. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวีวัตร์ สิริภูบาล. (2544, 26 มีนาคม). *ครู นักวิจัยพัฒนาการเรียนรู้*. มติชน. หน้า 3.
- ระเบียบ สติพิชัย. (2542). *สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดน่าน*. น่าน: หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเชียงกลาง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน.
- รัชณี ใปีฟ้า. (2546). *ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาคกลาง*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตติยา แสงจันทร์. (2548). *ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ธรรมวงศ์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมืองลำปาง*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- เลอพงษ์ เรืองวานิช, พันตำรวจโท. (2544) สภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจภูธร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เดิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วันเพ็ญ จันทร์เจริญ. (2542). การเรียนการสอนปัจจุบัน. สกลนคร : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- วัลลภา บุญอนันตบุตร. (2547). ผลการใช้ยุทธวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาณี ภูเสถวี. (2542). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- วาสนา ประवालพุกษ์; จริญญา หาสิตพานิชกุล และอาภรณ์ บางเจริญพรพงศ์. (2543). รายงานการวิจัยเอกสารเรื่อง ระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้: ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: เอสอาร์ ปริ้นต์ติ้ง ลิมิเตดส์ พาสเนอริฟ.
- (2545). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ธเนศวรการพิมพ์.
- วินัย ภัททิยกุล, พลเอก. (2551, 8 เมษายน). กระทรวงกลาโหมกับย่างก้าวสู่ทศวรรษที่ 13. วารสารหลักเมืองฉบับพิเศษ. 18 (205): 14,30.
- วิสาข์ จิตวิวัฒน์. (2541). การสอนอ่านภาษาอังกฤษ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- (2541). การสอนอ่านภาษาอังกฤษ: *Teaching English reading comprehension*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระชัย ไชยวงศ์. (2543). เจตคติต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วีระชัย พล้าไนด์. (2549). ระบบการปรับย้ายแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรเหล่าทหารการเงินของกองทัพบก: ศึกษากรณีการเงินทหารบก. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- ศัจจิมาศ พรหมเวช. (2544). *การบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม*.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิตต์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ
 อุดรดิตต์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสุวรรณ วิวิธเทศ. (2546). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนกับการสอนแบบปกติ*.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและวิธีการสอน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์ภาษา กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. (2551). *ประวัติและภารกิจ*. (เอกสารภายในหน่วย). กรุงเทพฯ:
 กรมยุทธศึกษาทหารเรือ. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์ภาษา กองทัพบก. (2551, 29 สิงหาคม). *ระเบียบว่าด้วย การอำนวยความสะดวก และการ
 บังคับบัญชาผู้เข้ารับการศึกษารืออบรม พ.ศ.2551*.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *หลักการจัดการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ:
 สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย. (2551). *สรุปผลการประเมินการฝึกอบรมหลักสูตร
 ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน*. (เอกสารภายในหน่วย). กรุงเทพฯ: กองบัญชาการกองทัพไทย.
- สถาบันภาษา กองบัญชาการทหารสูงสุด. (2550). *สรุปผลการประเมินการฝึกอบรมหลักสูตรภาษา
 ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน*. (เอกสารภายในหน่วย). กรุงเทพฯ: กองบัญชาการทหารสูงสุด.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2542). *หลักการสอน*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2540). *การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสม
 ผลงานดีเด่น*. สุรินทร์: รุ่งเกียรติออฟเซ็ท.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กอฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมบุญ ตันยะ. (2545). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542, มิถุนายน-กรกฎาคม). *การจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
 ศูนย์กลาง*. *วารสารข้าราชการครู*. 19 (5): 12-17.
- สมศักดิ์ สิทธิวันชัย. (2548). *การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหาร
 การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สินธุเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมศีล ฌานวังคะ. (2547, กุมภาพันธ์). *กลยุทธ์ในการเรียนภาษา*. *วารสารภาษาปริทัศน์*. 21: 16-24.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). รายงานการวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน
สำคัญที่สุด/ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและ
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2542). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นสื่อใน
การสอนในโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- (2551, 1 กุมภาพันธ์). พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551.
- สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2543, กุมภาพันธ์). บทบาทของครูกับรูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไป.
วารสารวิชาการ. 3 (2): 26-29.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร: ยุคปฏิรูป การศึกษาไทย.
เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- สุภัทรา อักษรานุกเคราะห์. (2532). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2540). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2540). วิธีสอนภาษาอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ สายอุดม. (2541). การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2543). แฟ้มสะสมผลงาน. พิมพ์ครั้งที่ 13 ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- (2543). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ที.พี.พี.рін. จำกัด.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2549). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- (2550). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- อารีย์ ชุนชิต. (2545). *ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแผนการเรียนพานิชกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพุทธจักรวิทยา. วิทยาลัยนิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อารีธา รัตนะหมื่นจิตร. (2544). *สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยาลัยนิพนธ์ ศษ.ม.(การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- อารีวรรณ เขียมสะอาด. (2545, ตุลาคม). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย. วารสารวิชาการ. 5 (10) : 68-73.*
- อินทิรา บุญยาทร. (2542). *หลักการสอน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. เอกสารประกอบการประชุม Commander Officers' Regional English Language Seminar V ณ กรุงเทพฯ. (2551). กรุงเทพฯ: กองบัญชาการกองทัพไทย. ถ่ายเอกสาร.*
- Bailey, K.M. (2003). "Speaking" In Nunan, D. (Ed.). *Practical English Language Teaching.* New York: McGraw-Hill.
- Burns, Paul C; Roe, Betty D& Ross, Elinor P. (1988). *Teaching reading in today's elementary schools.* 4th ed. Boston Mass.
- Council for Adult and Experiential Learning. (2000). *Serving adult Learners in higher Education: principles of effectiveness.* Chicago: Council for Adult and Experiential Learning. (Executive Summary).
- Edwards, Sharon. (1997). *A Writing Box for Every Child: Changing Strategies for Teaching Writing in a First and Second Grade Classroom (First-Grade, Second-Grade).* Retrieved July 11, 2009, from <http://wac.colostate.edu/theses/record.cfm?thesisID=34>
- Fredericks, Anthony D. and others. (1997). *Teaching the Integrated Language Arts: Process and Practice.* New York: Addison – Wesley Education Publishes.
- Gooden-Jones, Epsey Medora. (1996). *Developing writing proficiency through cooperative learning strategies in limited English proficient college students. Dissertation Abstracts International v.57 no.5 (Nov): 1950A.*
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom.* Oxford: Oxford University Press.

- Howard, E.R.; et al. (2007). *Guiding principles for dual language education*. (2nd ed.). Washington, DC: Center for Applied Linguistics.
- Huang T.M. (1993). *A Distant Education TEFL Programme Pilot Materials*. Singapore: SEMEO Regional Language Centre: The University of Kansas.
- Justice, Laura M.; et al. (2008). Experimental Evaluation of a Preschool Language Curriculum: Influence on Children's Expressive Language Skills (EJ803750). *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, v.51 no.4 (Aug 2008). p.983-1001.
- Padilla, Amado M.; & Sung, Hyekyung. (1998). Student motivation, parental attitudes, and involvement in the learning of Asian languages in elementary and secondary schools. *The Modern Language Journal*; v. 82 no.2 (Summer 1998) p. 205-216.
- Raimes, A. (1987). *Techniques in Teaching Writing*. Oxford: Oxford University Press.
- SABES & ACLS. (2008, February). *Lesson Planning resource guide*. Retrieved August 17, 2008, from <http://www.sabes.org/curriculum/lesson-planning-guide-2008.pdf>
- Swales, John M.; & Feak, Christine B. (1997). *Academic Writing for Graduate Students : Essential Tasks and Skills*. The University of Michigan Press.
- Verdugo, Dolores Ramirez & Belmonte, Isabel Alonso. (2005). Using Digital stories to Improve Listening Comprehension with Spain Learners of English. *Language Learning & Technology*. 2007(11): 88-101. Retrieved April 23, 2007, from <http://llt.msu.edu/vol11num1/ramirez/default.html>
- Wandee Tosuwan, Maj. (2551). *The Technical Language Center*. from <http://www1.mod.go.th/etmr/tel.htm>
- Wilson, Joe B. (1994). *Applying Successful Training Techniques*. USA: Richard Chang.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง
 เลขาธิการคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. พลตรีหญิง กมลมาศ สอนสมสุข
 อาจารย์ ศูนย์ภาษา กองทัพบก
3. พันเอก พงศ์นาถ ธีรโยธิน
 ผู้อำนวยการกองการภาษาต่างประเทศ กรมข่าวทหาร /
 ผู้อำนวยการหลักสูตรสถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย
4. พันเอกหญิง เนตสินี ชลทรัพย์
 รองผู้อำนวยการกองการภาษาต่างประเทศ กรมข่าวทหาร /
 อาจารย์สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย
5. พันเอกหญิง ชกามาศ ศุกระเศรณี
 หัวหน้ากองสถิติและทะเบียนประวัติ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม
 2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม ใน 5 ด้าน คือ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผล
 3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ท่านตอบ จะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด
 4. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลจะช่วยให้ผลต่อภาพรวมของการสอน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุง ส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาทักษะทางภาษาของกำลังพลในกองทัพให้มีประสิทธิผล และเพิ่มประโยชน์มากยิ่งขึ้น
- ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามครั้งนี้

เรือเอกหญิง สมิหรา ศรีทันดร

นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. อายุ

- () น้อยกว่า 30 ปี
- () 30-40 ปี
- () มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

2. ชั้นยศ

- () นายทหารชั้นประทวน
- () นายทหารชั้นสัญญาบัตร

3. สังกัดของศูนย์ภาษาที่เข้ารับการอบรม

- () สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
- () กองบัญชาการกองทัพไทย
- () กองทัพบก
- () กองทัพเรือ
- () กองทัพอากาศ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนายทหารนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
ภาษาต่างประเทศของอาจารย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมี
เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ เป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ มาก
ระดับ 3 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ น้อย
ระดับ 1 หมายถึง ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ น้อยที่สุด

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การตั้งจุดประสงค์การสอน					
1. จุดประสงค์การสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
2. จุดประสงค์การสอนมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน					
3. จุดประสงค์การสอนมีความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน					
4. จุดประสงค์มีความหมายเดียว สื่อความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย					
5. จุดประสงค์การสอนมีความเป็นไปได้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุในครั้งนั้น ๆ					
6. จุดประสงค์การสอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม					
7. จุดประสงค์การสอนมีครบทั้งทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน					
8. จุดประสงค์การสอนส่งเสริมให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เช่น การแสดงความคิดเห็น จับใจความสำคัญ					
9. จุดประสงค์การสอนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เช่น จับคู่ เขียนลำดับ ชี้ดเส้นใต้					
10. จุดประสงค์การสอนระบุการปฏิบัติออกมาเป็นพฤติกรรม มีเป้าหมายเฉพาะบทเรียน เช่น สาธิต แสดงท่าทาง					
11. จุดประสงค์การสอนระบุพฤติกรรมที่คาดหวังในด้านความรู้สึก เจตคติและค่านิยม เช่น อภิปราย เล็ก บรรยาย					

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การกำหนดเนื้อหา					
1. เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน					
2. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน					
3. เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดของนักเรียน					
4. จัดเนื้อหาสาระในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไว้อย่างเหมาะสม					
5. จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก					
6. จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือ เรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต					
7. เนื้อหาสาระช่วยพัฒนากระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการคิด การจำ กกลยุทธ์การสื่อสาร					
8. เนื้อหาสาระประยุกต์เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ได้จริง					
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร/เนื้อหาวิชา					
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน					
3. มีวิธีการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง หรือ ในสถานการณ์จำลอง					
5. มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละครั้งอย่างน่าสนใจ					
6. มีการอธิบายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น					
7. มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นลำดับขั้นตอนจากเนื้อหาง่ายไปยาก					
8. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานและการทัศนศึกษา					
9. สรุปเนื้อหาที่สำคัญหลังการสอน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน					
การใช้สื่อการสอน					
1. ใช้สื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน					
2. ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นดีวีดี ฯลฯ					
3. ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุที่พบหาได้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แบบเรียน ภาพชุด บัตรคำต่าง ๆ					
4. ใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ที่ช่วยนักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึกผสมคำประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง					

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์ ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. จัดให้มีสื่อประเภทวิธีการ เช่น การสนทนา การเล่นเกมแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการเล่นเกม เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ					
6. ใช้สื่อการสอนตามลำดับขั้นของการใช้อย่างถูกต้อง เป็นขั้นตอนไม่สับสน มีความเหมาะสมกับบทเรียนและระยะเวลา					
7. เลือกใช้สื่อการสอนที่ไม่ซ้ำกัน สามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
8. มีการแนะนำสื่อการสอนที่จะใช้ก่อนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน					
9. จัดเตรียมสื่อการสอน / อุปกรณ์เครื่องมือเพื่อความสะดวกเรียบร้อยก่อนการสอน					
10. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet, E-learning					
การวัดผลประเมินผล					
1. ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน					
2. ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างสอน เช่น ทดสอบย่อย แบบฝึกหัด หรือมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม					
3. ประเมินผลหลังจบหลักสูตรในทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน					
4. วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ					
5. วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียน					
6. วัดผลประเมินผลหลากหลายวิธีการ เช่น ทดสอบปากเปล่า ทดสอบภาคปฏิบัติ หรือ ทดสอบโดยการเขียนตอบ					
7. วัดผลประเมินผลขณะนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน					
8. มีการตรวจแบบฝึกหัดและส่งคืนให้นักเรียนรวดเร็วและสม่ำเสมอพร้อมระบุข้อแก้ไขเสนอแนะ					
9. มีแบบตรวจสอบเวลาเข้าชั้นเรียนเพื่อวัดความสนใจในการเรียนทุกคาบ					
10. ให้นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
11. วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบและเปิดเผยได้					

ภาคผนวก ค

สรุปประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือ

แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัด กระทรวงกลาโหม

การประเมิน

ตรวจสอบว่า คำถามในแบบสอบถามครอบคลุมตัวแปรในการวิจัยที่ระบุไว้ในปัญหา
วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยหรือไม่ ถ้าสอดคล้องก็แสดงว่า เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
ฉบับนี้มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

วิธีการประเมิน

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of – Objective Congruence, IOC) ระหว่างข้อ
คำถามกับตัวแปรการวิจัย ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจหรือไม่สามารถตัดสินใจได้

คะแนน -1 หมายถึง คำถามข้อนั้นไม่ตรง ไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา

หลังจากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป มากำหนดเป็นข้อคำถามในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

**ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
การศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของอาจารย์
ศูนย์ภาษา สังกัดกระทรวงกลาโหม**

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	การตั้งจุดประสงค์การสอน จุดประสงค์การสอนมีความสอดคล้อง กับเนื้อหาวิชา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	จุดประสงค์การสอนมีครบทั้งทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
3.	จุดประสงค์การสอนมีความเหมาะสม กับวัย ระดับความสามารถ และ ความสนใจของนักเรียน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียว สื่อ ความหมายชัดเจนสังเกต/วัดได้ง่าย	1	0	1	0	1	3	0.6	ใช้ได้
5.	จุดประสงค์การสอนมีความเป็นไปได้ และสามารถบรรลุในครั้งนั้น ๆ	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
6.	จุดประสงค์การสอนมีการสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
7.	จุดประสงค์การสอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ ถูกต้องตามหลักวิชาการ จากง่ายไปสู่ยาก	1	-1	1	-1	1	1	0.2	ตัดออก
8.	จุดประสงค์การสอนส่งเสริมให้นักเรียน คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และฝึกปฏิบัติ เช่น จับคู่ เขียนลำดับ จับใจความ สำคัญ ชี้ดเส้นใต้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
9.	จุดประสงค์การสอนระบุการปฏิบัติ ออกมาเป็นพฤติกรรม มีเป้าหมาย เฉพาะบทเรียน เช่น สาทิต แสดงท่าทาง	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
10.	จุดประสงค์การสอนระบุพฤติกรรมที่ คาดหวังในด้านความรู้สึก เจตคติและ ค่านิยม เช่น อภิปราย เลือกลง บรรยาย	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
1.	การกำหนดเนื้อหา เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การสอน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2.	เนื้อหาสาระช่วยพัฒนากระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน ทักษะการคิด การจำ กลยุทธ์การสื่อสาร	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
3.	เนื้อหาสาระในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้จัดเวลาเรียนไว้อย่าง เหมาะสม	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
4.	จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับจากง่าย ไปสู่ยาก	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
5.	จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงจากอดีตมา จนถึงปัจจุบัน หรือ เรียงจากปัจจุบันไป หาอดีต	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
6.	เนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจริง และไม่ได้ เขียนในลักษณะการแสดงคำทำนาย	1	0	0	0	1	2	0.4	ตัดออก

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
7.	เนื้อหาสาระมีความสัมพันธ์กัน และ เขียนในลักษณะการแสดงคำทำนาย เช่น เมืองสำคัญๆ มักจะตั้งอยู่ริมแม่น้ำ สายใหญ่ๆ	1	0	0	0	1	2	0.4	ตัดออก
8.	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับระดับ ความสามารถของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	เนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับ ความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัด ของนักเรียน	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
10.	เนื้อหาสาระประยุกต์เข้ากับบริบทและ สภาพแวดล้อมปัจจุบันและสามารถ นำไปใช้ได้จริง	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
1.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนในแต่ละครั้ง อย่างน่าสนใจ	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2.	อธิบายบทเรียน เนื้อหาพร้อม ยกตัวอย่างประกอบทำให้เข้าใจง่ายขึ้น	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
3.	มีวิธีการดำเนินการสอนเป็นลำดับ ขั้นตอนจากเนื้อหาง่ายไปยาก	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายสอดคล้อง กับความต้องการและปัญหาของ นักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
5.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น การฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือในสถานการณ์จำลอง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ปฏิบัติจริง เพื่อแสวงหาคำตอบหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม	1	-1	0	1	0	1	0.2	ตัดออก
8.	เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	1	-1	0	1	1	2	0.4	ตัดออก
9.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร/เนื้อหาวิชา	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
10.	จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานและการทัศนศึกษา	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
11.	สรุปเนื้อหาที่สำคัญหลังการสอน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
1.	การใช้สื่อการสอน ใช้สื่อการสอนหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอ ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
2.	ใช้สื่อการสอนประเภทวัสดุที่พบหาได้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แบบเรียน ภาพชุด บัตรคำต่าง ๆ	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
3.	ใช้สื่อประเภทอุปกรณ์ที่ช่วยนักเรียนให้ได้ฝึกทักษะทางภาษา เช่น เครื่องฝึกผสมคำหรือผสมประโยค เครื่องบันทึกเสียง สำหรับฝึกการออกเสียง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	จัดให้มีสื่อประเภทวิธีการ เช่น การสนทนา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นเกม และการเล่นเกม เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.	ใช้สื่อการสอนตามลำดับขั้นของการใช้อย่างถูกต้อง เป็นขั้นตอนไม่สับสน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้น มีความเหมาะสมกับบทเรียนและระยะเวลา	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
6.	ใช้สื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	เลือกใช้สื่อการสอนที่ไม่ซ้ำกัน สามารถสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
8.	มีการแนะนำสื่อการสอนที่จะใช้ก่อน นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
9.	จัดเตรียมสื่อการสอน / อุปกรณ์ เครื่องมือเพื่อความสะดวกเรียบร้อย ก่อนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ ประกอบการสอน เช่น Internet, E- learning	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้ภาษา- ต่างประเทศทั้งในและนอกห้องเรียน	1	-1	1	0	1	2	0.4	ตัดออก
1.	การวัดผลประเมินผล ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบ ความรู้พื้นฐานทางภาษาในทักษะการ พูด การฟัง การอ่านและการเขียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างสอน เช่น ทดสอบย่อย แบบฝึกหัด หรือ มอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	ประเมินผลหลังจบหลักสูตรในทักษะ การพูด การฟัง การอ่านและการเขียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.	แบบฝึกหัดที่มอบหมายให้นักเรียน ปฏิบัติ มีการตรวจสอบคืนให้นักเรียน รวดเร็วและสม่ำเสมอพร้อมระบุข้อ แก้ไขเสนอแนะ	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
5.	วัดผลประเมินผลหลากหลายวิธีการ เช่น การทดสอบปากเปล่า การทดสอบ ภาคปฏิบัติ หรือ การทดสอบโดยการ เขียนตอบ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ความหมาย
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
6.	วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การ ใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดการ เรียนรู้ต่างๆ	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
7.	วัดผลประเมินผลสอดคล้องกับสภาพ การเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียน	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
8.	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบและเปิดเผยได้	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
9.	มีแบบตรวจสอบเวลาเข้าชั้นเรียนเพื่อ วัดความสนใจในการเรียนทุกคาบ	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
10.	ให้นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของ ตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
11.	วัดผลประเมินผลขณะนักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ปรับข้อคำถามและเรียงลำดับใหม่

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

การจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก	การจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก
1. การตั้งจุดประสงค์การสอน	1.	.53	2. การกำหนดเนื้อหา	1.	.41
	2.	.54		2.	.59
	3.	.35		3.	.27
	4.	.47		4.	.47
	5.	.64		5.	.38
	6.	.61		6.	.56
	7.	.63		7.	.73
	8.	.46		8.	.44
	9.	.55			
	10.	.63			
	11.	.63			
3. การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	1.	.51	4. การใช้สื่อการสอน	1.	.66
	2.	.58		2.	.78
	3.	.70		3.	.75
	4.	.54		4.	.67
	5.	.59		5.	.43
	6.	.31		6.	.59
	7.	.36		7.	.51
	8.	.46		8.	.30
	9.	.83		9.	.53
				10.	.54

การจัดการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก
5. การวัดประเมินผล	1.	.60
	2.	.49
	3.	.72
	4.	.71
	5.	.61
	6.	.73
	7.	.66
	8.	.40
	9.	.69
	10.	.63
	11.	.50

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	เรือเอกหญิง สมิหรา ศรีทันดร
วันเดือนปีเกิด	9 กันยายน 2524
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 28/75 คอนโดเมืองทองธานี T13 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นายทหารล่าม แผนกล่าม กองการภาษาต่างประเทศ กรมข่าวทหาร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันภาษา กองบัญชาการกองทัพไทย เลขที่ 242 ถนนพระราม 5 แขวงจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนปานะพันธุ์วิทยาในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2545	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาญี่ปุ่น) จาก มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2553	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร